Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
9
2 A
37

Cat. inscr. C[illegible]. coll. Dom. Societ. Jesu

DICTYS

CRETENSIS DE BEL=
lo Troiano libri VI. Q. *Septimio
Romano interprete.*

DARETIS PHRYGII DE
*excidio Troiæ liber, interprete
Cornelio Nepote.*

DECLAMATIONES TRES
*eiuſdem ferè argumenti, prima Liba=
nij Sophiſtæ, reliquæ incerti au=
toris, ab* [redacted] *latio donatæ.*

Baſileæ, An. M. D. XXIX.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

VITTORIO EMANUELE BIBLIOTECA ROMA

FRANCISCVS FARAGOnius magnifico uiro Bernardo Rictio Meſſanenſi patritio, Oratori, atq; Poëtæ eruditiſſimo, S. P. D.

DICTYN Cretenſem grauem hiſtoricum, qui apud Troiam ſub Idomeneo Cretenſium rege militauit, ex Gnoſo Cretæ oppido, Græcum hominem à Septimio uiro Romano olim latina ueſte mutatum, iuſſu tuo Bibliopolæ imprimendum exhibui, Bernarde uir præſtantiſſime. Tum pro iure quo tibi omnes literati maxime debent, quippe qui ob ſingulares uirtutes tuas de eruditis, eruditiſſimus optime mereris. Tum quia ſolus propè es qui uniuerſas diſperſæ uetuſtatis reliquias ſedulus perquirere, & admirari non deſinis, interq́; multiplices reipublicæ curas non intermittis literarum ſtudia. Proinde hiſtoricis, Poëtis, oratoribusq́; lectitandis ſucciſiuas horas impendis, ut non temere inter primos cuiuſcunq; ætatis Poëtas, oratorésque connumerari poſſis. Eſt tibi præterea in colloquijs affabilitas, prudentia, atq; humanitas. Virtutũ es fœcundus, inimicus uitiorum acerrimus, amicis iucundus, ciuibus charus, apud omnes es deniq; amabilis. Et quod difficilius eſt, in Crœſo uiuis Numam.

Es tu quoq; unicum totius nobilitatis exemplar, & Ričtiorum antiquiſſimæ, atq; generoſiſſimæ familiæ fulgentiſſimum decus. Sed de his plura aliâs. Accipies interim læta fronte, ac hilari uultu libellum, quem ſi à Reipublicæ muneribus quibus iugiter diſtineris, feriatus, perlegeris, mirum ſcriptoris acumen, argutamq́; denſitatem deprehendes. Eſt enim rerũ frequentia creber, uerbis preſſus, ſermo ſententiarum numero ac concionibus argutus. Quẽ ſi tibi contubernalem reddideris, iucunda te hiſtoriæ ueritate recreabit. Scripſit enim ea quæ uidit, quibus interfuit, quæ geſſit. Idem mirifice rei militaris diſciplina, aliarumq́; rerum multiplici uarietate oblectare te poterit. Nam ſi aſtutiam in bello quæris, habes Vlyſſem. Si præſtantiam fortitudinemq́; deſideras, intuere Achillem. Si contionandi grauitatem peroptas, Neſtorem præ oculis pone. Nónne deniq; ueſtigia ac mores illius antiquiſſimi ſæculi pernoſcere, & omiſſis poëticis fabulis, hiſtoriæ ueritate imbui atq; refici iucundiſſimum erit? At illud nimirum in hoc libello anxium me, ſollicitumq́; detinuit, quod pluribus locis adeò mẽdoſus erat, ut uix ſenſus ullus elici poſſet. Ego uero pro uirili parte collatis multis exemplaribus, & archetypis, emaculatiſſimum reddere niſus ſum. At hoc nulli profećto mirũ uideri debet, quum Cõſtantinus Laſcaris uir utraq; lingua peritiſſimus mihi aſſeruerit, ſuperiorũ tempo-

rum incuria Dictyn apud Græcos, ne quidem inueniri. Retulit tamen hæc paucula ex Suida aſſerente, Dictyn Cretenſem, Gnoſiũ hiſtoricũ, belli Troiani ephemeridẽ, id eſt diurnalem literis Punicis (quibus uniuerſa Græcia tunc utebatur) abſoluiſſe, ſub Idomeneo merentem. Dein poſt multũ temporis apud Gnoſon monumento terræmotu ſeu uetuſtate collapſo, repertos libellos, Atticisq́; literis commutatos, Claudio Cæſari Neroni oblatos, demum latine conuerſos. Hæc ille. Quare multũ tibi Bernarde uir magnifice, ſtudioſi debebunt uniuerſi, qui Dictyn luculentum hiſtoriographum tot iam ſeculis ſitu ſqualentem, & uix in lucem prodire auſum, nunc ſolertiſsime tuis ſumptibus, pulchroq́; charactêre impreſſum, haud difficulter habebunt. Ego tandem ne Mineruã erudire, ac noctuas Athenas deferre uidear, hic finem faciam, præſertim ne præbita ſit uituperatoribus oblatrandi facultas, qui obtrectatione alienæ ſcientiæ ſibi famam aucupari, dentéque Theonino aliena carpere, ac edentuli dentatis, & oculatis talpæ capreata fronte inuidere ſolent. Vale togæ ſagiq́; candidiſſimum decus, & me quod facis ama.

VITA DICTYS CRETENSIS PER SEPTIMIVM ROMANVM.

DIctys, Cretenſis genere, Gnoſo ciuitate, iiſdem temporibus quibus & Atrides fuit, peritus uocis ac Phœnicum literarum, quæ à Cadmo in Achaiam fuerant delatæ. Hic fuit ſocius Idomenei Deucalionis filij & Meronis ex Molo, qui duces cum exercitu contra Ilium uenerant. A quibus ordinatus eſt ut annales belli Troiani conſcriberet. Igitur de Troiano bello in quo & ipſe militauit, ſex uolumina in tilias digeſſit Phœniceis literis. Quæ iam reuerſus ſenior in Cretam, præcepit moriens ut ſecum ſepelirentur. Itaq; ut ille iuſſerat, memoratas tilias in plumbea arcula repoſitas, eius tumulo condiderunt. Verum ſecutis temporibus, uidelicet tertio decimo anno Neronis imperij, in Gnoſo ciuitate terræmotus facti, cum multis tum etiam ſepulchrum Dictys ita patefecerunt, ut à tranſeuntibus arcula uiſeretur. Paſtores itaq; prætereuntes quū eam uidiſſent, theſaurum rati, ſepulchro abſtulerunt. Et aperta ea inuenerunt tilias incognitis ſibi literis conſcriptas. Continuoq; ad eius loci dominū Eupraxidem quendam nomine, pertulerūt. Qui agnitas quæ nam eſſent, literas, Rutilio Rufo illius inſulæ tunc præſidi ob=

di, obtulit. Ille cum Eupraxide ad Neronẽ oblatas transmiſit, exiſtimans quædam in hijs ſecretiora contineri. Has autem quum Nero accepiſſet, aduertiſſetq; Phœniceas eſſe literas, interpretes ad ſe uocauit. Qui quum ueniſſent, interpretati ſunt omnia. Quumq; uero cognouiſſet antiqui uiri qui prælio apud Ilium interfuerat, hæc eſſe monumenta, iußit in Græcum ſermonem transferri. E quibus Troiani belli uerior textus innotuit. Tunc Eupraxidem muneribus donatũ, ex Romana ciuitate ad propria remiſit. Annales uero nomine Dictys inſcriptos, in Græcam bibliothecam recepit. Quorum ſeriem qui ſequitur textus, oſtendit.

Q. SEPTIMII ROMAni *uiri eloquentißimi epiſtola.*

SEPTIMIVS QVINTO ARADIO S. D.

EPHEMERIDEM *belli Troiani Dictys Cretenſis (qui in ea militia cum Idomeneo meruit) conſcripſit literis Punicis, quæ tum Cadmo & Agenore autoribus per Græciam frequentabantur. Dein poſt multa ſecula collapſo per uetuſtatem* [a]*pud Gnoſon (olim Cretenſis regis ſegem) ſepul-*

chro,eius paſtores quum eò deueniſſent, forte inter cæteram ruinam loculum ſtanno à fabro clauſum, offendere, ac theſaurum rati mox diſſoluunt, non aurum nec aliud quicquam prædæ, ſed libros ex philyra in lucem producturi. At ubi ſpes fruſtrata eſt, ad Praxim dominum loci, eos deferũt. Qui cõmutatos literis Atticis, nam oratio Græca fuerat, Neroni Romano Cæſari obtulit, pro quo plurimis ab eo donatus eſt. Nobis quum in manus forte libelli ueniſſent, auidis ueræ hiſtoriæ cupido inceßit, ea uti erant latine diſſerere magis confiſi ingenio ut ocioſi animi deſidiam diſcuteremus. Itaq; priorum quinq; uoluminum quæ bello contracta, geſtáq; ſunt, eundem numerum ſeruauimus. Reſidua quidem de reditu Græcorum in unum redegimus, atque ad te miſimus. Tu Ruffine mi ut par eſt, faue cœptis.

AD LIBRI INTERPRETAtionem Annotatiunculæ.

Minos Iouis & Europæ filius. Androgeũ, Ariadnam, Phedram, Deucalionem, & Molum progenuit. Ex Deucalione Idomeneus. Ex Molo Meriones ſeu Myrion, & Idomeneus alter naſcitur. Item Tantalus Iouis filius genuit Pelopem. Pelops autem Atreum, Thryeſtem & Pliſthenem. Hic uero ex Aeropa Agamemnonem & Menelaum tulit. At Agamemnon Iphigeniam, ſiue Iphianaſ-

Iphianaſſam, Electram, Horeſtémque procreauit. Menelaus uero cum Helena genuit Hermionem. Cum qua ſeu cum Andromache Pyrrhus Achillis filius progenuit Moloſſum, unde Moloſsi populi. Itē ex Pleione filia Oceani ſeu Danai & ex Athlante naſcitur Electra, quæ peperit Ioui Dardanum. Hic Erichthonium, hic Troem. Tros Ilionem, Ilion Laomedontem. Ex quo Priamus, cui Hecuba Cyſſei regis Thracum filia peperit Creuſam, Caſſandram, Ilionem, Polyxenam, Paridem, Hectorem, Helenū, Chaonem, Troilum, Deiphœbum, Polidorum, Politem. Iterum Iupiter ex Taigeta Agenoris Phœnicum regis filia genuit Lacedæmonem. Hic Muſculum uel potius Amidatem. Hic Argalum ſeu Argulum, ex quo Oebalus pater Tyndari, cui Læda peperit Caſtorem, Pollucem, Helenam, & Clytemneſtram. EX Phœnice quoq; filio ſeu filia Agenoris, pendet Ledæ atq; Hecubæ origo. Hæc iccirco adiunxi quia multi incident loci in quibus eadem noſſe ex uſu erit.

ARGVMENTVM PRIMI LIBRI.

ATREVS alter, qui fuit Cretenſis ditiſsimus pater Aeropæ, ex Minoe originem trahens, quicquid auri & argenti pecorumq; habuit, nepotibus

diuidendum reliquerat, ſed terrarum imperia iuſſu eiuſdem diuiſim poßidebant, Idomeneus Deucalionis filius cum Merione patrueli ſuo, & Idomeneus alter Molius id eſt Moli filius. Omnes igitur Pelopidæ ad partiendas inter ſe Atrei opes Cretam couuenere, inter quos Palamedes & Menelaus qui etiam ſororis fratrisq; in illa diuiſione functus eſt uice, quũ neuter aduenisſet. Cuncti denique apud Cretam benigne ſuſcepti in Europesq; templum deducti, pretioſa operum extructione mirifice ſunt affecti, contemplantes ſingula quæ ex Sidone patria Europes, nobilibusq; matronis tranſmiſſa magno tum decori erant. Per idem tempus Paris cum Aenea aliisq; receptus in domo Menelai, ubi aduertit regem abeſſe Helenam multasq; opes, item Aetram et Clymenem Menelai affines abſtulit. Quibus cognitis Menelaus, cum coniugis, tum affinium iniuria torquebatur, quem Plamedes ſolatus, nauem conſcendere facit, paucisq; diebus Spartam tenuere, quo Agamemnon & Neſtor, cunctiq; ex origine Pelopis cõuenerant. Legantur tandem ad Troiam Palamedes Vlyſſes et Menelaus ut abrepta repeterent, quumq; Palamadis oratio Troianos permoueret, Priamus eius ſermonem interrupit, inquiens non eſſe æquum inſimulare eum qui abſit. Nam Paris nondum ad Troiam peruenerat, ſed eadem qua apud Sparten uſus cupiditate Sidoniorum regem ſuum hoſpitem obtrunca=

obtruncarat,cunctamq́; domum abſtulerat. Igitur Paridis aduentu commota ciuitas facinus deteſtabatur. Priamus proinde anxius,dimiſsis filijs reddendam eſſe Helenam negantibus, conuocat ſeniores,at filij cõcilium irrumpunt, multosq́; obtruncant. His peractis Priamus hortatu Hecubæ Helenam adijt quæ aſſerens ſuam originem ad Priami & Hecubæ genus pertinere,eorundem fidei flens ſe commendat. Priamus denique non amplius differendos legatos ratus Helenam in concilium coram legatis adduxit, quæ interrogata reſpondit non inuitam nauigaſſe, ſeq́; potius Paridi quàm Menelao conuenire. Quibus auditis legati minabundi digrediuntur, quamuis reguli eos necandos ne ad bellum Græciam concitarent, ſtatuiſſent. Tamẽ duce Antenore dimittuntur illæſi, peruenientésque Spartam Helenæ uoluntatem filiorum Priami ſcelus, Antenorisq́; hoſpitium exponunt. Quas ob res Diomedis regnum in quo de apparatu belli agatur, eligitur, ubi deinde cuncti Græciæ principes cæſo porco à Calchante iurãt inimicitiam contra Priamum. Inde cunctis ſuffragijs Agamemnon rector omnium declaratur, ducésque nauium Achilles Aiax & Phœnix conſtituuntur. Campeſtri exercitui Palamedes præponitur cum Diomede & Vlyſſe. Poſtea deſcribitur nauium M cc lxxxviij catalogus ad Aulidem confluentium. Sed quum ibi Agamemnon ceruam ſeu capre-

numerus nauium

ãm Dianæ inſcius interfeciſſet peſtisq́; ob id inuaſiſſet exercitũ. Tandem mulier deo plena reſpondit non poſſe ſedari peſtem niſi Agamemnonis filia Dianæ immolaretur, abnuenteq́; Agamemnone Vlyſſes, falſis literis tanquam ab eodem ad uxorem miſſis Iphigeniam aſportauit. At in templo orta tempeſtate audita uox eſt Deam aſpernari tale ſacrificium, quin potius immolarent quod oblatum in uirginis uicem reſpicerent, Dein ceruam ſubito uiſam immolant. Cunctiq́; ſedata tempeſtate ingenti lætitia ex Aulide nauigarunt, nauesq́; eorũ Anius rex & eius filiæ, quibus à Baccho cõceſſum fuit, ut quicquid ipſæ tangerent uerteretur in uinum, triticum, et oleũ, unde dictæ ſunt Cenotropæ. Quæ uertentes omnia in nouas ſpecies, cibarijs explcuerunt.

DARETIS PHRYGII HISTORICI EX VOLATERRANO VITA.

Dares Phrygius hiſtoricus, ſcripſit bellum Troianum Græce, in quo & ipſe militauit ut ait Iſidorus, primus ferè hiſtoricorum. Qui tandem capto Ilio cũ Antenoris factione remanſit, ut ſcribit Cornelius Nepos, qui opus eius è Græco ſermone conuertit, dicauitq́; Criſpo Salluſtio.

DICTYS

CRETENSIS DE BELLO TROIANO LIBER PRIMVS,

Q. SEPTIMIO ROMANO INTEPRETE.

CVNCTI *reges, qui Minois Ioue geniti pronepotes Græciæ imperitabant, ad diuidendas inter ſe Atrei opes Cretam conuenêre. Atreus nanque ex Minoë poſtremà ſuà ordinans, quicquid auri atq; argenti, pecorum etiam fuit, nepotibus quos filiæ genuerant, ex æquo diuidendum reliquerat, excepto ciuitatū terrarumq́; imperio. Hæc quippe Idomeneus cum Merione Deucalionis, Idomeneus alter Molius, iuſſu eius ſeorſum habuere. Conuenêre autem Clymenæ, & Nauplij filius Palamedes, & Aeas Dictys ex Cretæ Ida: Item Menelaus Aeropa, & Pliſthene genitus, à quo Anaxibœa ſoror (quæ eo tempore Neſtori denupta erat) & Agamemnon maior frater, ut uice ſua in diuiſione uteretur, petiuerant. Sed hi non Pliſthenis, ut erant, magis quàm Atrei dicebantur: ob eam cauſam quod quum Pliſthenes admodū paruus, ipſe agens in pri*

mis annis uita functus, nihil dignum ad memoriam nominis reliquiſſet, Atreus miſeratione ætatis ſecũ eos habuerat, neq; minus quàm regios educauerat. In qua diuiſione ſinguli pro nominis celebritate inter ſe quiſq; magnifice tranſegêre. Adeò re cognita omnes ex origine Europæ, quæ in ea inſula ſumma religione colitur, confluunt, benigneq́; ſalutatos in templum deducunt. Ibi multarum hoſtiarum more patrio immolatione celebrata, exhibitisq́; epulis, large magnificeq́; eos habuere. Itemq́; inſecutis diebus reges Græciæ, & ſi ea quæ exhibebantur magnifice cum lætitia ſuſcipiebant, tamẽ multo magis templi eius magnifica pulchritudine, precioſaq́; extrũctione operum afficiebantur, inſpicientes repetentesq́; memoria, ſingula quæ ex Sidone Phœniciæ patria eius, atq; nobilibus matronis tranſmiſſa magno tum decori erant. ¶ PER *idem tempus Alexander Phrygius Priami filius, cum Aenea aliisq́; ex conſanguinitate comitibus, Spartæ in domũ Menelai hoſpicio receptus, indigniſſimum facinus perpetrauerat. Is nãq; ubi animaduertit regẽ abeſſe, quod erat Helena præter cæteras Græciæ fœminas miranda ſpecie, amore eius captus, ipſam multasq́; opes domo eius aufert. Aetram quoq; & Clymenam Menelai affines, quæ ob neceſſitudinem cum Helena degebant. Poſtquam Cretam nuntius uenit, & cuncta ei quæ ab Alexandro aduerſus domum*

Menelai

Menelai commiſſa erant, aperuit: per omnem inſulam, ſicut in tali re fieri ſolet, fama in maius diuulgatur. Expugnatam quippe domum regis, euerſumq́; regnum, & alia in talem modum ſinguli diſſerebant. Quibus cognitis Menelaus & ſi abſtractio coniugis animum permouerat, multò amplius tamen ob iniuriam affinium, quas ſupra memorauimus, conſternabatur. At ubi animaduertit Palamedes regem ira atq; indignatione ſtupefactum, conſilio excidiſſe, ipſe naues parat, atq; omni inſtrumento compoſitas terræ applicat. Dein pro tempore regem breuiter conſolatur: poſitis etiam ex diuiſione quibus in tali negotio potiebantur nauem aſcendere facit: atq; ita uentis ex ſententia flantibus, paucis diebus, Spartam peruenere. Eò iam Agamemnon & Neſtor, omnesq́; qui ex origine Pelopis in Græcia regnabant, cognitis rebus confluxerant. IGITUR *poſtquam Menelaū aduenisſe ſciunt, omnes in unum coëunt. Et quanquam atrocitas facti ad indignationem, ultumq́; iniurias rapiebat, tamen ex conſilij ſententia leguntur prius ad Troiam Palamedes, Vlyſſes & Menelaus. Iisq́; mandatur, ut cōqueſti iniurias, Helenam, & quæ cum ea abrepta erant, repeterent. Legati paucis diebus ad Troiam ueniunt, neq; tamen Alexandrum in loco offendêre. Tum nanq; properatione nauigij inconſulte uſi uentis ad Cyprū ap=*

pulêre. Vnde ſumptis aliquot nauibus Alexander Phœnicem delapſus, Sydoniorum regem qui eum amice ſuſceperat, noctu inſidijs necat, eademq́; qua apud Lacedæmonam cupiditate, uniuerſam domum eius in ſcelus proprium conuertit. Ita omnia quæ ad oſtentationem regiæ magnificentiæ fuere indigne rapta, ad naues differri iubet. Sed ubi lamentatione eorum qui caſum domini deflentes, reliquæ prædæ aufugerant tumultus ortus, populus omnis ad regiam concurrit. Inde quod iam Alexander abreptis quæ cupierat abſceſſionem properabat, paruo tempore armati ad naues ueniunt, ortoq́; inter eos acri prælio, cadunt utrinq; plurimi, quum obſtinatè hi regis necem defenderent, hi ne amitterent partam prædã ſummis opibus anniterentur. Incenſis dein duabus nauibus Troiani, reliquas ſtrenue defenſas liberant, atq; ita fatigatis iam prælio hoſtibus euadunt.

¶ INTERIM apud Troiam legatorum Palamedes (cuius maxime ea tempeſtate domi belliq́; conſilium ualuit) Priamum adijt: conductoq́; concilio, primum de Alexandri iniuria conqueritur, exponens communis hoſpitij euerſionem. Dein monet quantas ea res inter duo regna ſimultates concitatura eſſet, interiaciens memoriam diſcordiarũ Ilij & Pelopis, aliorumq́; qui ex cauſis ſimilibus ad internitionem uſq; gentium perueniſſent. Ad poſtremum belli difficultates contraq́; pacis cõmoda aſtruens, nõ

ens,nõſe ignorare ait,quãtis mortalibus tàm atrox facinus indignationẽ incuteret, ex quo autores iniuriæ ab omnibus derelictos impietatis ſupplicia ſubituros. Et *quũ plurima dicere cuperet,* Priamus *medium eius interrumpens ſermonem, parcius quæſo* Palamedes *inquit:iniquum etenim uidetur inſimulare eum qui abſit,maxime quum fieri poſſit,ut ſiqua criminoſe obiecta ſint, præſenti refutatione diluantur.* Hæc *atq; alia eiuſmodi* Priamus *inſerens,differri querelas ad aduentum* Alexandri *iubet.* Videbat *enim ut ſinguli qui in eo cõcilio aderant,* Palamedis *oratione mouerentur, ut taciti uultu tamen admiſſum facinus condemnarent,quum ſingula miro genere orationis exponerentur: atq; in ſermone* Græci *regis ineſſet quædam permixta miſerationis uis.* Atq; *ita eo die concilium dirimitur, ſed legatos* Antenor *uir hoſpitalis, & præter cæteros boni honeſtiq; ſectator, domum ad ſe uolentes deducit.*

INTERIM *paucis poſt diebus* Alexander *cũ ſupradictis comitibus reuertitur,* Helenam *ſecũ habens.* Cuius *aduentum tota ciuitas quum partim exemplo facinoris execraretur, alij iniurias in* Menelaum *admiſſas dolerent, nullo omnium approbante, poſtremo cunctis indignantibus,tumultus ortus eſt.* Quibus *rebus anxius* Priamus,*filios cõuocat,eoſq; quid ſuper tali negotio agendum uideretur, conſulit, qui una uoce minime reddendam,* Helenam *re-*

ſpondent. Videbant quippe quantæ opes cũ ea adductæ eſſent quæ uniuerſa ſi Helena traderetur, neceſſariò amitterent. Præterea permoti forma mulierum quæ cum Helena uenerant, nuptias ſibi ſingularum iam animo deſtinauerant: quippe qui lingua moribusq; barbari, nihil penſi aut conſulti facientes, præda atque libidine tranſuerſi agebantur. Igitur Priamus relictis his, ſenes conducit, ſententiam filiorum aperit. Deinde cunctos qui d agendũ eſſet, conſulit. Sed priuſquam ex more, ſententiæ dicerentur, reguli concilium repente irrumpunt, atq; inconditis moribus malum ſingulis minitantur ſi aliter quàm ipſis uideretur, decernerent. ☞ INTERIM omnis populus indigne admiſſam iniuriam, atq; in hunc modum multa alia cum execratione reclamabat. Ob quæ Alexander cupidine animi præceps, ueritus ne quid aduerſum ſe à popularibus oriretur, ſtipatus armatis fratribus, impetum in multitudinem facit, multosq́; obtruncat. Reliqui interuentu procerũ qui in cõcilio fuerant, duce liberantur Antenòre. Ita infectis rebus, populus contemptui habitus, non ſine pernicie ſua, domum diſceßit. Dein ſecuta die rex hortatu Hecubæ Helenam adijt, eamq́; benigne ſalutans bonum animũ uti gereret hortatur, quæ cuiusq́; eſſet requirit. Tum illa Alexandri ſe affinem reſpondit, magisq́; ad Priamum & Hecubã quàm ad Pliſthenis filios genere pertinere, repetẽs

originem

originem omnem maiorum. Danaũ enim atq; Agenorẽ, & ſui & Priami generis autores eſſe. Nanq; ex Pleione Danai filia & Atlante Electram natã, quam ex Ioue grauidam Dardanum genuiſſe. Ex quo Tros, & deinceps inſecuti reges Ilij. Agenoris porrò Taigetam, eamq; ex Ioue habuiſſe Lacedæmonem, ex quo Amiclum Muſculum natũ, & ex eo Argalum patrem Oebali quem Tyndari (ex quo ipſa genita uideretur) patrem conſtaret. Repetebat etiam cum Hecuba materni generis affinitatẽ. Agenoris quippe filium Phœnicem, & deinde Hecubæ & Ledæ conſanguinitatis originem diuiſiſſe. Quæ poſtquam memoriter cuncta retexuit, ad poſtremum flens orare neſe, quæ in fidem ſemel illorũ recepta eſſet, prodendam putarent. Ea ſecum de domo Menelai apportata quæ propria fuiſſent, nihil prætcrea ablatum. Sed utrum in modico amore Alexandri, an pœnarum metu quas ob deſertam domum à coniuge metuebat, ita ſibi conſulere maluerit, parum conſtabat. ¶ IGITVR Hecuba cognita uoluntate, ſimul ob generis coniunctionẽ cõplexa Helenam, ne proderetur ſummis opibus annitebatur. Quum iam Priamus & reliqui reguli nõ amplius differendos legatos dicerent, nec reſiſtendũ popularium uoluntati. Soli omnium Deiphebo Hecubæ aſſenſo, quem non aliter atq; Alexandrũ, Helenæ deſiderium à recto conſilio præpediebat. Itaq;

quum obſtinate Hecuba nunc Priamum, modo filios deprecaretur, nec à complexu eius ullo modo, ulla ratione diuelli poſſet, omnes qui aderant in uoluntatem ſuam traduxit. Ita ad poſtremum bonum publicum materna gratia eſt corruptũ. Dein poſtero die Menelaus cum ſuis in contionem uenit, coniugem & quæ cum ea abrepta eſſent, repetens. Tunc Priamus inter regulos medius aſtans, facto ſilentio, optionem Helenæ, quæ ob id in conſpectum popularium uenerat, offert, ſi ei uideretur, domum ad ſuos regrediendi. Quam ferũt dixiſſe, neq; ſe patriam regredi uelle, neq; ſibi cũ Menelai matrimonio conuenire. Itaq; reguli habentes Helenam, non ſine exultatione è cõtione diſcedunt. HIS ACTIS *Vlyſſes conteſtandi magis gratia quàm aliquid ex oratione promoturus, cuncta quæ ab Alexandro contra Græciã indigne commiſſa eſſent, retexuit. Ob quæ, ultionem breui teſtatus eſt. Deinde Menelaus ira percitus, atroci uultu exitium minatus, concilium dimittit.*

Quæ ubi ad Priamidas perlata ſunt, confirmant inter ſe clàm, ut per dolum legatos circumueniant. Credebant quippe quod non fruſtra eos conſilium habuit, ſi legati imperfecto negotio reuertiſſent, fore uti aduerſum ſe grande prælium concitaretur. Igitur Antenor, cuius de ſanctitate morum ſupra memorauimus, Priamum conuenit, coniurationemq́; factam conqueritur: filios quippe eius non legatis, ſed

aduer-

aduerſum ſe inſidias parare, neq; id ſe paſſurũ. Dein non multò poſt legatis rem aperit. Ita exploratis omnibus, adhibito præſidio, quũ primum opportunum uiſum eſt, inuiolatos eos dimittit.

¶ DVM HAEC *apud Troiã agũtur diſſeminata iam per uniuerſam Græciã fama, omnes Pelopidæ in unũ conueniunt, atq; interpoſita iuriſiurandi religione, ni Helena cum abreptis redderetur, bellum ſe Priamo illaturos confirmant. Legati Lacedæmona redeũt, de Helena eiuſq; uoluntate narrant. Dein Priami filiorumq; eius aduerſum ſe dicta geſtaq;, grande preconiũ fidei erga legatos Antenoris præferentes. Quæ ubi accepere, decernitur uti ſinguli in ſuis locis atq; imperijs opes belli parent. Igitur ex conſilij ſententia, opportunus locus ad conueniendũ, & in quo de apparatu belli ageretur, Argi Diomedis regnum deligitur. Ita ubi tempus uiſum eſt, primus omniũ ingenti nomine uirtutis atq; corporis Aiax Thelamonius aduenit, & cum eo Teucer frater. Dein haud multò poſt Idomeneus & Meriones ſumma inter ſe iuncti concordia. Eorum ego ſecutus comitatum, ea quidem quæ antea apud Troiam geſta ſunt ab Vlyſſe, cognita quamdiligentiſſime retuli. Et reliqua quæ deinceps inſecuta ſunt, quoniã ipſe interfui, quamueriſſime potero, exponam.*

¶ IGITVR *poſt eos quos ſupra memorauimus, Neſtor cum Antilocho & Thraſimede (quos ex*

Viri omn[...] qui certa[...] rũt contra T[...]

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

Anaxibœa ſuſceperat)ſuperuenire. Eos Peneleus inſecutus cum Leito & Archeſilao conſanguineis. Dein Prothenor & Clonius Boëtiæ principes. Itemq; Schedius & Epiſtrophus Phocēſes. Aſchalaphus, & Ialmenus Orchomenij. Tum Diores & Meges ex Phyleo genitus. Thoas ex Andræmone, Euripylus, Euemonis, Orchomenius, & Leontheus. Poſt quos Achilles Pelei & Thetidis, qui imbutus bellis ex Chirone dicebatur. Hic in primis adoleſcentiæ annis procerus, decora facie, ſtudio rerū bellicarū omnes iam tum uirtute & gloria ſuperabat. Neq; tamen aberat ab eo uis quædam inconſulta, & effera morum impatientia. Cum eo Patroclus & Phœnix, alter propter coniunctionem amicitiæ, alter cuſtos atq; rector eius. Tlepolemus, dein Eutraphates. Inſecuti ſunt Phidippus & Antiphus, inſignes armorū ſpecie, auo Hercule. Poſt hos Proteſilaus Iphicli cum Podarce fratre. Affuit & Eumelus Phæreus, cuius pater Admetus quondam uicaria morte coniugis fata propria pertulerat. Podalyrius & Machaon Tracenſes, Aeſculapio geniti, acciti ad id bellum ob ſolertiam medicæ artis. Deinde Pæantis filius Philoctetes, qui comes Herculis, poſt diſceſſum eius à dijs ſagittas diuinas induſtriæ præmium, conſecutus eſt. Nereus pulcher ex Syme. Ex Athenis Meneſtheus, et Aiax Oili ex Locride. Ex Argis Amphilochus Amphiarai, & Sthelenus

Capanei

Capanei, & cum his Eurialus Meciſtei. Deinde ex Aetholia Theſandrus Polinicis. Poſtremo omniũ Demophoon, atq; Achamis fuere, cuncti ex origine Pelopis. Sed eos quos ſupra memorauimus, plures alij ex ſuis quiſq; regionibus, partim ex regum comitibus, alij ipſius regni participes inſecuti ſunt: quorum nomina ſigillatim exponere haud neceſſarium uiſum eſt. ¶ IGITVR ubi Argos omnes uenere, Diomedes hoſpitio cunctos recipit, neceſſariaq; præbet. Deinde Agamẽnon grande auri pondus Mycenis apportatũ per ſingulos diſpartiens, promptiores animos omnium ad bellum quod parabatur, facit. Tum communi conſilio ſuper conditione belli, iuſiurandum interponi hoc modo placuit. Chalcas filius Neſtoris, præſcius futurorum, porcũ marem in medium forum afferri iubet, quem in duas partes exectum, orienti occidentiq; diuidit, atq; ita ſingulos nudatis gladijs per medium tranſire iubet. Deinde mucronibus ſanguine eius oblitis, adhibitis etiam alijs ad eam rem neceſſarijs, inimicitias ſibi cũ Priamo per religionẽ cõfirmant, neq; prius ſe bellũ deſerturos quàm Ilium atq; omne regnũ eruiſſent. Quis perfectis pure lauti Martem atq; Concordiã multis immolationibus ſibi adhoſpitauere. Dein in templo Iunonis Argiuæ rectorem omnium declarari placuit. Igitur ſinguli in tabellis quas ad deligendum belli principem, quem cuiq; uideretur, accepe-

Chalcas u

rant. Punicis literis nomē Agamēnonis deſignant. Ita conſenſu omnium ſecundo rumore, ſummam belli atq; exercitus in ſe ſuſcipit: quod ei propter germanum, cuius gratia id parabatur bellum, & propter magnam opū uim, quibus præter cæteros Græciæ reges magnus atq; clarus habebatur, meritò acciderat. Dein duces præfectosq; nauium Achillem, Aiacem, Phœnicemq; deſtinant. Præponitur etiam campeſtri exercitui Palamedes cum Diomede & Vlyſſe, ita ut inter ſe diurnas, uigilarumq; uices diſpartiant. His peractis ad parandas opes atq; inſtrumenta militiæ, ſinguli in ſua regna diſcedūt. Interim belli ſtudio ardebat omnis Græcia, arma, tela, equi, naues, atq; hæc omnia toto biennio præparantur: quum iuuentus partim ſua ſponte, alij æqualium ad gloriam, æmulatione ad munia militiæ feſtinarent. Sed inter hæc ſumma cura, uis magna nauiū præcipue fabricatur, ſcilicet ne multa milia exercituum undiq; uerſum in unum collecta, incuria nauigandi tardarentur. IGITVR peracto biennio ad Aulida Boëtiæ (nā is locus delectus fuerat) ſinguli reges pro facultate opum, regniq; inſtructas claſſes præmittunt. Ex quis primus Agamemnon ex Mycenis naues centum, aliasq; ſexaginta, quas ex diuerſis ciuitatibus quæ ſub eo erant, conſtruxerat, Agapenorem præfecit. Neſtor nonaginta nauiū inſtructam claſſem. Menelaus ex omni Lacedæmone na-

ne na-

ne naues ſexaginta. Mneſtheus ex Athenis quinquaginta. Elephenor ex Euboia triginta. Aiax Thelamonius ex Salamina xl. Diomedes ex Argis lxxx. nauium claſſem. Aſchalaphus & Ialmenus Orchomenij naues xxx. Oileus Aiax xij. Item ex omni Boëtia Archeſilaus, Prothenor, Peneleus, Leitus, Clonius naues q̃nquaginta. Ex Phocide Schedius & Epiſtrophus xl. Dein Thalpius & Diores cum Amphimacho & Polyxino ex Elide, alijsq; ciuitatibus regionis eius naues xl. Thoas ex Aetholia xl. Meges ex Dulichio & ex inſulis Echinadibus xl. Idomeneus cũ Merione ex omni Creta claſſem nauium lxxx. Ex Itaca Vlyſſes xij. Protheus, Magnus xl. Tlepolemus ex Rhodo, alijsq; inſulis quæ circa eã erant, octo. Eumelius xi. Ex Pelaſgicis q̃nquaginta. Nireus ex Syme tres. Podarces et Protheſilaus ex Philaca, alijsq; quibus præerant locis, naues xl. Podalyrius & Machaon xxx. Philoctetes ex Methone, alijsq; ciuitatibus, naues ſeptem. Eurypilus Orchomeneus xlij. Guneus xx. Leonteus & Polipœtes ex ſuis regionibus xl. Ex inſulis Niſyro, Caprate, Coo, Eutraphrates, Antiphus, & Phidippus xxx. Theſandrus Polinicis quẽ ſupra memorauimus, ex Thebis naues quinquaginta. Calchas ex Arcãdia xx. Mopſus ex Colophona xx. Epeus ex inſulis Cycladibus xxx. Easq; magna ui frumenti, alijs quoq; neceſſarijs cibi gratia

replent. Quippe ita ab Agamẽnone mandatum acceperant, ſcilicet ne tanta uis militum neceſſariorũ penuria fatigaretur. Igitur inter tantum claßium apparatum, equi atq; currus bellici locorum conditione multi, ſed pedeſtris militis pars maxima. Ob eam cauſam quia per omnẽ Græciam multo maior egeſtate pabuli, eqtatus uſus prohibetur. Præterea fuere multi qui ob artis peritiam neceſſarij nauium apparatui credebantur. ¶ PER IDEM *tempus Lytius Sarpedon neq; precio neq; gratia Phalidis Sidoniorum regis allici potuit ut uirtutis ſocietatẽ militiæ noſtræ aduerſus Troianos ſequeretur. Quippe quẽ iam Priamus donis amplioribus, iiſq; poſtea duplicatis fidißimum ſibi retinuerat. Omniũ autem claßiũ numerus, quem ex diuerſis Græciæ regnis contractũ ſupra expoſuimus, toto quinquennio inſtructus, præparatusq; eſt. Ita quũ nulla iam res profectionem niſi abſentia militis retardaret, cuncti duces ueluti ſigno dato, uno atq; eodem tempore Aulidam confluunt. Interim in ipſa nauigandi feſtinatione Agamemnon, quem à cunctis regem omnium declaratum ſupra docuimus, longius paulò ab exercitu progreſſus, forte conſpicit circa lucũ Dianæ paſcentẽ capream, imprudensq; religionis quæ in eo loco erat, iaculo transfigit. Neque multo poſt ira Dianæ ob mutationẽ aëris corporibus pertentatis lues inuadit, atq; interim in dies magis magisq; ſæ-*

giſq; ſæuiẽs, multa milia fatigare & promiſcue peco=ra atq; exercitum grauari. Prorſus nullus funeri mo• dus neq; requies, uti quidq; malo obuiũ fuerat, uaſta batur. Quibus rebus ſoliciti, ducibus mulier quædã deo plena Dianæ iram fatur. Eam nanq; ob necem ca• preæ qua maxime lætabatur, ſacrilegij pœnas ab ex= ercitu expetere, nec leniri priuſquam autor tanti ſce• leris filiam natu maximam uicariam uictimam immo= laſſet. Quæ uox ut ad exercitum uenit, omnes duces Agamẽnonem adeunt. Eum quippe primo orare, re• cuſantemq; ad Poſtremum cogere, uti malo obuiam properaret. Sed ubi oſtinate renuere uident, nec ulla ui queunt flectere, plurimis conuitijs inſecuti, ad po=ſtremum regio honore ſpoliauere, ac ne tanta uis ex= ercitus ſine rectore profuſius ac ſine more militiæ ua• garetur, præficiũt ante omnes Palamedẽ. Dein Dio• medem, & Aiacem Thelamonium. Quartum Ido= meneum. Ita per æquationem numeri atq; partium, quadripartitur exercitus. Neq; interim ullus finis uaſtitatis. Tum Vlyſſes ſimulata ex peruicacia Aga= mẽnonis iracundia, ob id domum demigrationẽ con= firmans, magnum atq; inſperabile cunctis remedium excogitauit. Profectus nanq; Mycænas, nullo conſi• lij participe, falſas literas tanquam ab Agamẽnone ad Clytẽneſtram perferre, quarũ ſententia hæc erat. Iphigeniam, nam ea maior natu erat, deſponſam A= chilli, eumq; non prius ad Troiam profecturũ quàm

promiſſ

promiſſi fides impleretur, ob quæ feſtinaret, eamq́; & quæ nuptijs uſui eſſent mature mitteret. Præterea multa pro negotio ementito argumento locutus, fidẽ fecerat. Quæ ubi accepit Clytemneſtra, tum propter gratiam Helenæ, tum maxime quod tam celeberrimi nominis uiro filia traderetur, læta Iphigeniã Vlyſſi cõmittit. Iſq́; confecto negotio paucis diebus ad exercitum reuertitur, atque ex improuiſo in luco Dianæ cum uirgine conſpicitur. Quis cognitis Agamemnon affectione paternæ pietatis motus, ne tam illicito immolationis ſceleri intereſſet, fugam parat. Cumq́; recognita Neſtor longam exorſus orationẽ, ad poſtremũ in ſuadẽdi genere, in quo præter cæteros Græciæ uiros iucũdus acceptusq́; erat, à propoſito cohibuit. Interim uirginem Vlyſſes & Menelaus cũ Calchante (quibus id negotium datum erat) remotis procul omnibus, ſacrificio adornant. Quum ecce dies fœdari & cœlũ nubilo tegi cœpit. Dein repente tonitrua, coruſcationes, fulmina, et præterea terræ mariſq́; ingens motus, atq; ad poſtremum confuſione aëris ereptum lumen. Neque multo poſt imbrium atque grandinis uis magna præcipitata: inter quæ tam tetra, nulla requies tempeſtatis. Menelaus cum his qui ſacrificium curabant, metu atque hæſitatione in diuerſa agebatur. Terreri quippe primo ſubita cœli permutatione, idq́; ſignum diuinum credere. Dein ne cœptum omitteret, detrimento militum commoueri.

IGI-

¶ IGITVR *inter tantam animi dubitationem, uox quædam luco emiſſa, aſpernari numẽ ſacrificij genus, & ob id abſtinendũ à corpore uirginis: miſereri nã que eius Deã. Cæterũ pro tanto facinore, ſatis pœnarum Agamemnoni à cõiuge eius poſt Troianam uictoriam comparatum: itaq; curarẽt id quod in uicem uirginis oblatum animaduerterent, immolare. Deinde cœpere uenti atque fulmina, aliaq; quæ in magno cœli motu oriri ſolent, conſeneſcere.*

¶ SED QVVM *hæc in luco aguntur, Achilles literas ſeorſum miſſas ſibi à Clytemneſtra cum auri magno pondere accipit, in quibus ei filiam atq; omnẽ domum ſuam commendauerat. Quas poſtquam perlegerat, & Vlyßis conſilium pateſactum eſt; omißis omnibus propere ad lucum pergit Achilles, magna uoce Menelaum, & qui cum eo erant inclamans, ab inquietudine Iphigeniæ cohiberent ſeſe, cõminatus perniciem omnibus niſi paruiſſent. Mox attonitis his atq; ſtupefactis, ipſe ſuperuenit, reformatoq; iam die uirginem abſtrahit. Interim deliberantibus cunctis quidnam, & ubi eſſet quod immolari iuberetur, cerua forma corporis admiranda ante ipſam aram intrepida conſiſtit. Eam predictam hoſtiam rati, oblatamq; diuinitus, comprehendere, moxq; immolant. Quibus peractis ſedata lues, inſtarq; æſtiui temporis cœlum reſeratum eſt. Cæterum uirginem Achilles, atque hi qui ſacrificio præfuere, clam omnibus regi Scytharũ*

qui eo tempore aderant, commendauere. At ubi du‑ces ſedatam uim mali animaduertere, uentorũq; fla‑tus nauigandi proſperos, atque æſtiuam maris faciem, omnes læti Agamemnonem adeunt. Eumq́; interitu filiæ permœſtum conſolati, honorem regni rurſum con‑celebrant. Quæ res pergrata atque accepta per exerci‑tum fuit. Eum quippe optimum conſultorem ſuum, quem non ſecus quàm parentem miles omnis percole‑bat. Sed Agamemnon ſiue eorum quæ præceſſerant ſatis prudens, ſiue humanarum rerum neceßitatem animo reputans, ob id aduerſus infortunia firmißi‑mus, dißimulato quod ei acciderat, honorem ſuſcipit, atque eo die duces omnes in conuiuium ad ſe deducit. Dein haud multis poſt diebus, exercitus ordinatus per duces, quum opportunum iam tempus nauigandi ingrueret, aſcendit naues repletas multis precioſißi‑mis rebus, quæ ab incolis regionis eius offerebantur: Cæterum frumenta, uinum, aliaq́; ſibi neceſſaria, Ani‑us & eius filiæ prebuere, quæ Cenotropæ & diuinæ religionis antiſtites memorabantur. Hoc modo ex Aulide nauigatum eſt.

LIBRI PRIMI FINIS.

ARGVMENTVM SECVNDI LIBRI.

TElephus Myſiorum rex, Herculis & Auges filius prohibens Græcorum aduentum deuenit ad pugnam, in qua Theſandrus Polinicis, & Theutratius interficitur. Ipſe quoq; Telephus ab Achille acriter uulneratus, duce eodem ſanitati reſtituitur. Item Sarpedon Laodomiæ & Xanthi filius iuxta Troiam congreſſus eſt cum Græcis, ubi Protheſilaus telo Aeneæ perimitur. Cygnus rex ab Achille occiditur. Palamedes Smynthio Apollini ſacrificat. Philoctetes morſu ſerpentis contingitur, & ſanatur. Palamedes inſidijs Diomedis & Vlyßis ſimulatione theſauri morti traditur ſepultusq; funere publico. Achilles uaſtatis multis oppidis Troianorum, Aſtimonen Chryſei ſacerdotis filiam, & Hippodamiam Briſei filiam abduxit. Polymneſtor Polydorum Priami filium Græcis prodidit. Aiax Tegmeſſam puellam aufert. Diuiditur præda capta. Oratio Vlyßis ad Troianos. Polydorus interficitur. Peſtis inuaſit exercitũ. Redditur Aſtimone patri. Sedatur lues. Eripit Agamemnon Hippodamiam Achilli. Deſcribitur catalogus iuuantium Troianos. Achilles iraſcitur. Dolon occiditur. Vulnerantur duces plurimi. Percutitur à Menelao Paris, à Pandaro Menelaus. Pandarus à Diomede interficitur. Hector incẽdit Græcorũ naues. Fit pugna maxima utrinque. Rhœſus rex in ſomnis perimitur. Demũ Achilles Agamẽnoni reconciliatur.

DICTYS

CRETENSIS DE BEL-LO TROIANO LI-BER SECVNDVS.

POSTQVAM *ad Myſiorum regionem uniuerſas claſſes uenti appulere, propere omnes ſigno dato naues littori admouerunt. Dein egredi cupientibus à cuſtodibus loci eius obuiam itum eſt.* Eos nanq; Thelephus *qui tum* My*ſiæ imperator erat, quo omnis regio ab incurſione maritimorum hoſtium defenſaretur, littori præfecerat.* Igitur *ubi deſcēdere prohibētur, neq; prius permittitur terram attingere quàm regi quinam eſſent nunciaretur, noſtri primo quæ dicebantur negligere, & ſinguli nauibus egredi.* Dein *poſtquam à cuſtodibus nihil remittebatur, & ſumma ui reſiſti ac prohiberi cœptum eſt, duces omnes manu iniuriam uindicandā rati, arreptis armis euolāt nauibus.* Incenſiq; *ira cuſtodes cædere, neq; uerſis his in fugam parcere, ſed uti quiſq; fugientem comprehēderat, obtrūcare.* Interim *ad* Thelephum *qui primi fuga* Græcos *euaſerant, ueniunt, irruiſſe multa hoſtium milia, coſq; cæſis cuſtodibus littora occupaſſe.* Multa *præterea pro metu ſuo adijcientes, nuntiant.* Dein *re cognita* Telephus *cum his quos circum ſe habebat, aliſq; qui in-*

ca

ea feſtinatione in unũ conduci potuere, propere græcis obuiam uenit, ac ſtatim condenſatis utrinq; frontibus ui magna concurritur. Dein uti quiſq; in manus uenerat interficitur, quũ interim his atq; illis ex cauſa ſuorum perculſis, uehementius inuicem inſtaretur. Sed in ea pugna Theſandrus, quem Polinicis ſupra memorauimus, congreſſus cum Telepho, ictusq́; ab eo cadit, multis tamen hoſtium ante interfectis. In quibus Telephi comitem, quem rex ob induſtriam uirium atq; ingenij inter duces habebat, ſtrennue dimicantem obtruncarat. Atq; ita paulatim elatus ſecũdo belli euentu, et ob id maiora uiribus aggreſſus, interficitur. Atq; eius cruentũ corpus Diomedes, quod ei iam tum à parentibus cœptũ cum eo ſocietati ius perſeuerabat, humeris extulit, idq́; igni crematum quod ſuperfuerat, more patrio ſepeliuit.

AT VBI *animaduerterat* Achilles, & Aiax Thelamonius *magno ſuorum detrimento euentum belli trahi, exercitũ in duas partes diſpartiũt. Ac pro tempore cohortati ſuos, tanquam reſtauratis uiribus acrius hoſtes incurrunt, ipſi duces principesq́; certaminis quum modo inſequerẽtur fugientes, modo ingruẽtibus ſemet inſtar montis opponerent.* Atq; *ita omnino primi, aut inter primos bellantes præclaram iam tum uirtutis ſuæ famam apud hoſtes atq; inter ſuos effecere.* Interim Teutratius *ex* Teutratio & Auge *genitus, frater* Telephi *uterinus, ubi animaduertit*

Aiacem tanta aduerſum ſuos cum gloria dimicantem propere ad eum ſe conuertit, ibiq; pugnando ictus telo, mox occubuit. Eius caſu Telephus non mediocriter perculſus ultionemq; fraternæ mortis expetens, infeſtus Aiacem inuadit, atque fugatis quos aduerſum ierat, quum obſtinate Vlyſſem inter uineas, quæ loco adiunctæ erant, inſequeretur, præpeditus trunco uitis ruit. Id ubi Achilles procul animaduertit, telo iaculatus femur ſiniſtrum regi tranſfigit. At Telephus impigre ſurgens, ferrumq; ex corpore trahit, et protectus concurſu ſuorum, ab inſtanti periculo liberatus eſt. Iamq; diei plurimum proceſſerat, quum utraque acies intenta prælio ſine ulla requie, ac iugi certamine ſtrenuis aduerſum ſe ducibus fatigaretur. Nanq; noſtros multorum dierum nauigatione aliquantum exhauſtos, maxime præſentia Telephi exanimauerat. Is nanque Hercule genitus, procerus corpore, ac pollens uiribus, diuinis patris uirtutibus propriam gloriam æquiparauerat. Igitur aduentante nocte cunctis cupiētibus, requies belli facta eſt. Ac Myſij ad domum, noſtri ad naues digrediuntur. Cæterum in ea pugna multi mortaliū interfecti utriuſq; exercitus, ac uulnerati pars maxima. Prorſus nulli aut perpauci cladis belli expertes.

DEIN Inſecuta die legati inuicem de ſepeliēdis qui in bello ceciderant, mittuntur. Atque ita indutijs interpoſitis collecta corpora, atque igni cremata ſepeliunt.

peliunt. Interim Tlepolemus & cum fratre Antiſpho Phidippus quos Theſſalo genitos, nepotes Herculis ſupra memorauimus, cognito Telephum in his locis imperitare, fiducia cognationis ad eum ueniunt, eiq́; qui nam eſſent, & quibus cum nauigaſſent, aperuere. Deinde multa inuicem conſumpta oratione, ad poſtremum noſtri acrius incuſare quod tam hoſtiliter aduerſum ſuos uerſaretur. Agamemnonem nanq; & Menelaum Pelopidas, nõ alienos generis ſui eum exercitum contraxiſſe. Dein quæ circa domum Menelai ab Alexandro commiſſa eſſent, raptumq́; Helenæ docent: atque decere eum, cum propter conſanguinitatem, tum præcipue ob ſcelus uiolanti communis hoſpitij Græcis ultro adferre auxiliũ, in quorum gratiam ipſius etiam Herculis, plurima laborum monumenta, per totam Græciam exiſterent. Ad ea Telephus, & ſi dolore uulneris in modice afflictabatur, benigne tamen reſpondens, ipſorum potius ait culpa factũ, quod amiciſsimos & iunctos ſibi generis affinitate, regno ſuo appulſos ignorauerit: præmittendos etenim fuiſſe, per quos cognito eorũ aduentu obuiã ire gratulantẽ oportuerit, atq; amice hoſpitio receptos, donatosq́; muneribus, quũ cõmodũ ipſis uideretur, remittere. Cæterũ militiã aduerſum Priamũ recuſare. Aſtiochen enim Priami filiam ſibi matrimonio iunctã, ex qua Eurypilus genitus, arctiſsimũ affinitatis pignus intercederet. Deinde propere popula-

ribus uti ab incœpto deſiſterent, nuntiari iubet, atq; ita noſtris liberam egrediendi nauibus poteſtatem permittit, ac pro tempore cohortari ſuos. Tũq; Tlepolemus & q cũ eo uenerant, Eurypilo tradũtur: hiq; peractis quæ cupierant, ad naues pergunt, nuntiantq; Agamemnoni, ac reliquis regibus pacem, concordiamq; cum Telepho. Quæ ubi accepêre, apparatũ belli læti omittũt. Dein ex conſilij ſentẽtia Achilles cum Aiace ad Telephũ perueniũt, eumq; iactatum magnis doloribus conſolati, ut uiriliter incommodum ferret, precabantur. At Telephus ubi aliquantum requies doloris interceſſerat, Græcos incuſare, quod ne nuntium quidem aduentus ſui præmiſiſſent. Dein percontatur qui nam, & quanti Pelopidæ in ea militia eſſent, doctusq; multis precibus orat ut ad ſe omnes ueniant. Tũ noſtri facturos ſe quæcunq; uellet polliciti, deſiderium regis reliquis nnnciauere. Igitur omnes Pelopidæ preter Agamemnomem & Menelaum in unum congregati, ad Telephum ueniunt, multumq; gratulationis & lætitiæ præſentia ſua regi obtulere. Ac deinde muneribus largiter donati, hoſpitio recipiũtur. Neq; tamẽ miles reliquus q apud naues erat, munificẽtiæ regis expers erat. Namque ex numero nauium frumentum, aliaq; neceſſaria affatim portabantur. Cæterum rex ubi Agamemnonem, fratremq; eius abeſſe animaduertit, multis precibus Vlyſſem deprecatur, uti ad eos acciendos pergeret.

ret. Hi itaq; ad Telephum ueniunt, ac more regio inuicem acceptis, datiſq; donis, Machaonem & Podalyrium Aeſculapij filios uenire, ac uulneri mederi iubent: qui inſpecta cura propere apta dolori, medicamina imponunt. Sed ubi tritis aliquot diebus, tempus nauigandi remorari, ac uentis aduerſantibus mare in dies magis magiſq; ſæuire occipit, Telephum adeunt, eũq; de opportunitate temporis cõſulũt, atq; ab eo docti, initio Veris ex his locis ad Troiam nauigandi tempus eſſe, reliqua aduerſa, cunctis uolẽtibus Boëtiam reuertũtur. Ibiq; ſubductis nauibus, ſinguli in regna ſua hyematum diſcedunt. Interim in eo otio regi Agamemnoni cum Menelao fratre exercere diſcordias uacuũ fuit ob proditã Iphigeniam. Is nanq; autor, et ueluti cauſa tanti luctus eius credebatur.

PER IDEM tempus ubi de coniuratione uniuerſæ Græciæ apud Troiam compertũ eſt, autoribus nũcijs ſecutis Barbaris, qui mercãdi gratia, per omnem Helleſpontum conmutare merces cum accolis ſueti, ultro citroq; uagabantur, mœtus atq; mœror uniuerſos inuaſere: quum ſinguli quibus ab initio Alexandri facinus diſplicuerat, male actũ aduerſus Græciã, & ob id paucorum prauitate in comunem pernitiem præcipitatum iri teſtarentur. Inter quæ tàm ſollicita magna cura plurimi ex omni ordine lecti, ad contrahenda ex finitimis regionibus auxilia, ab Alexãdro, alijſq; peſſimis conſultoribus dimittuntur, eiſq;

mandatur, uti quamprimum expedito negotio remearent, quod ea gratia maxime à priamidis feſtinabatur, uti propere inſtructo exercitu tempus profectionis antecaperent, atq; omne quod parabatur bellum, in regiones Græciæ tranſportaretur. Quũ hæc apud Troiam geruntur, Diomedes incœpti eorum certior factus, magna celeritate per omnem Græciam peruagatus, uniuerſos duces conuenit: Eisq; conſiliũ Troianorum aperiens, monet atq; hortatur, uti quamprimum inſtructi rebus bello neceſſarijs, ad nauigandum feſtinarẽt: neque multo poſt re cognita, Argos ab omnibus conuenitur. Ibi Achilles regi indignatus, quod propter filiam renueret profectionem, ab Vlyſſe ad gratiam reductus eſt. Is nanq; diu mœſto ac luctu obſito Agamẽnoni inſinuans, quæ circa filiam eius euenisſent, animũ atq; ornatũ magis reformauit. Igitur cunctis præſentibus, quanquam à nullo officia militiæ negligebantur præcipue tamen Aiax Telamonius, & Achilles cum Diomede curam maximam ſtudiumq; importandi belli ſuſceperant. Hisq; placet, uti præter contractam claſſem, naues quibus loca hoſtilia incurſarent præparentur. Ita diebus paucis, quinquaginta nauium claſſem inſtructam, omni genere compingunt. Cæterum ab incepto militiæ eius octauo iam anno ad hoc uſque tempus conſumpto, initium non i acceperant. At ubi inſtructæ omnino claſſes & mare nauigij patiens, neque ulla res impedimento

pedimento erat, Citas, qui ſorte mercandi gratia eo appulerant, conductos mercede, duces protectionis eius delegere.

¶PER IDEM tempus Telephus dolore uulneris eius, quod in prælio aduerſum Græcos acceperat, diu afflictatus, quum nullo remedio mederi poſſet, ad poſtremum Apollinis oraculo monitus, uti Achillē atque Aeſculapij filios adhiberet, propere Argos nauigat. Deinde cūctis ducibus cauſam aduentus eius admirantibus, oraculum refert, atq; ita orat, ne ſibi prædictum remedium ab amicis negaretur. Quæ ubi accepere, Achilles cum Machaone & Podalyrio adhibentes curā uulneri, breui fidem oraculi firmauere. Cæterū Græci multis immolationibus Deos adiutores incepto inuocantes, Aulida cum prædictis nauibus ueniunt. Atque inde propere nauigare incipientes, dux Telephus ob acceptam gratiam factus. Ita aſcenſis nauibus, uentos nacti ex ſententia paucis diebus ad Troiam peruenere.

¶PER IDEM tempus Sarpedon Lytius Xanthi & Laodomiæ filius, frequentibus nuntijs à Priamo accitus, cum magna armatorum manu aduentabat. Is ubi animaduertit procul magnam uim claſſiū admotam littori ratus ut negotiū erat propere ſuos inſtruit, Græcosq; egredi incipientes, inuadit. Neque multo poſt Priamidæ re cognita, arreptis armis accurrunt. Quum interim Græci infeſtis hoſtibus, &

omni modo inſtantibus, neque egredi ſine pernicie, neq; arma capere turbatis omnibus, & ob id cuncta impedientibus poſſent. Ad poſtremum tamen, hi quibus in ea feſtinatione armandi ſemet poteſtas fuit, confirmati inter ſe inuicem, acriter hoſtes incurrunt. Sed in ea pugna Protheſilaus, cuius nauis prima omnium terræ admota erat, inter primos bellando, ad poſtremum telo Aeneæ ictus ruit. Occidere etiam duo Priami filij, neq; reliqua multitudo utraq; ex parte cladis eius expers fuit. Cæterum Achilles & Aiax Thelamonius, quorum uirtute Græci ſuſtentabantur, magna gloria dimicantes; metum hoſtibus, & fiduciam ſuis effecere. Neq; amplius reſiſti aduerſum eos poterat, quin paulatim decedentibus his quos aduerſum ierant, ad poſtremum cuncti fugarentur. Ita libero ab hoſtibus tempore, Græci ſubductas naues, atq; in ordinem poſitas tuto collocant. Dein ex omnibus Achillem atq; Aiacem Thelamonium, quorum uirtute maxime fidebant, cuſtodes deligunt, eisq́; tutelam claßium atq; exercitus per latera atq; cornua diſtribuentes, tradunt.

Igitur ordinatis diſpoſitisq́; omnibus, Telephus, cuius ductu ad Troiam nauigatum eſt, magna ſui apud exercitum gratia domum diſcedit. Neq; multo poſt circa Protheſilai ſepulturam noſtris occupatis, nihilq́; tali tempore hoſtile metuentibus, Cygnus, cuius haud procul à Troia regnum erat, cognito aduentu noſtro, clàm atq; inſidijs Græcos inuadit, eosq́; ancipiti malo territos

lo territos ſine ullo ordine ac diſciplina militari fugere coëgit. Dein propere reliqui, quibus non ea hiematio mandata erat, re cognita armati contrà eunt. In quibus Achilles congreſſus cum rege, eumq́; & magnam uim hoſtium interfecit. Mox in fugam conuerſis reliquis, atq; noſtri hôc modo liberati ſunt. Cæterum ſolicitis ducibus, & multorum clade ob crebras hoſtium incurſiones anxijs, decernitur uti primum finitimas Troiæ ciuitates cum parte exercitus adeant, easq́; omni modo incurſent. Ita omnium primam Cygni regionem inuadunt, uaſtantq́; circum omnia. Sed ubi Metorenſium ciuitatẽ, quæ regni caput, filiorumq́; Cygni altrix memorabatur, nullo reſiſtente inuaſere atq; ignem ſubijcere cœperunt. Ciues eius multis precibus, lachrymisq́; orare ut ab incœpto deſiſterent, per omnia humana atq; diuina nixis genibus deprecantes, ne delicta peßimi ducis ciuitatem innoxiam, ac paulò poſt fidam ſibi luere paterentur. Hoc modo per miſerationẽ ſeruata ciuitas. Cæterum regios pueros Cobim & Corianũ, eorumq́; ſororem Glaucen, expetentibus Græcis tradidere. Quam noſtri Aiaci ob fortia facta eius, excepta reliqua præda habendam concedunt. Neq; multo poſt Metorenſes ſupplices, & cum pace ad Græcos perueniunt, amicitiam, & omnia quæ imperaſſent facturos polliciti. Quis perfectis Græci, Cyllam aggreſſi expugnauere. Neq; tamen Coronen quæ haud procul aberat, contingunt, in gratiam Meandrinorum qui

contermini ciuitatis eius, fideles atque amiciſſimi nobis ad hoc tempus permanſerant. EAdem *tempeſtate oraculum Pythij Græcis perfertur, concedendum ab omnibus uti per Palemedem Apollini Smynthio ſacrificium exhiberetur. Quæ res multis grata ob induſtriam & amorem uiri, quem circa omnem exercitũ exhibebat, nonnullis ducum dolori fuit. Cæterum immolatio centum uictimarum, ſicut prædictum erat pro cuncto exercitu exhibebatur, præeunte Chryſe loci eius ſacerdote.* Interim *re cognita Alexander congregata armatorum manu, ad prohibendum uenit. Quem quidẽ Aiaces duo priuſquam ad templum appropinquaret, interfectis plurimis fugauere. Sed Chryſes quem ſacerdotem Smynthij Apollinis ſupra diximus, utriuſq; exercitus offenſam metuens, quiſquis partium ad eum uenerant cum his ſe adiunctum eſſe ſimulabat.* Interim *in eo ſacrificio Phylocteta haud procul ab ara templi eius aſtans, morſu ſerpentis forte contingitur.* Dein *ab omnibus qui animaduerterant clamore ſublato, Vlyſſes accurrens ſerpentem interficit.* Neque *multo poſt Philocteta cum paucis uti curaretur, Lemnũ inſulam mittitur.* Nanque *in ea ſacri Vulcani antiſtites inhabitare ab accolis dicebantur, ſoliti mederi aduerſum uenena huiuſmodi.*

¶ PER *idem tempus Diomedes & Vlyſſes conſilium de interficiendo Palamede ineunt, more ingenij humani, quod imbecillum aduerſum dolores animi, et inuidiæ*

inuidiæ plenum anteiri ſe à meliore haud facile patitur. Igitur ſimulato quod theſaurum repertum in puteo cũ eo partiri uellent, remotis procul omnibus perſuadent ut ipſe potius deſcenderet. Eũq; nihil inſidioſe metuentẽ adminiculo funis uſum deponunt, ac properè arreptis ſaxis, quæ circum erant, deſuper obruunt. Ita uir optimus acceptusq; in exercitu, cuius neque conſilium unquam, neque uirtus fruſtra fuerat, circumuentus à quibus minime debuerat, indigno modo interijt. Sed fuere qui eius conſilij haud expertem Agamemnonem dicerent, ob amorem ducis in exercitum. Et quia pars maxima regi ab eo cupiens, tradendum ei imperium palam loquebantur. Igitur à cunctis Græcis, ueluti publicum, funus eius crematum igni, aureo uaſculo ſepultum eſt. Interim Achilles miniſtras, et ueluti officinam belli proximas, Troiæ ciuitates ratus, ſumptis aliquot nauibus Lesbum aggreditur, ac ſine ulla difficultate eam capit. Et Forgaritam loci eius regem, multa aduerſus Græcos hoſtiliter molitum, interficit. Atque inde Diomedæam filiam regis cum magna præda abducit. Dein Pyrrham & Hierapolim urbes refertas diuitijs, cunctis ſuorum poſcentibus, ui magna aggreſſus, paucis diebus ſine ulla difficultate excindit. Cæterum qua pergebat agri referti iugi pace, deprædati omnibusque uexati rebus, neq; quicquam quod amicum Troianis crederetur, non euerſum atque uaſtatum reliquit. Quibus cognitis finitimi po-

puli ultro ad eum cum pace accurrere, ac ne uaſtaren=tur agri dimidium fructuum pacti, dant fidem pacis, atque ab eo accipiunt. His actis Achilles ad exercitum regreditur, magnam uim gloriæ atque predæ appor=tans. Eodem tempore rex Scytharum cognito aduen=tu noſtrorum cum magnis donis aduentabat. Cæterũ Achilles haud contentus eorum quæ geſſerat, Cylicias aggreditur, ibiq́; Lyrneſum paucis diebus pugnan=do cœpit. Interfecto Dein Factione qui his locis impe=ritabat, magnis opibus naues replet, abducens Aſtyno=mẽ Chryſis filiam, quæ eo tempore regi denupta erat. Propere inde Pedaſum expugnare cœpit, Lelegonum urbem. Sed eorum rex Briſes ubi animaduertit in ob=ſidendo ſæuire noſtros, ratus nulla ui prohiberi ho=ſtes, aut ſuos ſatis defendi poſſe, deſperatione ſuffugij ſalutisq́;, attentis cæteris aduerſum hoſtes domum re=greſſus, laqueo interijt. Neque multo poſt capta ciui=tas, atque interfecti multi mortales, & abducta filia re=gis Hippodamia.

SVPER IDEM tempus Aiax Telamonius Thra=cum Cherroneſum omni modo infeſtabat. Sed ubi rex eorum Polymneſtor, uirtutem atque gloriam uiri co=gnouit, diffidens rebus ſuis deditionẽ occepit. Tumq́; Polydorus Priami filius, quem rex recens natum clam omnibus alendum ei tranſmiſerat, merces pacis ab eo traditur. Aurum etiam aliaq́; huiuſmodi dona ad con=ciliandos hoſtium animos, affatim præbebantur. Dein

frumentum

e hoc Po- dore ui- le verg- ib. iij. p. 16

frumentum per omnem exercitum totius anni pollicitus, naues onerarias quas ob id Aiax ſecum habuerat, replet, multisq́; execrationibus amicitiam Priami aduerſum Græcos renuens, in pacem fidemq́; receptus.

HIS ACTIS AIAX *iter ad Phrygas conuertit, ingreſſusq́; eorum regionem Teuthrantem dominum locorũ ſolitario certamine interficit. Ac poſt paucos dies expugnata atq; incenſa ciuitate magnam uim prædæ abſtrahit, abducens Tegmeſſam filiam regis. Igitur ambo duces multis uaſtatis, atque expugnatis regionibus, ipſi clari atque magnifici ingenti nomine per diuerſa loca, atque quaſi de induſtria, eodem tempore ad exercitum remeauere. Deinde per precones conductis in unum cunctis militibus ducibusq́;, progreßi in medium, ſinguli laborum ſuorum, atque induſtriæ documenta in conſpectu omnium expoſuere.*

Quæ ubi Græci animaduertere, fauore ingenti ac laudibus eos proſecuti, mediosq́; ſtatuentes ramis oleæ coronauere. Dein conſilium de diuidenda præda cœptum, Neſtore & Idomeneo in decernendo optimis autoribus. Itaque cunctorum ſententia, ex omni præda quam Achilles aſportauerat, excepta Eaetionis cõiuge Aſtinomene, quam Chryſis filiam ſupra docuimus, ob honorem regium Agamemnoni obtulere. Ipſe etiam Achilles præter Briſei filiam Hippodomiam, Diomedeam quoq; ſibi retinuit, quod eiuſdem ætatis atque alimoniæ nõ ſine magno dolore diuelli poterat.

ob id iam antea genibus Achillis obuolutæ, ne ſeparē tur magnis precibus orauerant. Cæterum reliqua præda uiritim ob ſingulorū merita diſtributa eſt De= in quæ Aiax aſportauerat, Vlyſſes & Diomedes ro= gatu eius in medios intulere. Ex quibus auri atque ar geti quātū ſatis uidebatur Agamēnoni regi datur. Ac deinde Aiaci ob egregia laborū facinora Theuthran tis filiam Tegmeſſam cōcedūt. Ita diuiſis in ſingulos quæ ſuperfuerant, frumentū per exercitū diſpartiūt. HIS actis fidē pacti quod cū Polymneſtore inter• ceſſerat, traditūq; Polydorū refert Ob quæ à cunctis decernitur, ut Vlyſſes cū Diomede ꝓfecti ad Priamū Helenā cū abreptis reciperēt, atq; Polydorū regi tra derent. IGITVR his pergentibus, Menelaus in cuius gratia id negotiū gerebatur, legationis officiū pariter cum ſupradictis capit. Itaque habentes Poly• dorum ad Troianos ueniunt. Sed ubi animaduertere populares electos, ac magni nominis uiros aduētaſſe, propere ſenes omnes, quorum conſilium haberi ſoli= tum erat, in unum ducunt, Priamo à filijs domi reten= to. Igitur reliquis præſentibus Græcorū, Menelaus uerba facit, ſecundo iam ſe ob eandem cauſam ueniſſe, cum multa alia aduerſum ſe domumq; ſuam admiſſa, tum magno cum gemitu filiæ orbitatem per abſenti= am coniugis queri. Quæ cuncta ab amico quondam, & hoſpite, non ſecundum meritū ſuum eueniſſe. Eam ſeniore lamentatione immodica cum lachrymis acci=

pientes

pientes, ad omnia quæ ab eo dicebantur tanquam in-
iuriæ eius patientes, annuere. Poſt quæ Vlyſſes medi-
us aſtans huiuſcemodi orationem habuit.

CREDO ego uos Troiani principes ſatis com-
pertũ habere, nihil temere Græcos, nihil inconſultũ
incipere ſolere, ac ſemper ijs iam tum à maioribus
prouiſum atque elaboratum, uti facta geſtaq; eorum
laus potius quàm culpa ſequeretur. Et ut præterita
bene cõſulta omittam, iam hoc licet recognoſcere, in-
iurijs contumelijsq; Alexandri paulò ante læſa Græ-
cia, non ad uim neque ad arma decurſum eſt, quod ira-
cundiæ refugium eſſe ſolet. Nam de conſilij ſententia,
legati ad recipiendam Helenam, ut meminiſtis, cum
Menelao uenimus. Quibus præter ſuperbas uerbo-
rũ minas & inſidias occultas, nihil à Priamo atq; ab
eius regulis remiſſũ. Imperfecta igitur re, ut opinor,
cõſequens fuit arma capere, iusq; per uim extorquere
qđ amice impetrare nequitũ eſt. Itaq; peracto exer-
citu totius Græciæ, atq; tot egregijs atq; inclytis duci-
bus, ne ſic quidẽ præliũ aduerſũ uos inire conſiliũ fuit.
ſed imitati morẽ, modeſtiãq; ſolitã, iterato uos ob eã-
dẽ cauſã oratũ uenimus. Cætera in manu ueſtra ſita
ſunt Troiani. Neq; nos pigebit cõſuluiſſe uobis ſi mo-
do ſana mẽs eſt, decretis ſalubribus priora male cõſul-
ta corrigere. Per deos immortales reputate animis ue-
ſtris quãta clades, & ueluti cõtagio huiuſce exẽpli or-
bẽ terrarũ occupatura ſit. Quis enim poſthac ubi uiri

Vlyſſ[is] oratio a[d] Troian[os]

le ingenium eſt, recordatus Alexandri facinus, non omnia ſuſpecta & inſidioſa ab amico metuere cogetur? aut quis frater fratri aditum patefaciet? Quis hoſpitem aut cognatũ nõ tanquam hoſtem cauebit? Deniq; ſi hoc quod haud ſpero, probaueritis, omnia fœderis iura ac pietatis apud Barbaros, Græcosq; clauſa erunt. Quo circa Troiani principes, bonũ atq; utile eſt, Græcos receptis uniuerſis quæ per uim extorta ſunt amice, atq; uti par eſt domũ mitti, neq; opperiri ut duo regna inter ſe amiciſsima, manus conſerant. Quæ cũ conſidero dolendã mehercule uicem ueſtrã puto, qui innoxij & culpæ eius uacui, tot tantiq;, paucorum libidine paulopoſt alieni ſceleris pœnas ſubire cogemini. An uos ſoli ignoratis ut affectæ ſint amicæ atque uicinæ uobis ciuitates, uel quæ reſiduis in dies preparentur? Nam captum Polydorum atque apud Græcos retineri cognitum uobis eſt, qui ſi Helena cum abreptis nunc ſaltẽ reuocetur, inuiolatus Priamo reſtitui poterit. Alioquin bellum differri non poteſt, neque finis bellandi fiet, quin aut omnes Græciæ duces ad eruendam ciuitatem ueſtram, qui ſinguli ſatis idonei ſunt, mortẽ obierint. Aut quod magis ſpero confore, capto Ilio, crematoq; igni, poſteris etiam impietatis ueſtræ exemplum relinquatur. Quapropter dum adhuc res integra uobis in manibus eſt, etiam prouidete.

POSTQVAM finem dicendi fecit magno ſilentio

lentio cũctis uti in tali negotio fieri ſolet, alienam ſententiam expectantibus, quum ſe quiſque minus idoneũm actorem crederet, Panthus apud eos clara uoce ait: Vlyſſe uerba facis, quibus præter uoluntatem mederi rebus poteſtas nulla eſt. Deim poſt eum Anthenor: Omnia quæ memorata à uobis ſunt, ſcientes prudenteſq; patiemur, neq; uoluntas bene conſulendi abeſt, ſi poteſtas concederetur. Sed ut uidetis ſummæ rei potiuntur illi quibus cupita utilitate potiora ſunt. Quæ ubi diſſeruit, mox per ordinem duces omnes qui ob amicitiam Priami, quiq; mercede conducti auxiliarem exercitum duxerant, introduci iubet. Quis ingreßis Vlyſſes ſecundam orationem exorſus iniquißimos appellare uniuerſos, neque diſpares Alexãdri: quippe qui à bono honeſtoq; elapſi, autorem peßimi ſceleris ſequerentur. Neque ignorare quenquam quin ſi tam atrox iniuria probanda ſit, fore uti malo exemplo diſſeminato per mortales, ipſos etiam qui haud longe abeſſent, ſimilia aut grauiora hiſce ſequerentur. Ea ut erant atrocia, cuncti taciti reputare inter ſe animo, atque ita exemplum huiuſcemodi abhorrentes, indignatione rerũ permoueri. Dein ſolito more perrogatis ſeniorũ ſẽtẽtijs, pari conſenſu omniũ Menelaum indigne paſſum iniuriam decernitur, ſolo omnium Antimacho in gratiam Alexãdri aduerſum cunctos reclamante. Ac ſtatim qui de omnibus nunciatũm ad Priamum mitterentur, electi duo, hiq; inter

cætera quæ mandata erant,etiam de Polydoro docet. Ea ubi rex accepit,maxime conſternatus filij nuncio, ante ora omnium corruit. Deinde à circumſtantibus refectus pauliſper,erigitur,atq; ire in conſilium cupiens à regulis cohibitus eſt. Ipſi nanq; relicto patre, cõuentum irrumpunt,ad id tempus quo Antimachus multis in contumeliam Græcorum iactis probris, tũ demum dimitti Menelaum aiebat,ſi Polydorus reſtitueretur. Poſtremo,eundem caſum atq; exitum utriuſq; cuſtodiendum. Aduerſum quæ cunctis ſilentibus Antenor reſiſtere, ac ne quid huiuſmodi decerneretur,magna ui repugnare. Sed poſtquam inuicem multa conſumpta oratione,certamen eorũ ad manus proceſſerat, omnes qui aderant inquietum ac ſeditioſum Antimachum pronunciantes, è curia proiecere. Sed ubi Priamidæ egreßi ſunt, Panthus Hectorem obſecrans(nam is inter Regulos cum uirtute,tum conſilio bonus credebatur)hortari,uti nunc Helena potißimũ quũ Græci ſupplices ob eam cauſam ueniſſent, cũ amicitia redderetur. Neq; parum Alexandro ad explendum amorem,ſi quem circa Helenam habuerat, tranſactum. Quo circa uerſari ante omniũ oculos oportere præſentiam regum Graiorum, eorumq; fortia facta,ac recens partam gloriam erutis amicißimis Troiæ ciuitatibus. Ob eam etiam cauſam Polymneſtorem exemplum admißi abhorrentem, ultro Græcis Polydorum tradidiſſe. Ex quo etiam uerendũ, nequid per

tale

tale cõmentũ finitimæ regiones, pernicioſa cõſilia aduerſum Troiam molirentur. Nihil exploratum neq; fidum eſſe, inſidioſa cuncta, atq; aduerſa in obſidione fore. Quæ ſi omnes ita uti res eſt, animo reputarent, neq; ulterius differendos legatos paterentur, & Helena cum gratia remiſſa, maius atque arctius amicitiæ pignus inter duo regna coaleſceret. Quæ ubi accepit Hector, recordatione fraterni facinoris triſtior aliquantum, ſuffuſisq; cum mœrore lachrymis, Helenã tamen prodendam minime rebatur, quippe ſupplicem domus, & ob id fide interpoſita tuendam. Si qua autem cum ea abrepta docerentur, reſtituenda cuncta. Nanque pro Helena Caſſandram uel Polixenã, uel quæ legatis uideretur, nuptum cum preclariſſimis donis Menelao tradendam. Ad ea Menelaus iracunde atrox, egregie hercule nobis actum eſt. Si quidem proprio ſpoliatus, commutare matrimonium arbitrio meorum hoſtium cogor. Aduerſum quem Aeneas. Ac ne hæc quidem concedentur, contradicente ac reſiſtente me, reliquiſque qui affines amicique Alexandro in rem eius conſulimus. Sunt enim atque erunt ſemper qui domum regnumq; Priami tueantur, neq; amiſſo Polydoro orbitas Priamum inſequetur, tot talibusq; filijs ſuperſtitibus. An ſolis qui è Græcia ſunt raptus huiuſmodi conceduntur? Quippe Cretæ Europam à Sydone, Ganimedem ex hiſce finibus atque imperio rapere licuerit? Medeam igno-

ratis'ne à Colchis in Colchorũ fines tranſuectam?
Et ne primum illud rapiendi initium prætermittam,
Io ex Sydoniorum regione abducta, Argos meauit.
Hactenus uobiſcum uerbis actum. Ac niſi mox cum omni claſſe ex hiſce locis aufugeritis, iam iam Troianam uirtutem experiemini. Deorum quippe ope atq; auxilio iuuentus perita belli abunde nobis eſt, atq; in dies auxiliorum creſcit numerus. Poſtquam finem loquendi fecit, Vlyſſes placida oratione iam hercule ulterius ait, differre inimicitias haud integrũ uobis eſt. Date igitur belli ſignum, atq; ut in inferendis iniurijs ita in inchoando prælio ſite autores, nos ſequemur laceßiti. TALIBVS *inuicem conſumptis uerbis, legati conſilio abeunt. Ac mox per populum diſſeminatis quæ aduerſus legatos Aeneas dixerat, tumultus oritur, ſcilicet per eum uniuerſam Priami domum odio regni eius, & peßimo intercedendi exemplo euerſum iri. Igitur ubi legati ad exercitum reuenere, cunctis ducibus dicta geſtaq; Troianorũ aduerſum ſe exponunt. Itaq; decernitur uti Polydorum in conſpectu omnium, atq; ante ipſos muros necarent. Neque ulterius dilatum facinus, quippe productus in medium, uiſentibus ex muris pleriſque, hoſtium lapidibus ictus, fraternæ impietatis pœnas luit. Ac mox unus ex preconibus nuntiatum Ilienſibus mittitur, uti Polydorum ſepeliendum peterent. Miſſusq; ad eam rem Idæus cum ſeruis regis. Fœdatum ac dilaniatũ*

lapidibus

lapidibus Polydorum matri eius Hecubæ refert.

INTERIM *Aiax Telamonius ne quid quietũ finitimis Troiæ regionibus, atque amicis relinqueretur, hoſtiliter eas aggreſſus, Botyram, Cyllamq́; ciuitates diuitijs nobiles, capit. Neque contentus his Gargarũ, Marisbã, Geniten, Scepſim, Lariſſam, miranda celeritate depopulatur. Dein doctus ab incolis multa huiuſcemodi pecora in Idæo monte ſtabulari, expoſcentibus qui cum eo erant cunctis, cito agmine montẽ ingreſſus, interfectis gregum cuſtodibus, magnam uim pecorum abducit. Deinde nullo omnium aduerſante, cunctis qua pergebat in fugam uerſis, ubi tempus uiſum eſt, cum magna præda ad ſuos conuertit.*

¶ PER IDEM *tempus Chryſes, quem ſacerdotẽ Smynthij Apollinis ſupra docuimus, cognito filiã ſuã Aſtinomene cũ Agamẽnone degere, fretus religione tanti numinis, ad naues uenit præferens dei uultus, & quædam ornamentorum templi eius, quo facilius recordatione præſentis numinis ueneratio ſui regibus incuteretur. Dein oblatis auri atq; argenti donis plurimis, redemptionem filiæ deprecatur, deprecans uti magnificarent præſentiam dei, qui ſecum oratum eos ob ſacerdotem proprium ueniſſet. Præterea commemorat quæ indies aduerſũ ab ſe Alexandro, eiusq́; conſanguineis ob exhibitam à ſe paulò ante immolationem, inimica hoſtiliáque pararentur. Quæ ubi accepere, reddendam filiam ſacerdoti, neque ob id accipien-*

Botyra, Cylla ciuitates.

Chryses Smynthij Apollinis sacerdos.

dum præmium uniuerſis placet. Quippe cum per ſe amicus fideliſq; nobis, tum præcipue ob religionem Apollinis nihil non meriti, credebatur. Nanq; iam multis documentis ac fama incolarum, obſequi numini eius per omnia deſtinauerāt. Quæ poſtquam Agamemnon accepit, obuiam cunctorum ſentētijs ire pergit. Itaq; atroci uultu exitum ſacerdoti comminatur ni recederet, perditum ſenem atq; extrema metuentem imperfecto negotio ab exercitu dimittit. Tali modo conuentu diſſoluto ſinguli reges Agamemnonē adeunt. Eumq́; multis probris inſectantur: quippe quod ob amorem captiuæ mulieris, ſeq́;, & quod indigniſſimum uideretur, tanti numinis deū cōtemptui habuiſſet, ac mox uniuerſi execrati deſeruere. Ob idque & memores Palamedis, quē gratū acceptumq́; in exercitu haud ſine cōſilio eius, Diomedes atq; Vlyſſes dolo circumuentum, necauiſſent. Cæterum Achilles in ore omnium, ipſumq́; & Menelaum contumelijs lacerabat. Igitur Cryſes ubi iniuriam perpeſſus ab Agamemnone, diſceßit. Neque multi fluxere dies incertum alio ne caſu, an uti omnibus uidebatur, ira Apollinis, morbus grauißimus exercitū inuaſit. Principio graſſandi facto à pecoribus. Deinde malo paulatim magis magiſq; ingraueſcente per homines diſpargitur. Tum uero uis magna mortalium corporibus fatigatis peſtifera ægritudine, infando ad poſtremum exitio interibant. Sed regum omnino nullus neque

mortuus

orbus Gr... exercitum inuadit. Apollinis ira

mortuus hoc morbo, neq; tentatus eſt. Cæterum poſt quam nullus morbi modus & indies plures intereūt: cuncti duces conuerſo iam in ſe quiſque timore in unū coëunt. Ac dein flagitare Calchanta, quem futurorum præſcium memorauimus, uti cauſam tanti mali ediſſeret. Ille enim perſpicere ſe originē huiuſce morbi, ſed haud liberum eſſe quicquam eloqui, ex quo accideret ut potentiſſimi regis contraheret offenſam. Poſt quæ Achilles reges ſingulos adijt, uti interpoſita iuriſiurandi religione confirmarent, nequaquam ſe ob eam cauſam offendi. Hoc modo Calchas ubi cūctorum animos in ſe conciliauit, Apollinis iram pronuntiat. Eum nanque ob iniuriam ſacerdotis infeſtū Græcis, pœnas ab exercitu expetere. Dein perquirente Achille mali remedium, reſtitutionē uirginis pronunciat. Tum Agamemnon cōteſtans quod mox accidit, concilio tacitus egreſſus, cunctos quos ſecū habuit in armis eſſe iubet. Id ubi Achilles animaduertit, cōmotus rei indignatione, ſimul pernitie deſeſſi, exercitus anxius defunctorū corpora miſerandū in modum confecta, undiq; in conuentu ante ora omniū proijci fecit. Quo ſpectaculo adeò commoti reges genteſque omnes, uti aduerſus Agamemnonē à cunctis pergeretur duce atq; autore Achille, & ſi perſtaret, ſuadere exitio uindicandum. Quæ ubi regi nuntiata ſunt pertinaci animo ab amore captiuæ nullo modo ſeiungi, apparatus experiri, nihil de ſententia remit-

tendum deſtinauerat. At poſtquã Troiani cognoue-re conflagrationẽ corporũ aſsiduam, crebraſq; ſepul-turas animaduertentes. Doctiq; etiam reliquos incõ-modo cladis eius debiles agere, conhortati inter ſe ar-ma capiunt, ac propere cum manu auxiliari effuſi, portis pergunt aduerſum. Ac dein per campos exer-citu bipartito, Troianis Hector, Sarpedon auxiliari-bus duces facti. Tum noſtri, uiſis contrà hoſtibus, ar-mati atque inſtructi pro negotio ſimplicis formæ aci-em cõpoſuere, circa cornua diuiſis ducibus. Dextrũ Achilles cum Antilocho, alterum Aiax Telamonius cum Diomede curabãt, Medios accepere Aiax Oile-us & Idomeneus dux noſter. Hoc modo exercitu u-trinq; compoſito, pergunt obuiam. At ubi in manus uentũ eſt, cohortati ſuos quiſque acie conflixere. Tũ uero aliquantulum tracto certamine plurimi utriuſ-que partis cadunt, præcellentibus in ea pugna Barba-rorum Hectore & Sarpedone: Græcorum Diome-de cum Menelao. Dein nox communis amborum re-quies, diremit prelium. Igitur reducto exercitu cor-pora ſuorum cremata igni, ſepeliunt. Quis perfectis Græci ſtatuũt inter ſe Achillẽ, cuius in aduerſis Græ-corum caſibus ſolicitudo præcipua uidebatur, regem omnium confirmare. Sed Agamemnon anxius ne de-cus regium amitteret, in concilio uerba facit, ſibi ma-xime cordi eſſe exercitus incolumitatem, neque ulte-rius differre quin Aſtinomẽ parẽti remitteretur, ma

xime

xime ſi reſtitutione eius inſtantem perniciem ſubterfugerent. Nec quicquam deprecari amplius modo in locum eius Hippodamiam, quæ cum Achille degeret, uicarium munus amiſsi honoris acciperet. Quæ res quanquam atrox omnibus & indigna uideretur, tamen cōnuente Achille, cui id præmium pro multis atq; egregijs facinoribus fuerat, effectum habuit. Tātus amor erga exercitum curaq;, animo egregij adoleſcentis inceſſerat. Igitur aduerſa cunctorum uoluntate, neque tamen quoquam palàm recuſante, Agamēnon tanquam ab omnibus conceſſa res uideretur, lictoribus uti Hippodamia ab Achille abſtraheretur, imperat, hiq; breui iuſſa efficiunt. Interim Aſtynomen Græci per Diomedem atq; Vlyſſem cū magna copia uictimarum, ad phanū Apollinis tranſmiſere. Dein perfecto ſacrificio, uis mali leniri paulatim uiſa, neque amplius attentari corpora, & eorum qui ante fatigabantur tanquam ſperato diuinitus leuamine, relaxari. Ita breui per uniuerſum exercitum ſalubritas uigorq; ſolitus renouatus eſt. Mittitur etiam Philoctete Lemnon, portio eius prędę quam Græci per Aiacem, atque Achillem aductam, inter ſe uiritim diſtribuerant. ❧ CAETERVM *Achilles memor iniuriæ ſupradictæ abſtimendum publico concilio decreuerat, odio maxime Agamēnonis. Abolitoq; amore quem circa Græcos habuerat, ſcilicet quod eorum patientia poſt tot bellorum uictorias, ac facta for-*

tia Hippodamia conceſſum pro laboribus præmium per iniuriam abducta eſſet. Dein uenientes ad ſe duces, *aditu prohibere: neque cuiquam eorum ignoſcere qui ſe aduerſus* Agamemnonis *contumelias quum defendere liceret, deſeruiſſent.* Intus igitur manẽs, *Patroclum & Phœnicem hunc morum magiſtrum, alterum obſequijs amicitiæ charum, & aurigam* Autumedontem *ſecum retinebat.*

PER IDEM *tempus apud* Troiam *exercitus ſociorum, quiq; mercede conducti auxiliares copias adduxerant, tempore fruſtrato ſeditione, odio an recordatione ſuorum bellũ non occipiebant.* Quod *ubi animaduerterit* Hector, *coactus neceßitate, militibus apud arma eſſe iubet, ac mox ubi ſignum daretur, ſequerentur ſeſe.* Igitur *poſtquam tempus uiſum eſt, & omnes in armis nunciabantur, iubet egredi ipſe dux atque imperator militiæ.*

REX POSTVLARE *uidetur, eorum reges qui ſotij atque amici* Troiæ, *quiq; ob mercedem auxiliares diuerſis ex regionibus cõtracti* Priamidarum *imperium ſequebantur, edicere. Primus igitur portis erumpit* Pandarus Licaone *genitus ex* Lycia: Dein Ippothus Pylei *ex* Lariſſa Pelaſgidarũ, Agamas *ex* Tracia. *Poſt quos* Euphemus Trizenius *Ciconijs imperitans,* Philemenes Paphlagonius *patre* Melio *glorioſus.* Dius & Epiſtropus *filij* Numaganorũ *regis.* Sarpedon Antho *genitus, rector* Lytiorũ. Ex Io

le Monathes, & Anphimachus Nomionis Decalanti filius. Menethles genitore Thelameneo. Meoneantus Hiſpoliti Lycius quē ſibi Sarpedon, quod præter cæteros regionis eius conſilio atque armis pollebat, participem bellicarum rerum aſciuerat. Phorcis & Aſcanius Phryges. Fronius Midionis ex Myſia. Pyregamus Pæonis. Ampius et Adraſtus Meropo geniti ex Agreſtina. Aſirus Hirtacus. Deim alter Aſirus Dimantho genitus. Hecubæ frater ex Phrygia. Hos omnes quos memorauimus ſecuti multi mortales inconditis moribus, ac diſpari uocis ſono. ſine ullo ordine aut modo, prælia inire ſoliti. Quod ubi noſtri animaduertere in campum progreſſi, more militiæ aciem ordinant, magiſtro ac præceptore componendi Mneſtheo Athenienſi. Ordinante autem eo gentes atq; regiones ſingulas, ſeorſum manente Achille cum Mirmidonū exercitu. Is nanq; ob illatam ab Agamemnone iniuriam, & abductam Hippodamiam nihil animi remiſerat, tamen maxime indignatus Achilles quod reliquis ducibus ad cœnam deductis, ſolus contemptui habitus intermitteretur. Cæterum ordinato exercitu, actum primū omnibus copijs aduerſum ſe inſtructis hoſtibus, ubi neutra pars committere audet, pauliſper in loco retentis militibus tanquam de induſtria utrinque receptui canitur. Ianq; Græci regreſſi ad naues, arma deponere, ac ſinguli per loca ſolita corpus cibo curare occœperant, quū Achilles ultū ire cupiens iniu-

rias,ignaros cõſilij ſui noſtros, & ob id otioſe agẽtes clàm inuadere tentat. At ubi Vlyſſes à cuſtodibus, qui eruptionẽ eius præſenſerant rẽ cõperit, propere duces circuncurſans cum magna uoce monet, atque hortatur uti armis arreptis tuererentur ſeſe. Dein cõſilium, inceptumq; Achillis, ſingulis aperit. Quo cognito clamor ingens oritur, feſtinantibus ad arma cunctis, ac ſeorſum ſingulis ſibi conſulentibus. Ita Achilles præuerſo de ſe nuntio ubi in armis omnes ſunt, neque conata procedere queunt, intentato negotio ad tentoria regreditur. Ac mox duces noſtri rati repentino ſuorum clamore moueri Ilienſes, & ob id noui quid negocij incepturos, augendæ cuſtodiæ cauſa mittunt duos Aiaces, Diomedem atq; Vlyſſem. Hiq; inter ſe regionem qua hoſtibus aditus erat, diſpartiunt. Quæ res non fruſtra eos habuit. Namque apud Troiam Hector cauſam tumultus eorũ cupidus perſciſcere filiũ Eumedis Dolonẽ multis præmijs promiſsisq; illectũ, uti ad poſtremũ exploratũ res Græcorũ egrederetur, emittit. Iſq; nõ longe à nauibus auidus ignota cognoſcendi, dum cupit ſuſcepti negocij fidem complere, in manus Diomedis qui eum locum cum Vlyſſe cuſtodiebat, deuenit. Ac mox ab his comprehenſus refert cuncta, atque occiditur. Dein diebus aliquo in ocio tritis, productio utriuſque exercitus præparatur. Diuiſoq; campo inter ſe, qui medius inter Troiam & naues interiacet, ubi tempus bellandi uidebatur, magna cura uniuerſus miles inſtructus

inſtructus armis utrinque procedere. Deinde *ſigno dato, denſatis frontibus, conflixere acies compoſitæ. Græcis ac ſingulis per diſtributionem imperia ducũ exequentibus. Cõtrà ſine modo atq; ordine Barbaris ruentibus. Cæterum in ea pugna interficiuntur multi mortales utriuſque partis, quum neque inſtantibus cederetur, & exemplo ſtrennuiſsimi cuiuſque qui iuxta ſteterat, æquiparare gloriam feſtinarẽt.* Interim *uulnerati grauiter ex ducibus, bello decedere coacti ſunt:* Barbarorum *Aeneas, Sarpedon, Glaucus,* Helenus, Euphorbius, Polidamus: *noſtrorum* Vlyſſes, Meriones, Eumulus. *Cæterum* Menelaus *forte conſpicatus* Alexandrum *magno impetu irruit, quem euitans nec diutius ſuſtinere auſus,* Alexander *fugã capit.* At *ubi procul adnimaduertit* Hector *concurrens cum* Deiphebo *comprehendere fratrem, eumq; uerbis maledictis q; acrioribus inſecuti, ad poſtremũ cogũt uti progreſſus in medias acies eundem* Menelaum *conquieſcentibus cæteris, ſolitario certamine laceſſeret.* Igitur *producto ad bellandum* Alexandro, *progreſſoq; ante aciem, quod ſignum laceſſentis uidebatur.* Poſtquam *procul animaduertit hunc* Menelaus, *demũ occaſionẽ inuadendi inimiciſsimi ſibi maxime oblatam, etiam iamq; ratus, confidens omniũ iniuriarũ pœnas lui ſanguine eius, omnibus animis aduerſum pergit.* Sed *ubi eos contrà tendere paratos armis atq; animis uterq; exercitus animaduertit, cũcti ſigno dato, rece-*

dūt. Iāq; uterq; pleno gradu aduerſum incedēs intrā iactū teli peruenerāt, quū Alexāder præuenire cupiens, ſimulq; ratus primo iaculi euentu locū uulneri inuenturū, præmittit haſtā, eaq; illiſa clypeo facile incuſſa eſt. Dein Menelaus magno impetu iaculatur, haud ſanè caſu diſſimili. Nanq; parato iam ad cauendum, ictumq; declinante hoſte, telū humi figitur. At ubi nouis iaculis manus utriuſq; redarmatæ ſunt, pergunt contrà. Tū demū Alexander ictus fœmur, cadit. Ac ne mox hoſti ultionem cum ſumma gloria concederet peßimo exemplo interceſſum eſt. Nam quum ad interficiendum eum educto gladio irrueret Menelaus ex occulto ſagitta Pandari uulneratus, in ipſo impetu repreſſus eſt. Igitur à noſtris clamore orto, ſimulq; cum ira indignantibus, quod duobus aduerſum ſe ſeorſum, quorum maxime gratia conflatum eſſet bellum, decernentibus, repente à Troianis peſſimo more intercederetur. Rurſus globus Barbarorum ingruens, Alexandrum è medio rapit. Interim in ea permixtione animorum dum noſtri hæſitant, Pandarus procul aſtans, multos Græcorū ſagittis cōfigit. Neq; prius finis factus quàm Diomedes atrocitate rei motus, progreſſuſq; cominus telo hoſtem proſterneret. Hoc modo Pandarus certaminis fœdere uiolato, atq; interemptis multis ad poſtremū pœnas ſceleratißimæ militiæ luit. Cæterum corpus eius liberatum ex acie, Priamidæ igni cremant, reliquiaſq; ſotij ſibi traditas Lytij in

ſolum

ſolum patrium pertulere. Interim uterq; exercitus ſigno dato manus conſerunt, pugnanteſq; ui ſumma atque ancipiti fortuna, bellum ad occaſum ſolis producunt. Sed ubi nox aduentabat, utrinq; reges ſubducta haud longe acie, cuſtodibus idoneis exercitus communiere. Ita per aliquot dies tempus bellandi opperientes, militem frequentē apud arma fruſtra habuere. Namq; ubi hyems aduentare, & imbribus crebris compleri cœpere campi, Barbari intra muros abeūt. At noſtri nullo palam hoſte ad naues digreſſi, munia hyemis diſponunt, mox bipartito campo qui reliquus nō pugnæ opportunus erat, utraq; pars aratui inſiſtere. Dein ſerere frumenta, aliaq; quæ tempus anni patiebatur. INTERIM *Aiax Telamonius inſtructo milite quem ſecum adduxerat, habens etiam nonnullos de exercitu Achillis, ingreſſus Phrygiæ regionem, multas hoſtiliter uaſtat & capit ciuitates, ac poſt paucos dies præda auctus ad exercitum uictor redijt. Iiſdem ferè diebus Barbari noſtris per conditionem hyemis quietis, ac nihil hoſtile ſuſpicantibus, parauere eruptionem. Quis Hector dux atq; audendi autor factus. Is nanq; omnes copias inſtructas armis cū luce ſimul porta educit, ac protinus curſu pleno ad naues tendere omnes atq; inuadere hoſtes iubet. At Graij infrequētes, tū incurioſi ab armis, turbari ſimul et à fugientibus, quos primū hoſtis inceſſerat, quo minus arma caperent impediti, tum cæſi multi mortales,*

iamq; fuſis qui in medio fuerant, Hector ad naues progreſſus ignem in proras iacere, ac ſæuire incendijs cœperat, nullo noſtrorũ auſo reſiſtere. Qui territi atq; improuiſi tumultu exangues, genibus Achillis prouoluti auxilium renuentis, tamẽ obuoluebantur. Ita repente mutatio animorũ noſtros atq; hoſtes inceſſerat. Interea Aiax Telamonius adueniens, cognito apud naues Hectore, magna armorum ſpecie ibidem apparuit. Deinde moleſtia urgẽs hoſtem, multo ſudore ad poſtremum à nauibus extra uallum detrudit. Tum iam cedentibus acrior inſiſtens, Hectorem qui aduerſum eum promptius ſteterat, ictum immani ſaxo, ac mox conſternatum eijcit. Sed eum concurrentes undique plurimi multitudine ſua tectum, bello atque Aiacis manibus eripiunt, ſemineceműq; intra muros ferunt, male proſpera eruptione aduerſus hoſtes uſum Cæterum Aiax ſæuior ob ereptam è manibus gloriam, ſumptis iam Diomede, & cum Idomeneo, Aiace altero, territos diſperſosq; hoſtes ſequi, ac fugientes nunc telo eminus proſternere, modo apprehenſos obterere armis, prorſus nullo qui in ea parte fuerat, intacto. Inter quæ tam trepida Glaucus, Hoppolomus, Sarpedon atq; Steropus ad morandũ hoſtem pauliſper auſi reſiſtere, mox uulneribus grauati, locũ amiſere. Quis uerſis in fugam Barbari nullam ſpem reliquam ſalutis rati, ſine rectoribus, nec uſquam certo ordine palantes, effuſiq; ruere ad portas, Eoq; ar-

cto ac properantium multitudine impedito ingreſſu, quum ſuper aliū alius ruinæ modo præcipitarentur, ſuperuenit cum ſupradictis ducibus Aiax. Tum magna uis Barbarorum trepida impeditaq́; inter ſe, cæſa extinctaq́;. In quibus filiorum Priami Antiphus et Polites. Ac modo Neſtor, atque Euphemus, Troemus dux egregius Ciconum. Ita Troiani pauloante uictores, ubi aduentu Aiacis fortuna belli mutata eſt, uerſis ducibus pœnas luere militiæ inconſultæ. At poſtquam aduentante ueſpera ſignū noſtris receptui datū eſt, uictores, lætiq́; ad naues regreſſi ſunt. Mox ad Agamemnonem cœnatum deducuntur. Ibi Aiax collaudatus à rege donis egregijs honoratur. Neque reliqui duces facta, geſtaq́; uiri ſilentio remittunt. Quippe ſinguli extollentes uirtutem, memorant fortia facta, euerſas ab eo tot Phrygiæ ciuitates, abductasq́; prædas. Et ad poſtremum in ipſis nauibus aduerſum Hectorē egregiam pugnam, liberatasq́; igni claſſes. Neque cuiquam dubium, quin ea tempeſtate tot egregijs, ac pulcherrimis eius facinoribus ſpes omnes, atque opes militiæ in tali uiro ſiſterentur. Cæterum proras nauium duarū, quibus illatus ignis eam partem tantummodo cōſumpſerat, Epeus breui reſtituit. Tumq́; Græci rati poſt malam pugnam Troianos ulterius nihil hoſtile auſuros, quieti ac ſine terrore degere. PER IDEM tempus Rhœſus de Eroneo genitus, haud alienus à Priami amicitia, pa-

Antiphus, et Polites Priami fil.

omnes fo... Aia ci... facta con... memoran...

cta mercede cum magnis thracum copijs aduentabat. Is incidẽte iam ueſpere pauliſper moratus apud Oen inſulam, quæ ante poſitam ciuitatem continenti eius adiungitur. Secundã circiter uigiliam ingreſſus Troianos campos, explicitisq́; tentorijs ibidem opperiebatur. Quod ubi Diomedes, atq; Vlyſſes, uigilias in ea parte curantes procul animaduertere, rati Troianos à Priamo exploratum miſſos, arreptis armis, mox preſſo gradu circunſpicientes omnia, pergunt ad eũ locum. Tum fatigatis ex itinere cuſtodibus, & ob id ſomno preßis, iiq; & interius progreßi, in ipſis tentorijs regem interficiunt. Dein nihil ultra audendum rati, currum eius & cum egregijs inſignibus equos ad naues ducunt. Ita reliquum noctis in ſuis quiſq; tabernaculis requieſcentes tranſigunt. At lucis principio relIquot duces conueniunt, eos facinus auſum expletumq́; docent. Ac mox rati Barbaros incenſos cæde regis affore, iubent omnes frequentes apud arma agere, oppeririq́; hoſtem. Neq; multo poſt Thraces uiri expergefacti è ſomno, regem interemptum fœda ac miſeranda facie intra tentoria animaduertere, & ueſtigia abducti currus manifeſta ſunt. Raptim ac ſine ullis ordinibus, ut quenq; ſors conglobauerat, ad ñaues euolant. Quibus procul uiſis noſtri conferunt inter ſe, atq; imperia ſeruantes eunt obuiam. Sed Aiaces duo aliquantũ in aciem progreßi, primos Thracum inuadunt atq; opprimunt. Dein reliqui duces ut

quiſq;

quiſq; locum cœperat, cedere ſingulos, & ubi conferti ſteterant, bini aut amplius congregati, impetu ſuo diſſoluere. Ac mox diſperſos palãteſq; interficere, prorſus uti nullus reliquus cædis fieret. Ac ſtatim Graij extinctis qui aduerſum ierant, ſigno dato ad tentoria eorum pergunt. Ac illi qui cuſtodes caſtris relicti ſoli ſuperfuerant, uiſis contra hoſtibus, terrore ipſo miſerandum in modũ effœminati, omnibus omißis ad mœnia confugiunt. Tum undiq; uerſus noſtri ingruentes, arma, equos, regias opes, & ad poſtremum uti quidq; ſors dederat, præripiunt. Hoc modo uictores Graij deletis cum imperatore Thracibus onuſti præda ac uictoria, ad naues digrediuntur. Quum interim Troiani ex muris reſpectantes, neq; quicquam pro ſocijs auſi intra mœnia tamen trepidabant. Igitur Barbari tot iam aduerſis rebus fracti, legatos inducias poſtulantes, ad Græcos mittunt. Ac mox noſtris conditionem approbantibus, interpoſito ſacrificio fidem pacti firmauere. EODEM FERE *tempore Chryſes quem ſacerdotem Smynthij Appollinis ſupra memorauimus, ad exercitum uenit, actum gratias ſuper his quæ in ſe recepta filia à noſtris benigne geſta erant. Ob hæcq́; tam magnifica, ſimul & quod Aſtinomen honorificè habitam cognouerat, reductam ſecum Agamemnoni tradit. Neq; multo poſt Phyloctera cum his qui partem prædæ ad eum portauerant, Lemnũ regreditur inualidus, etiam tum neq; ſatis fir-*

mo greſſu. INTEREA concilium Græcis agentibus, Aiax Telamonius in medium progreſſus, docet oportere mitti ad Achillem precatores, qui eũ imperatorũ uerbis atq; exercitus peterent ut remitteret iras, ac repeteret ſolitam cum ſuis gratiam. Minime quippe aſpernandum talem uirum: nunc uel maxime quum ſecundis rebus Græci, uel paulo ante uictores non ob utilitatem ſed honoris merito, gratiam eius peterent. Inter quæ deprecari etiam Agamemnonem dare operam, ſimulq; uoluntatem agendo negocio adhiberet. Namq; tali tempore in commune ab omnibus conſulendum, præſertim procul à domo, locis alienis atq; hoſtilibus. Neque enim inter tam graui a bella undique uerſus inimicis regionibus, quàm concordia tutos fore. At ubi finem loquendi fecit, cuncti duces collaudauere conſiliũ uiri, ſimulq; prædicantes ad cœlum tollere, ſcilicet quod cum uirtute corporis, tum ingenio uniuerſos anteiret. Poſt quæ Agamẽnon docere, ſe & ante ad reconciliandum Achillem multos miſiſſe, & nũc nihil aliud cordi eſſe. Ac mox ipſum Vlyſſem atq; Aiacem orare, ſuſciperent negocium, atq; ad eum nomine omniũ irent, maxime quod Aiax cognatione fretus, impetraturus ueniã facilius credebatur. Igitur his operã ſuam pollicentibus, iturum ſe unà, Diomedes ſponte ait. His actis Agamẽnon afferre hoſtiam lictores iubet. Ac mox ſublatam ſuper terram, quũ eam duo quibus imperatum erat,

ſuſpenſam

ſuſpenſam tenerent, gladium uagina educit, eoq́; bifariam exciſam hoſtiam in conſpectu uti diuiſerat, collocare. Dein ferrũ ſanguine oblitum manu retinens, inter utranque ſacri partem medius uadit. Interim *Patroclus cognito quod parabatur, in concilium ſuperuenit. At rex, ſicut ſupra diximus, tranſgreſſus, ad poſtremum iurat inuiolatam à ſe in eum diem manſiſſe* Hippodamiam. *Neq; cupiditate ulla, aut deſiderio læſum, ſed ira qua plurima mala conficiuntur, eouſq; proceßiſſe,* His *addit cupere ſe præterea, ſi etiã ipſi uideretur, filiarũ quæ, cordi ei eſſet in matrimonium dare, decimãq; regni omnis, ac talẽta quinquaginta doti adiungit. Quæ ubi accepere qui in concilio erant, admirari magnificentiam regis, maximeq́; Patroclus. Qui cum oblatione tantarũ opum, tum præcipue lætus quod intacta* Hippodomia *affirmaretur, ad* Achillẽ *uenit, eiq́; uniuerſa geſta actaq́; refert. Dein ubi rex ea quæ audierat uolutare animo ac deliberare ſecum ipſe occœpit, ſuperuenit cum ſupradictis* Aiax. *Tum ingreſſos eos ac benigne ſalutatos, ſedere hortatur, iuxtaq́; ſe* Aiacem. *Qui tempus loquendi nactus familiariter, & ob id liberius incuſare atque increpare, quod in magnis diſcriminibus ſuorũ nihil iracundiæ remiſerit, potueritq́; cladem exercitus perpeti, quum multi cum amici, plurimi etiam affinium obuoluti genibus, precarentur.* Poſt *quem* Vlyſſes *illa quidem* Deorũ *eſſe ait;* Eorũ *autem quæ*

oratio ad Achillem

in concilio acta eſſent, ordine expoſito: quæ etiã Agamemnon pollicitus, quæq; iuraſſet, ad poſtremũ orat ne preces omnium, néue oblatas nuptias aſpernaretur. Moxq́; eorum omnium, quæ unà offerebantur, enumerationem facit. Tum Achilles longam orationem exorſus, primum omnium acta geſtaq́; ſua exponere. Ac dein admonere quãtas ærũnas pro utilitate pertulerit, quas ciuitates aggreſſus ceperit. Cunctis interim requieſcentibus, ipſe anxius, ac dies noctesq́; bello intentus, & quum nec militibus ſuis, neque ſibi ipſe parceret, apportatas nihilominus prædas in cõmune ſolitum redigere. Pro quis ſolum omnium ſe electum qui tam inſigni iniuria dehoneſtaretur, ſolũ ita contemptum à quo Hippodamia tot laborum prætium per dedecus abſtraheretur. Neq; in ea culpa ſolum eſſe Agamemnonem, ſed maximè cæteros Græcos, qui immemores beneficiorum contumeliam ſuam ſilentio præterierint. Poſtquam finem loquendi fecit, Diomedes ait præterita omittenda ſunt, neque oportet prudentem meminiſſe tranſactorum, quando ea & ſi maxime cupias, nequeas reuocare. Interea Phœnix & cum eo Patroclus circumſtantes, genas atque omnem uultum iuuenis, manusq́; adoſculari, contingere genua, rediret in gratiam, atq; animos remitteret, cum propter præſentes qui eum oratũ ueniſſent, tum præcipue ob bene meritum de ſe exercitum reliquum. Igitur Achilles præſentia talium uirorũ, pre-

cibus

cibus etiam familiarium, ac recordatione innoxij exercitus tandem flexus, ad poſtremum facturum ſe quæ uellent reſpondit. Et hortatu Aiacis tum primū poſt malam iracundiam Græcis mixtus, conſilium ingreditur, atq; ab Agamemnone regio more ſalutatur. Interea reliquis ducibus fauorem attollentibus, gaudio lætitiaq; completa cuncta ſunt. Igitur Agamemnon manum Achillis retentans, cum eo & reliquos duces cenatum deducit. Ac paulopoſt quum læti inter ſe inuitarent, rex Patroclum quæſiuit ut Hippodamiam cum ornamentis quæ dederat, ad tentoria Achillis deduceret, isq; libens mandata efficit. Cæterum per id tempus hyemis ſæpe Græci atq; Troiani ſinguli, pluréſue, ut ſors euenerat, inter ſe ſine ullo metu in luco Thymbræi Apollinis miſcebantur.

Agamemnon, duces ad cenam, secum Achillem, et reliquos duces

Apollo Tymbraeus. vide Virg. lib. 2 Aeneid. p. 16

SECVNDI LIBRI FINIS.

ARGVMENTVM TERTII LIBRI.

PER hyemem Græci exercentur. Ciuitates ferè totius Aſiæ à Priamo deficiunt. Achilles amore Polyxenæ incenditur. Dein committitur prælium, plurimi cadunt. Achilles uulneratur, à Patroclo interficitur Sarpedon. Inde Patroclus perimitur. Achilles luctus ex morte Patrocli. Idomeneus

Tymbraeus dictus est Apollo à loco Troiae vicino, pleno Tymbra in quo est nemus, et Templum ipsius Apollinis, ubi fuit interfectus Achilles à Paride.

percutitur. Hectorem prodeuntem obuiam Panteſileæ ſecurum, inter locorum anguſtias ex inſidijs crudeliter Achilles necat, raptariq; per campum iuſsit. Celebrantur certamina à Græcis. Priamus cum Andromacha & Polyxena ad Achillem pro redemptione Hectoris deuenit, ibiq; cibū capit, multa ultro citroq; dicta. Inde Achilles Polyxenam oblatam cum patre remiſit. Deniq; Priamus recepto Hectoris cadauere, aſcenſoq; curru, cum ſuis ad Troiam regreditur.

DICTYS

CRETENSIS DE BELLO TROIANO LIBER TERTIVS.

INTERIM *per totam hyemē dilato conditionibus in tempus bello, Græci cuncta quæ in tali ocio militia poſcebat, intenti animo ſummis ſtudijs feſtinabant. Nanq; pro ualle multitudo uniuerſa uarijs bellandi generibus per duces populoſq; inſtructa, & ob id more optimo diuiſis ad officia ſua quibuſq;, hinc iaculis haſtarum inſtar fabricatis, neque pondere aut menſura inferioribus. Et quibus ea non erant præuſtis ſudibus, illinc*

alij

alij ſagittis certantes inter ſe inuicem, ad multũ diem exercere. Alij ſaxis utebantur. Sed inter ſagittarios maxime anteibant Vlyſſes, Teucer, Meriones, et Menelaus. Neq; dubium quin inter hos iam praecelleret Philoctetes. Quippe Herculis ſagittarũ dominus, & deſtinata feriendi arte mirabilis. At Troiani cum auxiliaribus laſsiores militia, neque circa exercitum ſoliciti, ſecordius agitare. Ac ſaepe ſine ullo inſidiarũ metu, hi aut illi multis immolationibus Tymbraeo Apollini ſupplicabant. Hiſdem ferè diebus nuntius apportatur, uniuerſas propè Aſiae ciuitates deſciuiſſe à Priamo, atq; eius amicitiam execrari. Namque facinoris exemplo ſuſpectis iam per uniuerſos populos, genteſq; circa hoſpitiũ, omnibus rebus, ſimulq; omnibus praelijs Graecos uictores cognitum, & euerſio multarum in ea regione ciuitatũ in animis haeſerat. Ad poſtremum graue odiũ filiorum, regniq; eius inceſſerat.

AT APVD *Troiam forte quadam die Hecuba ſupplicante Apollini, Achilles uolens uiſere cerimoniarũ morem, cũ paucis comitibus ſuperuenit. Erant praeterea cũ Hecuba matronae plurimae, cõiuges principalium filiorũ eius, partim honorem atq; obſequiũ reginae tribuentes, reliquae tali obtentu pro ſe quaeq; rogaturae, ſupplicaturaeq;. Etiã Hecubae filiae innuptae Polyxena & Caſſandra, Mineruae atque Apollinis antiſtes, nouo ac barbaro redimita ornatu, effuſis hinc atq; inde crinibus precabatur, ſuggerente ei Po-*

lyxena apparatum ſacri eius. At tum forte Achilles uerſis in Polyxenã oculis pulchritudine uirginis capitur. Auctoq; in horas deſiderio ubi animus non lenitur, ad naues diſcedit. Sed ubi dies pauci fluxerunt, & amor magis ingraueſcit, accito Automedonte aperit ardorem animi, ad poſtremum petit uti ad Hectorem uirginis cauſa iret. Hector uero daturum ſe in matrimonium mandat, ſi ſibi uniuerſum exercitũ proderet. Dein Achilles ſoluturum ſe omne bellum Polyxena tradita, pollicetur. Tum Hector aut proditionem ab eo cõfirmandam, aut filios Pliſthenis, atq; Aiaces interficiendos, alioquin nihil de tali negocio ſe auſurum. Ea ubi Achilles accepit, ira concitus exclamat ſe eum quum primum tempus bellandi foret, primo prælio interempturum. Dein animi iactatione ſautius, huc atq; illuc oberrans, interdum tamen quatenus præſenti negocio utendum eſſet, conſultare. At ubi Automedon iactare animo, atq; in dies magis magisq; æſtuare deſiderio, ac pernoctare extra tentoria animaduertit, ueritus ne quid aduerſum ſe, aut in ſupradictos reges moliretur, Patroclo atq; Aiaci rem cunctam aperit. Hiq; diſsimulato quod audierant, cum rege commorantur. Ac forte quodam tempore recordatus ſui, conuocatis Agamemnone & Menelao negocium ut geſtum erat, deſideriumq; animi aperit. A quis omnibus ut bono animo ageret, reſpondetur, breui quidem dominum eum fore eius, quam deprecando non impetrauerit.

trauerit, Quæ res eò fidem habere uidebatur, quoniam iam ſumma rerum Troianarum prope occaſum erat. Omnes namq; Aſiæ ciuitates execratæ amicitiã Priamidarum, ultro nobis auxilium ſocietatemq; bel li offerebant. Quis à ducibus noſtris benigne reſpondebatur, ſatis ſibi eſſe præſentium copiarum, neq; auxiliorum egere, Amicitiam ſanè quam offerrent ultro ſuſcipere, uoluntatemq; eorum fore gratam omnibus. Scilicet quia fluxa fides & animi parum ſpectati, neq; tam ſubita mutatio ſine dolo credebatur. Iámque exactis hybernis mẽſibus uer cœperat, quũ Græci edicto prius uti omnis miles in armis eſſet, mox ſigno belli edito exercitũ per campos productũ, ordinant. Neq; à Troianis ſegnius agebatur. Igitur ubi utrinque acies inſtructæ aduerſum proceſſere, atque intra teli iactum uentum eſt, cohortari ſuos quiſque manus conſerunt, in medio locatis equitibus, & ob id primis congreßis. Tumq; primum reges noſtri atq; hoſtiũ, aſcenſis curribus bellũ ineunt, aſcito ſibi quiſque auriga ad regendos equos. Sed primus omnium Diomedes inuectus Rhæſi equis Pichecmum regem Ciconũ haſta fronte ictum, interficit. Dein cæteros quos ob uirtutem rex ſecum ſtipatores habuerat conglobatos interſe atq; auſos reſiſtere, partim telo eminus fundit, alios curru per medios concito humi obterit. Dein Idomeneus adhibito equis Merione, Agamanta, Thracum regem curru deiicit, ruentiq; telo occurrit,

atque ita interficit. Sed ubi Hector ſitus in parte aliaq; medios ſuorum fundi accepit, diſpoſitis ſatis ſtrenuis ubi pugnabat, accurrit auxilio laborantibus, Glaucū & Deiphebum & Polidamanta ſecum habens. Nec dubium quin deleta à prædictis regibus ea pars hoſtium foret, ni aduentu ſuo Hector noſtros ulterius progredi, & fugere ſuos cohibuiſſet. Ita Græci prohibiti cæde reliquorum, repreſſo gradu aduerſum eos qui ſuperfuerant cōſtitere. Ac mox cognito per uniuerſum exercitum prælio in ea parte, reliqui duces confirmati, ubi quiſque pugnauerat, undique eo confluunt. Denſatur utrinque acies, & præliū renouatum eſt. Igitur Hector ubi plurimos ſuorum adeſſe, & ſatis tutum ſe intelligit, tollit animos. Dein clamore magno ſingulos ſuorum nomine appellans, confidentius in hoſtem pugnare hortatur, ac progreſſus intra aciem, Diorem & Polyxenum, aliosq; ſatis impigre pugnantes uulnerat. At ubi Achilles eum ita in hoſtem promptum animaduertit, ſimul ſubuenire his quos aduerſum bellabat cupiens, & memor paulo ante repulſæ in Polyxena, contrà tēdit. Progreſſusq; in medio Philemonem Paphlagonū regē impedimento ſibi oppoſitum cominus fundit, non alienum ſanguinis Priamidarum. Perhibebatur quippe hic etiam ex his qui affines Agenoris originem propriam memoria repetebant. A quo etiam Amalixonem genitam, poſtquam adoleuerat, deductam in matrimonium Dardani. Cæterum

terùm Hector poſtquam ad ſe agmine infeſto tendi ui det, cauſam odij recordatus eſt non ulterius impetum uiri experiri auſus, ex acie ſubterfugit. Eumq; Achilles inſecutus quantũ acies hoſtium patiebatur, ad poſtremum iaculatus, aurigam eius interficit. Poſtquam Hector per aliam partem relicto curru aufugera-. Dein ereptum ſibi è manibus inimiciſſimum omnium dolens, rurſus uehementius ſæuire, extractoq; ex corpore aurigæ telo, fundere obuios, ac proſtratos quum alios inuaderet deſuper proculcans, ſubterere. Inter quæ tam trepida cunctis fugientibus, Helenus quæſitum ex occulto locũ uulneri ubi nactus eſt, manũ Achillis procul atq; improuiſus ſagitta transfigit. Ita uir egregius, cuius aduẽtu territus, fugatusq; Hector, multiq; mortales cum ducibus extincti laniatiq;, ex occulto uulneratus, eo die finẽ bellandi fecit. Interim Agamemnon & cum eo Aiaces duo, inter cæteram ſtragem ignotorum, nacti plurimos filiorum Priami interficiunt. Agamemnon, Arſacum cum Deiopete, Archemachum, Laudacũ, & Philenorẽ. Aiax Oilei & Telamonius Mulium, Aſtimenen, Doriclũ, Hippodamanta. At in alia belli parte Patroclus & Lytius Sarpedon locati in cornibus, nullis propinquorum præſentibus, ſigno inter ſe dato ſolitarij certaminis, extra aciem proceſſere. Moxq; telis aduerſum iactis, ubi uterq; intactus eſt, curru deſiliunt, atq; arreptis gladijs pergunt obuiam. Iamq; crebris aduerſum ſe

ictibus congreſsi, neque uulneratus quiſquam, multum diei conſumpſerant. Tum Patroclus amplius audendum ratus, colligit in arma ſeſe, & cautius contectus ingreſſusq; hoſtem complectitur, manu dextra poplitem ſuccidens. Quo uulnere debilitatum, atq; exectis neruis inualidū propulſat corpore, ruenteq́; interficit. Quod ubi animaduertere Troiani qui iuxta ſteterant, gemitu magno clamorem tollunt. Relictisq́; ordinibus ſigno dato, arma in Patroclum conuertunt, ſcilicet Sarpedonis interitum publicam cladem rati. At Patroclus præuiſo hoſtium agmine, telum poſitū humi propere rapit, compoſitusq́; in armis audentius reſiſtit. Tum ingruentem Deiphobum haſta cominus tibiam ferit, atque excedere ex acie cogit, interfecto prius Corgatione fratre eius. Neque multo poſt aduentu Aiacis fuſi reliqui. Quum interim Hector edoctus quæ acciderant ſuperuenit, ac mox conuerſam ſuorum aciem pro tempore reſtituit, increpatis ducibus, ac pleriſq; ex fuga reductis. Ita præſentia eius animi tolluntur, & prælium incenditur. Tum uero inclytis ex utraq; parte ducibus, confirmatoq́; exercitu confligunt acies, nunc hinc nunc inde cedentibus inſtantes, & ubi acies nutauerat, præſidijs accurrentibus. Interea utriusq; exercitus cadunt plurimi, neque fortuna belli mutatur. Sed poſtquam miles bello intentus per multum diem, magis magisq́; fatigatur, & diei ueſper erat, utrisq; cupientibus, pugna deceſſum

deceſſum eſt. Tum apud Troiam circa Sarpedonis cadauer cunctis deflentibus, ac præcipue fœminis luctu atque gemitu omnia completa ſunt. Quis non alij caſus acerbiſſimi ne interitus quidẽ Priamidarũ præ deſiderio eius cordi inſederat, tantũ in eo uiro præſidium, & interfecto ſpes ablata credebatur. At Græci in caſtra regreſſi primum omnium Achillem reuiſunt, eumq́; de uulnere percunctati, ubi ſine dolore ægere uident, læti ad poſtremum narrare occipiunt Patrocli fortia facta. Dein reliquos qui uulnerati erant per ordinem circumeunt, ita inſpectis omnibus ad tentoria ſua quiſque digreditur. Interim Achilles regreſſum Patroclum extollere laudibus. Dein monere uti reliquo quoq; bello memor rerum quas geſſerat, hoſtibus uehementius ingrueret. Hoc modo nox conſumitur. At lucis principio corpora ſuorum quiſque collecta, igni cremant, dein ſepeliunt. Sed poſtquam dies aliquot triti, & uulnerati conualuerant, arma expedire & producere militem placet. Sed Barbari more peſſimo, neque quicquam compoſitum, nihilq́; aliud quam turbata atq; inſidioſa cupientes, clam atq; ante tempus egreſſi, prælium præuertere. Tumq́; effuſi ruinæ modo, clamorem inconditum, ſimulq́; tela in hoſtes conijciunt ſemiermes etiam tum atq; incompoſitos. Cæſi ita noſtrorũ multi, in quis Archeſilaus, Boetius, & Schedius, Cryſeorum uterq; duces optimi. Cæterum uulnerata pars maxima. Meges etiam

& Agapenor Arcadiæ. Inter quæ tam fœda, tantáque indignatione rerum Patroclus fortunam belli uincere aggreſſus. Dū hortatur ſuos atque inſtat hoſtibus promptior quàm bellandi mos eſt, telo Euphorbij ictus ruit. Statimq́; Hector aduolans eū opprimit, ac deſuper uulneribus multis confodit, moxq́; nititur abſtrahere prælio, ſcilicet inſolentia gentis ſuæ illudere cupiens, per uniuerſa genera dehoneſtamenti.

Quod ubi Aiaci cognitum eſt, relicto ubi pugnabat propere accurrit, iamq́; eripere cadauer occipientem proturbat haſta. Interim Euphorbius à Menelao & Aiace altero, ſummo ſtudio circumuentus, ſcilicet autor interempti ducis, morte pœnas luit. Dein occipiente ueſpera prælium dirimitur, male & cum dedecore plurimis noſtrorum interfectis. Sed poſtquam utrinque reductæ acies, & iam in tuto miles noſter erat. Cuncti reges ad Achillem co nueniunt, deformatū iam lachrymis, atq; omni ſupplicio lamentandi. Qui modo proſtratus humi, nunc cadaueri ſuperiacens, adeò reliquorum animos pertentauerat, ut Aiax qui ſolandi cauſa aſtiterat, nihil luctui remitteret. Patrocli uero mors non tantum gemitū illum cunctis incuſſerat, ſed præcipue recordatio uulnerum per loca corporis pudibunda. Quod exemplum peſſimū per mortales, tum primum proditum eſt, nunquam antea Græcis ſolitum. Igitur reges multis precibus atque omni conſolationis modo tandem Achillem flexū, humi erigunt.

Dein

Dein Patrocli corpus elotum, mox ueſte circumtegi-tur, maxime ob tegenda uulnera quæ multis modis impreſſa, haud ſine magno gemitu cernebantur. His actis Achilles monet uti cuſtodes uigilias agerent, curarentq; ne hoſtes detentis circa funus noſtris, more ſolito irruerent. Ita per diſtributionẽ officia quiſque procurantes, igni plurimo in armis pernoctant. At lucis principio placet uti ex omni ducũ numero quinque in montem Idam uaderent ſyluam cæſum, quo Patroclus cremaretur. Decretum quippe ab omnibus erat, ut funus eius publice curaretur. Iere igitur Idomenus, Aſcalaphus, Epios, & cum Merione Aiax alter. Moxq; Vlyſſes & Diomedes, buſto locum dimetiuntur, quinque haſtarum longitudine, totidemq; in tranſuerſum. Aducta deinde ligni copia buſtum extruitur; impoſitumq; deſuper cadauer igni ſuppoſito cremant, exornatũ iam decore omni precioſæ ueſtis. Id namque Hippodamia & Diomedea curauerant, quarum Diomedea nimium iuueni & omni affectu dilecta erat. Cæterum paucis poſt diebus, refectis ex labore uigiliarum ducibus, cum luce ſimul exercitus in campum productus, per totum diem in armis agit, opperiens Barbarorum occurſum. Qui muris deſpectantes, poſtquam noſtros paratos ad prælium uident, eo die certamen diſtulere. Ita occaſu ſolis Græci ad naues regreſſi. At uix principio diei Troiani rati etiam tunc incompoſitos Græcos, armati portis exolant,

temere & cum audacia, ut antea ſoliti, inſtanteſq; circa uallum certatim tela iaciunt crebra magis quàm cũ effectu, noſtris tantum ad euitandos ictus compoſitis. Igitur ubi ad multum diem Barbari intenti iaculis feſſi, nec ita uehementes animaduertunt, ex parte una noſtri erumpunt, incurſanteſq; ſiniſtrum latus, fundunt fugántq;. Neque multo poſt ex alio làtere abnuentibus iam Barbaris, ac ſine ulla difficultate uerſis. Ita plurimi Barbarorum ubi uertere terga, fœde euicti in bello, & ab inſequentibus proculcati, ad poſtremũ diſpereunt. In quis Aſius Hirtaco genitus, & cum Hippoirco Phileus, Hiralis Aſius Seſto regnantes. Eodem die uiui à Diomede capiuntur duodecim, ab Aiace quadraginta. Capti etiam Pyſus & Euander, Priamidæ. In ea pugna Græcorũ Ceneus interfectus rex Scythis. Vulneratus etiã Idomeneus dux nõſter. Cæterum ubi Troiani muros ingreßi clauſere portas, & finis ſtandi factus eſt, noſtri ſpoliata armis hoſtilia cadauera, apportatáque in flumen præcipitant, memores paulo ante in Patroclum inſolentiæ Barbarorum. Dein captiuos omnes uti quęq; cœperant in ordine Achilli offerunt. Iſq; uino multo ſopita iam fauilla, reliquias in urnam collegerat. Decretum quippe animo gerebat, ſecum in patrium ſolum uti abiret, uel ſi fortuna in ſe caſum mutaret, una atque eadem ſepultura cum chariſsimo ſibi omnium contegi. Itaque eos qui oblati erant deduci ad buſtum, unà etiam cum Pri-

ami

mi filijs, ibidémque ſeorſum aliquantum à fauilla iugulari iubet, ſcilicet inferias Patrocli manibus. Ac mox regulos dilaniandos canibus obijcit, confirmátque ſe non prius deſinere pernoctando humi, quàm autorem tanti luctus ſui ſanguine uindicaſſet.

NEC MVLTI tranſacti ſunt dies quum repente nunciatur Hectorem obuiam Pantheſileæ cum paucis profectum. Quæ regina Amazonum, incertum precio an bellandi cupidine auxiliatum Priamo, aduentauerat. Gens bellatrix, & ob id à finitimis indomita ſpecie armorum inclyta per mortales. Igitur Achilles paucis fidis adiunctis ſecum inſidiatū propere pergit, atque hoſtem ſecurum iam ſui præuortit. Tum ingredi iam flumen occipientem, circumuenit, ita eum & omnes qui comites regulo, dolos huiuſcemodi ignouerant, ex improuiſo interficit. At quendam filiorum Priami comprehenſum, mox excisis manibus ad ciuitatem remittit, nunciatum quæ geſta erant. Ipſe cum cæde inimiciſſimi, tum memoria doloris ferox, ſpoliatum armis hoſtem, mox conſtrictis in unum pedibus, uinculo currui poſtremo adnectit. Dein ubi aſcendit ipſe Autumedonti imperat, daret lora equis. Ita concito curru per campum qua maxime uideri poterat peruolat, hoſtem mirandum in modum circumtrahens. Genus pœnæ nouum, miſerandum'que. At apud Troiam ubi ſpolia Hectoris deſuper è muris animaduertere, quæ Græci

præcepto regis, ante ora hoſtium prætulerant, et ille qui exciſis manibus acerbiſsimæ rei indiciũ in ſe ipſo pertulerat, rem ut geſta erat, diſſeruit. Tantus per totam ciuitatem luctus, atque clamor editur, ut aues etiam conſternatæ uocibus, alto decidiſſe crederẽtur, noſtris cum inſultatione reclamantibus. Mox ex omni parte cunctis clamantibus, urbs clauditur. Fœdatur regni habitus, atq; in modũ lugubrem, funeſtũq;, obducta facies ciuitatis, quum ſicut in tali negocio aſſolet, repente concurſus trepidantium fieret in eundem locum, ac ſtatim ſine ulla certa ratione per diuerſum fuga, nunc planctus crebri, modò tota urbe ſilentium ex incerto. Inter quæ & ſpes extremas, multi credere cum nocte ſimul Græcos mœnia inuaſuros, exciſuroſq; urbem, ſecuros interitu tanti ducis. Nonnulli etiam pro confirmato habere Achillem exercitum, qui duce Panteſilea Priami rebus auxilio uenerat, partibus ſuorũ adiunxiſſe. Poſtremo omnia aduerſa, hoſtilia, fracta, ablataſq; opes, nullam ſalutis ſpem habere interempto Hectore. Quippe is ſolus omnium in ea ciuitate aduerſum tot milia, imperatoreſq; hoſtium, uaria ſemper uictoria certauerat, fortior quàm felicior cunctis ducibus noſtris. Cui fama bellandi inclyto per gentes, nunquam tamen uires cõſilio ſuperfuerant. Interim apud Græcos, ubi Achilles ad naues redijt, & cadauer Hectoris in ore omniũ eſt, dolorem quem ob Patrocli interitum paulò ante perce-

perceperant, nece metuendi hoſtis ſedatur, & ob id, præcipua lætícia circumſcribitur. Ac tum uniuerſis placet uti in honorem eius, quoniam abeſſet hoſtilis metus, certamen ludis ſolitum celebraretur. Neque minus tamen reliqui populi, qui non certaturi ſpectãdi gratia conuenerant, inſtructi armis, paratiq; adeſſent, ne qua ſcilicet hoſtis, quãuis fractis rebus, ſolito tamen inſidiandi more irrueret.

IGITVR *Achilles uictoribus premia quæ ei uidebantur maxima, ſtatui imperat. Et poſtquam nihil reliquum erat, reges omnes ad conſidendum hortatur, ipſe medius atque inter cæteros excelſior. Tum primum quadrijugis equis Eumelus ante omnes uictor declaratur. Bigarũ premia Diomedes meruit. Secundo poſt eum Menelaus. Cæterum ad certandũ qui ſagittarum arte maxime præualebant, Meriones, atq; Vlyſſes, duos erexere malos. Quis religatum linum tenuiſsimum, atq; ex tranſuerſo extentum, utriusq; capiti annectebatur, media columba parte depenbat, eius contingendæ certamen maximum. Tum reliquis incaſſum tendendibus, Vlyſſes cum Merione deſtinatum confixere. Quibus quum à reliquis fauor tolleretur, Philoctetā nõ columbam ſe, uerum id quo religata eſſet, ſagitta exciſurum promittit. Admirantibus deinde difficultatem regibus, fidem promiſsi nõ felicius quàm ſolertius confirmauit. Ac dirupto uinculo, columba cum maxima populi acclamatione de-*

cidit. Premia certaminis eius Meriones, atque Vlyſ-ſes tulere. Achilles duplici extra ordinem munere Philoctetam donat. Curſu longo certantibus Oilei Aiax uictor excipitur. Poſt quem ſecundus, Polipœtes. Duplici campo, Machaon. Singulari Eurypilus, ſaltu Tlepolemus, diſco Antilochus, uictores abeunt. Premia luctandi intacta permanſere. Quippe Aiax arripiens medium Vlyſſem deijcit, qui ruens pedibus eius circumuoluitur, atque ita præpedito obligatóque nexu, Aiax penè iam uictor ad terram cadit. Ceſtibus, reliquo quoque manuum certamine, idem Aiax Telamonius palmam refert. Curſu, in armis poſtremo Diomedes præualuit. Dein ubi premia certandi perſoluta ſunt, Achilles primo omnium Agamemnoni donum quod ei honoratiſſimum uidebatur, offert. Secundo Neſtori. Idomeneo Dein tertio: Poſt quos Podalirio & Machaoni. Dein reliquis pro merito ducibus. Ad poſtremum eorum ſocijs, qui in bello occiderant. Huiq; mandatum uti quum tempus fuiſſet, donum ad neceſſarios eorum perferrent. Poſtquam certandi premiorumq; finis factus, & iam diei ueſper erat, ad ſua quiſq; tentoria diſceſſere. At lucis principio, Priamus lugubri ueſte miſerabile tectus, cui dolor non decus regium, non ullam tanti nominis ac famæ ſpeciem reliquam fecerat, manibus uultuq; ſupplicibus ad Achillem uenit. Quo cum Andromacha non minor quàm in Priamo miſeratio. Ea quippe deformata

formata multiplici modo Aſtianacta, quem nonnulli Scamandrum appellabant, & Laodamanta paruulos admodum filios præ ſe habens, regi adiumentum deprecandi addiderat, qui mœroribus ſenioq́; decrepitus filiæ Polyxenæ humeris innitebatur. Deinde ſequebantur uehicula plena auri atque argenti, precioſæq́; ueſtis, quum ſuper murum ſpectantes Troiani, comitatũ regis oculis proſequerentur. Quo uiſo repente ſilentium ex admiratione oritur. Ac mox reges auidi noſcere cauſas aduentus eius, procedũt obuiam. Priamus ubi ad ſe tendi uidet, protinus in os ruit, puluerem reliquaq́; humi purgamenta, capiti aſpergens. Dein orat ut miſerati fortunas ſuas, precatores ſecum ad Achillem ueniant. Eius ætatem, fortunamq́; recordatus Neſtor, dolet. Contrà Vlyſſes maledictis inſequi, & commemorare quæ apud Troiam in concilio ante ſumptum bellum ipſe aduerſum legatos dixerat. Ea poſtquam Achilli nunciata ſunt, per Automedontem accerſiri iubet, ipſe retinens gremio urnam cum Patrocli oßibus. Igitur ingreſſis ducibus noſtris cum Priamo, rex genua Achillis manibus complexus. Non tu mihi inquit, cauſa huiuſce fortunæ, ſed Deorum quiſquiam, qui poſtremam ætatem meam quum miſerari deberet, in haſce erumnas deduxit, confectam iam, ac defatigatam tantis luctibus filiorum. Quippe hi fiſi regno per iuuentutem, quum ſemper cupiditates animi quoquo modo ex-

plere geſtiunt, ultro ſibi, mihiq́; perniciem machinati ſunt. Neque dubium cuiquam quin cõtemptui ſit ado leſcentiæ, ſenectæ ætas. Quod ſi interitu meo reliqui huiuſcemodi facinoribus temperabunt, me quoq; ſi ui detur exhibeo pœnæ mortis. Cui miſero confectoq́; mœroribus omnes erũnas, quibus nunc depreſſus in= felicißimum ſpectaculum mortalibus præbeo, cum exiguo ſpiritu ſimul auferes. Adſum ultro, nihil de= precor. Vel ſi ita cordi eſt, habe in cuſtodia captiuita tis. Neque enim mihi quicquam iam ſuperioris fortu næ reliquum eſt. Quippe interfecto Hectore, cuncta regni concidere. Sed iam Græciæ uniuerſæ ob meorũ male conſulta ſatis pœnarum, filiorum ſanguine, ac meis erũnis perſolui. Miſerere ætatis, ac Deos recor datus, retorque animos ad pietatẽ. Concede paruu= lis ſaltem ſi non animam parentis, ſed cadauer depre cantibus. Veniat in animum recordatio parentis tui, omnes curas, uigiliasq́; in te, tuamq́; ſalutem impen- dentis. Sed illi quidem cuncta ſecundũ ſua uota per= ueniãt, longeq́; aliter, neque mei ſimilem ſenectam de gat. Interea dum hæc commemorat, paulatim animo deficere, ac diſſolui membris, dein obmuteſcere cœ= pit. Quod ſpectaculum longe miſerrimum, omnibus qui tum aderant dolori fuit. Deinde Andromacha paruulos filios Hectoris ante Achillem proſternit.

Ipſa fletu lamentabili orans, uti ſibi cadauer coniugis intueri ſaltem cõcederetur. Inter hæc tam miſeranda,

Phœnix

Phœnix cum Neſtore Priamum ſuſtollere, atque uti animum reciperet, hortari. Tum rex ubi aliquantum reſpuit ſpiritum, nixis genibus, atq; utraque manu dilanians caput. Vbi nunc illa eſt ait, quæ apud Græcos præcipua erat miſericordia? An iuxta ſolum Priamũ circumſcribitur? Iamq́; omnibus dolore permotis, Achilles decuiſſe ait, filios eum ſuos initio ab eo quod admiſerint facinore, cohibere, neq; ipſum concedendo tanti delicti participem fieri. Cæterum ante id decennium non ita defeſſum ſenecta fuiſſe, ut ſuis deſpectui eſſet. Sed obſediſſe animos eorum deſiderium rerum alienarum, neq; ob mulierem ſolum unam, ſed Atrei atq; Pelopis diuitijs inhiantes, raptum res more inconditо perrexiſſe. Pro quis æquiſſimum eſſe eiuſmodi pœnas, uel etiam grauiores pendere. Nanq; ad id tempus Græcos ſecutos morẽ in bellis optimũ, quoſcunque hoſtium pugna conficerent, reſtituere ſepulturæ ſolitos. Contrà, Hectorem ſupergreſſum humanitatis modum, Patroclum eripere prælio auſum, ſcilicet ad illudendum, ac fœdandum cadauer eius, quod exemplum pœnis ac ſupplicijs eorum eluendum, ut Græci ac reliquæ poſthac gentes memores ultionis eius, moremq́; humanæ conditionis tuerentur. Non enim Helenæ, neq; Menelai gratia exercitũ relictis ſedibus, paruuliſq́; ꝓcul à domo cruentũ ſuo hoſtiliq́; ſanguine inter ipſa belli diſcrimina huiuſmodi militiã tollerare. Sed cupere dignoſcere Barbari, Græci ne

ſumma rerũ potirentur,quanq̃ iuſtã cauſam fuiſſe imfe rendi belli etiã pro muliere. Nanq; *uti ipſi raptu rerũ alienarũ lætarẽtur,ita maxime dolori eſſe his qui ami ſerint.* Ad *hæc multa infauſta, deteſtandaq́;* Helenæ *imprecari, confirmareq́; ſe capto,atq; euerſo* Ilio *ante omnes tanti admißi pœnas ſanguine eius expetere.* Ob *quam patria, parentibusq́; carens,* Patroclũ *etiã ſolitudinis ſuæ leuamen maximum,amiſerit.* Dein *cõſultatum cum ſupradictis ducibus ſurgit.* Quis *omnibus una atque eadem ſententia eſt, ſcilicet uti acceptis quæ allata eſſent, corpus exanime concederet.* Quod *ubi ſatis placuit, ſinguli ad ſua tentoria diſcedunt.*

Moxq́; Polixena *ingreſſo* Achilli *obuoluta genibus eius, ſponte ſeruitium ſui pro abſolutione cadaueris pollicetur.* Quo *ſpectaculo adeò commotus iuuenis,ut qui inimicißimus ob mortem* Patrocli Priamo, *eiusq́; regno eſſet,tum recordatione filiæ,ac parentis,ne lachrymis quidem temperauerit.* Itaque *manu oblata,* Polixenam *erigit,prædicta prius mandatáque cura* Phœnici *ſuper* Priamo,*ut delectaretur.* Sed *rex nihil ſe luctus, neque præſentium miſeriarum remiſſurum ſedit.* Tum Achilles *confirmare nõ prius cupitis eius ſatisfacturum,quàm mutato in melius habitu, cibum etiam ſecum ſumeret.* Ita *rex ueritus ne quæ conceſſa uidebantur,ipſe recuſando impediret,omnia quæ imperarentur facienda decreuit.* Igitur *ubi excuſſus comis puluis, totusq́; lautus eſt, mox à iuuene ipſe, &*

qui

qui cum eo uenerant, cibo inuitantur. Dein ubi ſatias omnes tenuit, hoc modo Achilles diſſeruit. Reſer iam nunc mihi Priame, quid tantum cauſæ fuerit, cur deficientibus quidem uobis copijs indies militaribus, ingraueſcentibus autem calamitatibus atq; erumnis, Helenam tamen in hodiernum retinendam putetis? neque uelut contagionem infauſti ominis repuleritis: quam prodidiſſe patriam, præſentes, & quod indignißimum omnium eſt, fratres ſanctißimos cognoueritis? Nanq; hi execrati facinus eius, ne militiam quidem nobiſcum coniurauerunt, ſcilicet ne quam audire incolumem nollent, ea per ſe reditũ in patriam quæreret. Eam igitur quum cerneretis malo omnium ciuitatem intrauiſſe ueſtram, non eieciſtis? Non cum detestationibus extra muros proſecuti eſtis? Quid illi ſenes, quorũ filios pugna indies conficit. Nónne adhuc præſenſerunt eandem extitiſſe cauſam tantorũ funerum? Itá ne ergo diuinitus uobis euerſa mens eſt, ut nullus in tanta ciuitate reperiri poſſet, qui fortunam labentis patriæ dolens, de pernicie publica cum exitio eius tranſigat? Ego quidem ætatis tuæ contemplatione, atque harũ precũ, cadauer reſtituã. Neq; unquam cõmittam, ut quod in hoſtibus reprehenditur, crimen malitiæ ipſe ſubeã. Ad ea Priamus renouato fletu q̃ miſerabili, nõ ſine decreto diuũ aduerſa hominibus irruere ait. Deũ quippe autorẽ ſingulis mortalibus boni maliq; eſſe, neq; quoad beatũ eſſe licitũ ſit, cuiuſq̃

in eũ uim inimicitiasq́; procedere. Cæterũ ſe diuerſi partus quinquaginta filiorum, patrem beatiſsimũ regum omnium habitũ, ad poſtremum Alexandri natalem diem quem euitare, ne Dijs quidẽ præcinentibus potuiſſe. Nanque Hecubam fœtu eo grauidam, facẽ per quietem edidiſſe uiſam, cuius ignibus conflagraſſe Idam, ac continuante flamma Deorũ delubra concremari. Omnemq́; demũ ad cineres collapſam ciuitatẽ, intactis, inuiolatisq́; Antenoris atque Anchiſæ domibus. Quæ dum denunciata ad perniciẽ publicam ſpectare aruſpices præcinerent, internecandum editum partum placuiſſe. Sed Hecubam more fœmineæ miſerationis, clàm alendũ paſtoribus in Idam tradidiſſe, in id dextram dediſſe. Eum iam adultum cum res palam eſſet ne hoſtem quidem, quamuis ſæuiſsimum ut interficeret, pati potuiſſe, tantæ ſcilicet eum fuiſſe pulchritudinis atq; formæ. Quem coniugio deinde Oenonæ iunctum, cupidinem deſideriumq́; maximũ cœpiſſe uidendi regiones, atque regna procul poſita. Eo itinere abductam Helenam, uenuſto aſpectu decorã, urgente ac inſtigante quodam numine, cunctorum ciuium animis, ſibi etiam lætitiæ fuiſſe. Neque cuiquã quum orbari ſe filio, alióue conſanguineo cerneret, nõ acceptam tamen, ſolo omnium aduerſante Anthenore. Qui mox poſt Alexandri reditum filium ſuum Glaucum, qui tunc eius comitatum ſequutus erat, abdicandum à penatibus ſuis decreuerit, uir domi belliq́;

liq; prudētiſſimus, Cæterum ſibi, quoniam ita res rue-rent, optatiſſimū appropinquare naturæ finem, omiſſis iam regni gubernaculis atq; cura. Tantum ſeſe in Hecubæ, filiorumq; recordatione cruciari, quas poſt excidium patriæ captiuas, incertum cuius domini faſtus manerent. Dein omnia quæ ad redimendum filium aducta erant, ante conſpectum iuuenis exponi imperat. Ex quis quicquid auri atq; argenti fuit, tolli Achilles iubet, ueſtis etiam quod ei uiſum eſt, reliquis in unū collectis Polyxenam & cadauer tradit. Quo recepto rex in gratiam ne impetrati funeris, an ſi quid Troiæ accideret, ſecurus iam filiæ complexus Achillis genua, orat uti Polyxenam ſuſcipiat, ſibiq; habeat. Super qua iuuenis aliud tempus, atque alium locum, tractatumq; fore reſpondit. Interim cum eo reuerti iubet. Ita Priamus recepto Hectoris cadauere, aſcenſoq; uehiculo, cum his qui ſe tum comitati fuerant ad Troiam rediJt.

TERTII LIBRI FINIS.

ARGVMENTVM QVARTI LIBRI.

INGENTI *Troianorum fletu peraguntur Hectoris funera. Pentheſilea ab Achille interficitur. Memnon cum innumeris copijs aduenïens Græcos in fugam uertit, isq; demū ab Achille perimitur.*

Polydamus ab Aiace, Glaucus ab Agamemnone, duo Priami filij ab Vlyſſe interficiuntur. Memnonis cineres in ſolum patriũ remittuntur. Iugulantur duo Priamidæ. Idæus mittitur à Priamo ad Achillem pro Polyxenæ nuptijs. Achilles in templo Apollinis ex inſidijs à Paride occiditur, ſepultusq; in Sygeo ingenti Græcorũ luctu. Eurypilus Thelephi cũ exercitu aduenit in Troianorum auxiliũ, illectus Caſſandræ nuptijs. Pyrrhus Achillis filius cũ exercitu ſuperuenit. Alexander à Philocteta cum ſagittis ueneno hydræ imbutis necatur. Quo uiſo Oenone extincta eſt. Helena Deiphebo nupſit. Antenor uenit in colloquium cũ Græcis, à quo Troiæ proditio componitur.

DICTYS

CRETENSIS DE BELLO TROIANO LIBER QVARTVS.

SED *poſtquam Troianis palam eſt regem perfecto negotio inuiolatum atq; integro comitatu regredi, admirati, laudanteſq; Græciæ pietatem ad cœlum ferunt. Quippe quis ita animo hæſerat nulla ſpes impetrandi cadaueris,*

ipſumq;

ipſumq́; & qui cum eo fuiſſent, retineri à Græcis, maxime ob Helenæ quæ non remitteretur, recordationem. Cæterum uiſo Hectoris funere, cuncti ciues ſotijq́; accurentes fletum tollunt, diuellentes comam, fœdanteſq́; ora laniatibus in tanta populi multitudine. Neque quiſquam in uirtute ſua, ſpei bonæ fiduciam ponere, illo interfecto qui inclyta per gentes fama rerum militariũ, in pace etiam præclara prudentia ex qua non minorem quàm reliquis artibus gloriam adeptus erat. Interea ſepeliere eum haud longe à tumulo Ilij regis quondam. Dein exorto quàm maximo ululatu, poſtrema funeris peragũt. Hinc fœminis cum Hecuba deflentibus, hinc reclamantibus uiris Troianis, & ad poſtremum ſociorũ gentibus. Quæ per dies decem conceſſa bellandi requie, ab ortu ſolis uſque ad ueſperam per Troianos geſta, nullo uſquam remiſſo lugendi officio.

INTERIM *per eoſdem dies Pentheſilea, de qua ante memorauimus, cum magna Amazonum manu, reliquiſq́; ex finitimis populis ſuperuenit. Quæ poſtquam Hectorem interemptum cognouit, perculſa morte eius regredi domum cupiens, ad poſtremum multo auro atq; argento ab Alexandro illecta, ibidem operiri decreuerat. Dein exactis aliquot diebus, copias ſuas armis inſtruit, ac ſeorſum à Troianis, ipſa ſuis modo bellatoribus ſatis fidens in pugnã pergit, cornu dextro ſagittarijs, altero peditibus in-*

ſtructo, medios equites collocat. Contrà quos à noſtris ita occurſum, ut ſagittarijs Menelaus, atque Vlyſſes, & cũ Teucro Meriones: peditibus Aiaces duo, Diomedes, Agamemnon, & Tlepolemus, & cũ Ialmeno Aſcalaphus opponerentur. In equites ab Achille & reliquis ducibus pugnaretur. Hoc modo inſtructo utrinq; excitu, conflixere acies. Caduntq; ſagittis reginæ plurimi, neq; à Teucris ſecus bellatũ. Interim Aiaces, & qui cũ his erant pedites, contrà quos ſteterãt cædere, ac reſtantes detrudere umbonibus, móxque detruſos obtruncare. Neque quoad deletæ peditũ copiæ, finis fit. Achilles inter equitum turmas Pentheſileam nactus, haſta petit, neq; difficilius quàm fœminam equo deturbat, manu cõprehendens comam, atque ita grauiter uulneratam detrahens. Quod ubi uiſum eſt, tum uero nullam ſpem in armis rati, fugam faciũt. Clauſiſq; ciuitatis portis, noſtri reliquos quos fuga bello exemerat, inſecuti obtruncant. fœminis tamen abſtinentes manum, parcenteſq; ſexui. Deĩn uti quiſquam uictor interfectis quos aduerſum ierat, regrediebatur Pentheſileam uiſere ſeminecem, admiraríq; audaciam. Ita breui ab omnibus in eundem locum eſt concurſum, placitumq; uti, quoniã naturæ, ſexuſq; conditionem ſuperare eſſet auſa, in fluuium reliquo adhuc perſentiente ſpiritu, aut canibus dilanianda iaceretur. Achilles interfectam eam ſepelire cupiens, mox à Diomede prohibitus eſt. Is namque percontatus

tus circumſtantes, quidnam de ea faciendum eſſet, con ſenſu omnium pedibus attractam in Scamandrũ præcipitat: ſcilicet pœnam poſtremæ deſperationis atq; amentiæ. Hoc modo *Amazonũ regina delctis copijs quibus cum auxiliatum* Priamo *uenerat, ad poſtremũ ipſa ſpectaculum dignum moribus ſuis præbuit.*

AT SEQVENTI *die Memnon Tithoni atq; Auroræ filius, ingentibus Indorum atque Aethiopũ copijs ſuperuenit magna fama. Quippe in unum mul tis milibus armatorum uario genere inſigniũ, ſpes etiam uotáq; de ſe Priami ſuperauerat. Namque omnia circum Troiam, & ultra quæ uiſi poterant, uiris atq; equis repleta, ſplendore inſignium refulgebant. Eos omnes iugo Caucaſi mõtis ad Troiam duxit. Reliquos neque numero inferiores, impoſito Phala duce atq; rectore, mari miſit. Qui appulſi Rhodum, ubi animaduertere inſulam Græcis ſociam, ueriti ne recognita incenderentur naues, ibidẽ oppericbãtur. Ac mox diuiſi in Camiram & Galiſam urbes opulentas. Neq; multo poſt Rhodij Phalam incuſare, quod paulo ante euerſa ab Alexandro Sydone patria ſua, auxilium ei à quo læſus ſit ferre cuperet. Quo animos exercitus permouerent, confirmare haud diſsimiles Barbarorum uideri eos, qui tam indignum facinus defenderent: multa præterea quæ accẽſura uulgus, & quæ pro ſe factura eſſent, diſſerere. Quæ res haud fruſtra fuit. Phœnices nanq; qui in eo exercitu aderant pluri*

mi, permoti querelis Rhodiorum, dein cupidine diri piendarũ rerum quas ſecum aduexerant, Phalam lapidibus inſecuti necant, diſtributiq; per ſupradictas urbes aurum, atq; reliqua prædæ inter ſe diſpartiunt.

INTERIM exercitus qui cum Memnone uenerat, poſitis patulos per locos caſtris, nã intra mœnia haud facile tanta uis hoſtium retineri poterat, diuerſi ſuo quiſque genere exercebantur. Neq; in eadem arte ſimplex atque idem modus, ſed ut quenq; regionis ſuæ mos aſſueſecerat ita telis in aliũ modũ formatis. Scutorum etiam & galearum multiformis ſpecies, horrendam belli faciem præbuerant. At ubi triti aliquot dies, & miles bellum cupit, ſimul cum luce exercitus omnis ſigno dato in prælium ducitur, cunq; ijs Troiani, & qui intra mœnia ſocij fuerant. At contrà Græci inſtructi pro tempore opperiri, debilitati aliquantũ animo, metu ingentis, atque incogniti hoſtis. Igitur ubi intra teli iactum uentũ eſt, tum uero Barbari clamore ingenti ac diſſono, ruinæ modo irrumpunt. Noſtri confirmati inter ſe, ſatis impigre uim hoſtium ſuſtentauere. Sed poſtquam acies renouatæ, atque in ordinem reformatæ ſunt, & iam hinc atque inde tela cœpere, cadunt utriuſque exercitus plurimi. Neque finis fit quoad Memnon curru uectus, adhibito ſecum fortiſſimo quoque medios Græcorũ inuadit, primũ quenq; obuiũ fundens, aut debilitans. Ita iam plurimis noſtrorum interfectis ducibus, ubi fortuna belli uerſa, neque

ſpes

ſpes reliqua niſi in fuga eſt, uictoriam conceſſere. Eo die incenſæ deletæq; naues omnes forent, ni nox perfugium laborantium ingruens, hoſtes ab incœpto cohibuiſſet. Tanta in Memnone bellandi uis, peritiaq́;, & noſtris aduerſæ res. Igitur Græci poſtquam requies eſt, perculſi inter ſe ac ſummæ rerũ diffidentes, per uniuerſam noctem quos in bello amiſerant, ſepeliere. Dein conſilium futuri certaminis aduerſum Memnonem ineunt, ac placet ſorte eligi nomẽ ducis cum eo bellaturi. Tunc Agamemnon Menelaum excipit, Vlyſſem, & Idomeneum. Reliquorum ſors agi cœpta, Aiacem Telamonium uotis omnium deligit. Ita refectis cibo corporibus, reliquum noctis cum quiete tranſigunt. At lucis principio, armati inſtructiq́; pro negocio pugnam aggrediuntur. Neq; ſegnius à Memnone actũ, cũ quo Troiani omnes. Ita hinc atq; inde ordinato exercitu, præliũ initũ. Tũ plurimi utriuſq; partis ut in tali certamine cadũt, aut icti grauiter prælio decedũt. In quo bello Antilochus Neſtoris obuius forte Mẽnoni, interficitur. Moxq́; Aiax ubi tẽpus uiſum eſt, inter utrãq; aciẽ progreſſus, laceßit regẽ, prædicto prius Vlyßi et Idomeneo, ut à cæteris ſe defenderẽt. Igitur Mẽnõ ubi ad ſe tẽdi uidet, curru deſilit cõflitq́; pedes cũ Aiace, magno utriuſq; partis metu atq; expectatiõe. Tũ dux noſter ſumma ui ũbonẽ ſcuti eius telo aliquantũ pforatũ, uiribus ingruens, impulit, uertitq́; in latus. Quo uiſo regis comites accurrere, Aia-

cem exturbare nitentes. Tum Achilles ubi à Barbaris intercedi uidet, pergit contrà, & nudatũ ſcuto hoſtis iugulum, haſta transfigit. Ita præter ſpem interfecto Memnone, animi hoſtium cõmutantur, & Græcis aucta fiducia. Iam Aethiopũ uerſa acie, noſtri inſtantes cædunt plurimos. Tum Polydamas renouare prælium cupiens, circumuentus, ad poſtremum atque ictus inguina ab Aiace interficitur. Glaucus Antenoris aduerſum Diomedem aſtans, Agamemnonis telo cadit. Tum uero cerneres hinc Aethiopes cum Troianis per omnem campum ſine ordine atq; imperio fugientes, multitudine ac feſtinatione inter ſe implicari, cædere, ac mox palãtibus equis proculcari. Hinc Græcos reſumptis animis ſequi, cædere, impeditos diſſoluere, atq; ita confodere laxatos. Redundant circũ muros campi ſanguine, & omnia, quæ hoſtis ingruerat armis, atque cadaueribus repleta ſunt. In ea pugna Priami filiorũ Atreus, & Echion ab Vlyſſe interfecti ſunt. Drapſis Bias & Corintha ab Idomeneo, Ab Aiace Oilei Ilioneus cum Philenore. Item Thieſtes, & Theleſites à Diomede. Ab Aiace uero altero Antiplus, Agapnus, Agathon, atq; Claucus, & ab Achille Aſteropeus. Neque prius finis factus, quàm Græcos ſatias, & ad poſtremum fatigatio inceſſit. At ubi à noſtris in caſtra receſſum eſt, miſſi fuere à Troianis, qui peterent corũ qui in bello ceciderant corpora humandi ueniam. Ita collectos ſuos quiſq; igni cremant, & more

more patrio ſepeliunt, ſeorſum à cæteris cremato Memnone, cuius reliquias urna conditas, per neceſſarios regis remiſere in patrium ſolum. At Græci lautum bene cadauer Antilochi, iuſtis factis Neſtori tradunt, eumq́; orant ferre æquo animo fortunæ belliq́; aduerſa. Ita ad poſtremũ corpora ſua quiſque curantes, uino atq; epulis per multam noctem Aiacem, ſimulq́; Achillem laudibus celebrant, atq; ad cœlũ tollunt. At apud Troiam ubi requies funerum eſt, non iam dolor ex caſu Memnoni, ſed metus ſummæ rei, & ad poſtremum deſperatio inceſſerat, quũ hinc Sarpedonis interitus, inde inſecuta paulopoſt Hectoris clades ſpes reliquas animis abſtuliſſent, neq; quod poſtremũ per Memnonẽ fortuna auxilium obtulerat, reliquum iam exiſteret. Ita confluentibus in unum tot aduerſis, curam omnem exurgendi omiſerant. Atq; poſt paucos dies Græci inſtructi armis proceſſere in campum, laceſſentes ſi auderent ad bellandum Troianos. Quis Alexander dux cum reliquis fratribus militem ordinat, atq; aduerſum pergit. Sed priuſquam ferire inter ſe acies, aut iaci tela cœpere, Barbari ſolutis ordinibus fugam faciunt, cæſiq́; eorum plurimi, aut in flumen preceps dati, quum hinc atq; inde ingruere hoſtis, atq; undiq; adempta fuga eſſet. Capti etiam Lycaon & Troilus Priamidæ, quos in medium productos, Achilles iugulari iubet, indignatus nondum ſibi à Priamo ſuper his quæ ſecũ tractauerat, mandatum.

Quæ ubi animaduertere Troiani, tollunt gemitus, & clamore lugubri Troili caſum, miſerãdum in modum deflent, recordati ætatem eius admodum immaturam. Qui in primis puericiæ annis, cum uerecundia & probitate, tum præcipue forma corporis amabilis, atq; acceptus popularibus, adoleſcebat.

DEIN *tranſactis paucis diebus ſolenne Thymbræi Apollinis inceßit, & requies bellandi per inducias interpoſita. Tunc utroque exercitu ſacrificio inſiſtente, Priamus tempus nactus, Ideum ad Achillem ſuper Polyxena cum mandatis mittit. Sed ubi Achilles in luco ea quæ illata erant, tum ab Ideo ſeparatim ab alijs recognoſcit, cognita re apud naues, ſuſpitio alienati ducis, & ad poſtremum indignatio exorta eſt. Nanq; antea rumorem proditionis dementer ortum per exercitum in uerum traxerant. Ob quæ ſimul uti concitatus militis animus leniretur, Aiax cum Diomede & Vlyſſe ad lucum pergunt. Hiq; ante templũ reſiſtunt, opperientes ſi egrederetur, Achillem, ſimulq; uti rem geſtam iuueni referrent. De cætero etiam deterrent, ne colloquium clàm cum hoſtibus haberet. Interim Alexander compoſitis iam cum Deiphebo inſidijs, pugione cinctus Achillem aggreditur, confirmator ueluti eorum quæ Priamus pollicebatur. Moxq; ad aram Apollinis quo ne hoſtis dolum perſentiſceret, auerſusq; à duce, aßiſtit. Dein ubi tempus uiſum eſt, Deiphebus amplexus inermem iuuenem,*

quippe

quippe in ſacro Apollinis nihil hoſtile metuentem, exoſculari, gratulariq; ſuper his quæ conceßiſſet, neque ab eo diuelli aut omittere. Quo Alexander librato gladio procurrens aduerſus hoſtem per utrumq; latus geminato ictu tranſfigit. At ubi dißolutum wulneribus animaduertere, parte alia quã uenerant proruunt. Re ita maxima, & ſuper uota omnium perfecta, in ciuitatem recurrunt. Quos uiſos Vlyſſes, non temere eſt inquit, quod turbati ac trepidi repẽte proſiliere. Dein ingreßi lucum, circumſpicienteſq; uniuerſa, animaduertũt Achillem ſtratum humi exanguem, atque etiam ſeminecem. Tum Aiax fuit, inquit confirmatum, ac uerum etiam per mortales nullum hominum exiſtere potuiſſe, qui te uera uirtute ſuperaret, ſed uti palam eſt, tua te inconſulta temeritas perdidit. Deinde Achilles extremum adhuc retentans ſpiritum, dolo me atq; inſidijs inquit, Deiphebus atque Alexãder Polyxenæ gratia circumuenere. Tum expirantem eum duces amplexi cum magno gemitu, atque exoſculati, poſtremum ſalutant. Deniq; Aiax exanimem iam humeris ſublatum, luco effert. Quod ubi animaduertere Troiani omnes ſimul portis proruunt, eripere Achillem nitentes, atque auferre intra mœnia ſcilicet more ſolito, illudere cadaueri eius geſtientes. Cõtrà Græci cognita re arreptis armis tendũt aduerſum, paulatimq; omnes copiæ ꝑductæ, ita utrin=

que certamẽ breui adoleuit. Aiax tradito his qui ſecũ erant cadauere, Dein infenſus Aſium, Dimanthis Hecubæ fratrem quem primum obuium habuit, interfecit. Dein plurimos uti quenq; intra telũ fecerant. In quis Iaſtes, et Amphimacus reperti, Cariæ imperitãtes. Iamq; duces Aiax Oilei, & Menelaus adiuncti, fundunt plurimos, atque in fugam cogũt. Quare Troiani cæſis ſuorum plurimis, nuſquam ullo certo ordine aut ſpe reliqua reſiſtendi, diſperſi palanteſq;, ruere ad portas, neque uſquam niſi in muris ſalutem credere. Quare magna uis hoſtiũ ab inſequentibus noſtris obtruncatur. Sed ubi clauſis portis finis cædendi factus eſt, Græci Achillem ad naues referunt. Tuncq; reflentibus cunctis ducibus caſum tanti uiri, plurimi militum haud dolere, neque uti res expoſcebat, triſtitia commoueri, Quippe quis in animo hæſerat Achillem ſæpe conſilia prodendi exercitus iniſſe cum hoſtibus. Cæterum interfecto ſummam militiæ orbatam, & ademptum ſpei quàmplurimum, cui egregio bellandi ne honeſtam quidẽ mortem, aut aliter quàm in obſcuro oppetere licuerit. Igitur propere ex Ida apportata ligni uis multa, atq; in eodem loco, quo antea Patroclo buſtum extruunt. Dein poſito cadauere, ſubiectoq; igni iuſta funeri peragunt, Aiace precipue inſiſtente, qui per triduũ continuatis uigilijs haud prius abire deſtitit quàm reliquiæ coadunarentur. Solus

nanq;

nanque omnium penè ultra uirilem modum interitu Achillis conſternatus eſt, quem dilectum præter cæteros animo ſummis officijs percoluerat. Quippe quũ amiciſsimum, & ſanguine coniunctum ſibi, tum præcipue plurimum uirtute cæteros antecedentem ſciret. Contrà apud Troianos lęticia atque gratulatio cunctis inceſſerat, interfecto quàm metuendo hoſte. Alexandriq; commentum laudantes ad cælum ferunt, ſcilicet quum inſidijs tantum perfecerit, quantum in certamine ne auderet quidem. INTER quæ tam læta, nuncius Priamo ſuperuenit Euripilũ Thelephi ex Myſia aduentare, quem rex multis antea illectum premijs, ad poſtremum oblatione Caſſandræ cõfirmauerat. Sed inter cætera quæ ei pulcherrima miſerat, addiderat etiam uitem quandam auro effectam, et ob id per populos memorabilem. Cæterum Eurypilus uirtutibus multis clarus, Myſiæ inſtructus legionibus, ſumma fama leticiaq; à Troianis exceptus, ſpes omnes Barbaris in melius conuerterat. Interim Græci Achillis oſſa urna condita, adiunctaq; ſimul Patrocli in Sygæo ſepeliere. Cui ſepulchrum etiam extruendum ab ijs qui in eo loco habitabant, mercede Aiax locat, indignatus iam Græcis quod nihil in his dignum doloris iuxta amiſsionẽ tãti Herois animaduerteret.

PER IDEM tempus Pyrrhus, quem Neoptolemum memorabant Achille genitum ex Deidamia Lycomedis, ſuperueniens, offendit tumulum extru-

ctum iam ex parte maxima. Dein percontatus exitium patris, doctusq; Myrmidonas gẽtem fortiſſimam & inclytam bellandi, armis atque animis confirmat. Impoſitoq; faciendo opere Phœnici ad naues atq; tentoria parentis uadit, ibi cuſtodem rerũ Achillis Hippodamiam animaduertit. Moxq; cognito aduentu eius, in eundem locum à cunctis ducibus cõcurritur, uti animum æquum haberet, deprecantur. Quis benigne reſpondens, nec ſibi ait ignoratum eſſe, omnia quæcunque diuinitus fierent, forti animo pectoreq; patienda, neq; cuiquam ſuper fatum uiuendi conceſſam legem. Turpem nanque ac deteſtandam uiris fortibus conditionem ſenectæ, contrà imbellibus optabilem. Cæterum ſibi eò leuiorem dolorem eſſe, quod non in certamine, neq; in luce belli Achilles interfectus eſſem, quò fortiorem nõ optaſſe quidem quenquã exiſtere nunc, uel præteritũ, excepto uno illo Hercule. Addit præterita ſolum uirum dignum ea tempeſtate, ſub cuius manibus excindi Troiam deceret. Neque tamen abnuere, quod infectum à patre relictum eſſet à ſe, atq; à circumſtantibus perfici.

POSTQVAM *finem loquendi fecit, in proximum diem certamen pronunciatum, duces omnes, ubi tempus uiſum eſt, ſolito ad Agamemnonem cenatum ueniunt. In quis Aiax cum Neoptolemo, Diomedes, Vlyſſes, & Menelaus. Hiq; inter ſe eundem locũ cenandi capiunt. Interim inter epulas plurima iuueni*

patris

patris fortia facinora enumerare, uirtutéq; eius com memorando efferre laudibus. Quis Pyrrhus non me diocriter lætatus, accenſusq; induſtria, ſe omni opere conari reſpondit, quò ne indignus patris meritis exiſteret. Dein ad ſua quiſque tentoria quietum abeunt. At poſtero die ſimul cũ luce iuuenis caſtris egreſſus, offendit Diomedẽ cum Vlyſſe. Quos ſalutatos, quid cauſæ ad ſe ueniendi foret rogat, hiq; aiunt interponendam dierum moram ad reficiendos milites, cum eius animo, è longo maris itinere torpentibus etiam nunc membris, & ob id nequaquam ſatis firmo niſu, ut ſolitis uiribus agerent. Itaque ex eorum ſententia biduum interpoſitum eſt. Quo trãſacto omnes duces regesq; ſuis, quiſq; militibus inſtructis exercitũ ordinant, atq; in pugnam uadunt. In quis Neoptolemus regens medios, circum ſe Mirmidonas atque Aiacem ſtatuit quem affinitatis merito, parentis loco percolebat. Interim Troiani uehementer pauere, maxime quod ſuis in dies deficientibus auxilijs, nouus aduerſum ſe miles pararetur cum memorãdo duce. Tamen Eurypili hortatu arma capiunt. His nanq; adiunctis ſecum regulis copias ſuas Troianis mixtas, porta educit, atque ita ordinata acie medium ſe locat. Tum primum Aeneas aſpernato certamine intra muros manet, execratus quippe Alexãdri facinus cõmiſſum in Appollinem, cuius ſacra is præcipue tuebatur. Sed ubi ſignũ bellandi datũ eſt, manus conſerũt, magnaq;

tũ utrinq; decertare,cadũtq; plurimi. Interim Euripi lus obuiũ forte nactus Peneleũ,proturbat haſta,atque interficit. Inde multo ſenior Nerea aggreſſus, mox obtruncat. Iamq; obturbatis qui in acie ſteterant,me dios aggrediebatur. Quũ Neoptolemus re cognita,co minus aduolat,deiectumq; curru hoſtem, & ipſe deſi liens,gladio impigre interficit. Tũm ablatum prope re cadauer, atque ad naues iuſſu eius perlatũ. Quod ubi animaduertere Barbari,quibus ſpes omnis in Eu ripilo fuerat, ſine certo ordine atque rectore, fuga prælium deſerunt,atque ad muros reuolant. Tum plu rimi eorum in fuga interfecti. Poſtquam uero hoſti bus fuſis ad naues reuertere Græci,ex conſilij ſenten tia, Euripili cremata oſſa,atque urna condita patri re mittunt, ſcilicet memores beneficiorum atq; amicitiæ. Cremati etiam per ſuos Nereus,atque Peneleus, ſeõr ſum ſinguli. At poſtero die per Chryſen cognoſcitur, Helenum Priami, fugientem ſcelus Alexandri, apud ſe in templo agere, moxq; ob id miſsis Diomede, & Vlyſſe,tradidit ſeſe, deprecatus prius uti ſibi partem aliquam in regionis in qua reliquã uitam degeret, ſe motam ab alijs concederent. Dein ad naues ductus, ubi concilio mixtus eſt, multa prius locutus non metu ait ſe mortis patriam, parentesq; deſerere, ſed Deo rum coactum auerſione, quorum delubra uiolari ab Alexãdro,neque ſe,neq; Aeneam nequiſſe pati. Qui metuens Græcorum iracundiam, apud Antenorẽ a

Troianis

gere. Senemq́; parentem de cuius oraculo imminentia Troianis mala cognouiſſet, ultro ſupplicē ad eos decurrere. Tunc noſtris feſtinantibus ſecreta dignoſcere, Chryſes manu uti ſilentium ageretur, ſignificat, atque Helenum ſecū abducit. A quo doctus, cuncta Græcis ut audierat, refert. Addit præterea tempus Troiani excidij, idq́; à miniſtris Aeneā atque Antenore fore. Tum recordati eorum quæ Calchas dixerat, cadē cuncta cōgruentiaq́; animaduertūt. Dein poſtero die, egreſſo utrinque milite ad bellandum, plurimi Troianorum cadunt, ſed ex ſocijs tamen pars maxima. At uero ubi uehementius à noſtris inſtatur, & omni opera bellum finire in animo eſt, ſigno dato dux duci occurrit, atque in ſe prælium conuertunt.

TVM Philoctetа progreſſum Alexandrum laceſſit, ſi auderet ſagittarū certamine. Ita cōſenſu utriuſque partis Vlyſſes atque Deiphœbus ſpacium certaminis definiunt. Igitur primus Alexander incaſſum ſagittam contendit. Dein Philocteta inſecutus ſiniſtrā manū hoſti transfigit, reclamātiq́; per dolorē dexterū oculū perforat. Et iam fugientē inſecutus, tertio uulnere per utrunque pedem traijcit, fatigatumq́; ad poſtremū interficit. Quippe Herculis armatus ſagittis quæ infectæ hydræ ſanguine, haud ſine exitio corpori figebantur. Quod ubi animaduertere Barbari, magna ui irruūt, eripere Alexandrū cupientes, multisq́; ſuorū interfectis à Philocteta, negocium tamen peragunt,

atq; in ciuitatem reportant. Tumq; Aiax Telamoni us inſecutus fugientes, aduſq; portam pergit. Ibi cæſa uis hoſtium multa, quum feſtinantibus inter ſe Troianis, & ſingulis euadere inter primos cupientibus, magis in ipſo aditu multitudine ſua detinerentur. Interim multi eorum qui primi euaſerant, ſuper muros ſiti, collecta undiq; eiuſmodi ſaxa, ſuper clypeum Aiacis deijcere, cõgeſtamq; plurimã terram deſuper uoluere, ſcilicet ad depellendũ hoſtẽ. Quũ ſupra modũ grauaretur egregius dux, facile ſcuto decutiens, haud ſegnius imminere. Denique Philoctetа eos qui in muris locati erant, eminus ſagittis perturbat, multosq; interficit. Neq; ſecus à reliquis in parte alia, res geſtæ, Atq; eo die exciſa, uerſaq; mœnia hoſtium forent, ni nox iam ingruens, noſtros ab incepto cohibuiſſet. Qui ubi ad naues regreſſi ſunt, læti Philoctetæ facinoribus, & ob id maximam animo fiduciam geſtantes, ſummo fauore ac laudibus ducem celebrant. Qui ſimul cum luce, adiunctis ſibi reliquis ducibus in prælium egreſſus, hoſtes metu ſuo adeò terruit, ut uix ſe mœnibus defenſarent. Interim Neoptolemus apud tumulum Achillis, poſtquam in autorem paternæ cædis uindicatum eſt, initiũ lugendi ſumit, & unà cum Phœnice atq; omni Mirmydonum exercitu, comas ſepulchro deponit, pernoctatq; in loco.

PER idem tempus filij Antimachi, de quo ſupra memorauimus, adiuncti Priami rebus, ad Helenũ ueniunt,

niunt, eumq́; ut in amicitiam cum ſuis redeat deprecati. Vbi nihil proficiunt, ad ſuos remeantes, Diomedi atq; Aiaci alteri itineris medio occurrunt. A quis cõprehenſi, perductiq; ad naues, quinam eſſent, & rem omnem ob quam uenerant, expediunt. Tum noſtri recordati patris eorũ, & quæ aduerſum legatos noſtros dixerit, molitusq́; ſit, tradi eos popularibus, atq; ante conſpectũ Babarorũ produci iubent, dein lapidibus iniectis necari. INTERIM Alexandri funus per partem aliam portæ ad Oenonẽ, quæ ei ante raptum Helenæ nupſerat, neceſſarij ſui uti ſepeliretur, perferunt. Sed fertur Oenonem uiſo Alexandri cadauere, adeò cõmotam, uti amiſſa mente obſtupeſceret, ac paulatim per mœrorem deficiente animo, concideret. Atq; ita uno eodemq́; funere cum Alexandro contegitur. CAETERVM apud Troiã ubi hoſtis muris infeſtus, magis magisq́; ſæuit, nec iam reſiſtendi ex mœnibus ſpes ulterius eſt, aut uires ualent, cuncti proceres ſeditionẽ aduerſus Priamũ extollunt, atq; eius regulos. Deniq; accito Aenea filijsq́; Antenoris, decernunt inter ſe uti Helena cum his quæ ablata erant, ad Menelaũ duceretur. Quod poſtquã Deiphebus cognouit, traductam ad ſe Helenam matrimonio ſibi adiungit. Cæterũ ingreſſus conciliũ Priamus, ubi multa ab Aeneã contumelioſa ingeſta ſunt, ad poſtremũ ex conſilij ſententia, iubet Antenorẽ ad Græcos cum mandatis belli deponendi ire. Qui ex muris

ſignum oſtendens legationi, ubi ā noſtris receſſum eſt, ad naues uenit. Vbi benigne ſalutatus, atq; exceptus, ſummum fidei beniuolenciæq; erga Græciam teſtimonium capit, maximeq; à Neſtore, quod Menelaum inſidijs Troianorum appetitum, conſilio ſuo atq; auxilio filiorum ſeruauerit. Pro quis euerſa Troia, multa præclara polliceri, hortariq; uti dignū memoria, pro amicis aduerſum perfidos moliretur. Tum longam exorſus Antenor orationem, ſemper ait principes Troiæ pœnam ob male conſulta diuinitus conſecuti. Dein ſubiungit Laomedontis aduerſum Herculē famoſam periuriam, inſecutamq; eius, atq; regni euerſionem. Qua tempeſtate Priamus admodum paruulus, atq; expers omnium quæ geſta erant, petitu Heſionæ, regno impoſitus eſt. Tum iam inde male deſipientem, cunctos ſanguine & iniurijs inſectari ſolitum prauum, inſuetum atq; appetētem alieni Quo exemplo ueluti contagione peßima imbutos filios eius, neque ſacro, neque profano abſtinuiſſe. Cæterum ſe eadem ſtirpe qua Priamum Græcis coniunctum, animo ſemper ab eo dißenſiſſe. Heſionā quippe Danai filiā, Electrā genuiſſe, ex qua ortus eſt Dardanus, qui Teucri filiæ iunctus Erichthoniū dedit. Eiuſdē eſt Tros, ex eo Ilus, Ganimedes, Cleomeſtra, et Aſſaracus. Atque ex eo Capys Anchiſæ pater. Illū deinde Tithoniū & Laomedontem genuiſſe. Ex Laomedonte Icetaonem, Clytium, Lampū, Timœrem, Bucolionem, atque

que Priamum genitos. Rurſusq; ex Cleomeſtra Ly=erſum genitum. Cæterum Priamum cuncta iura affi=nitatis proculcantem magis in ſuos ſuperbiam atque odium exercuiſſe. Poſtquam finem loquendi fecit, po=ſtulat uti quoniam à ſenibus legatus pacis miſſus eſſet darent ex ſuo numero cum quis ſuper tali negotio di=ſſertaret. Electiq; Agamemnon, Idomeneus, Vlyſſes atq; Diomedes. Qui ſecreti ab alijs proditionem cō=ponunt. Præterea placet uti Aneæ, ſi permanere uel et in fide, pars prædæ & domus uniuerſa eius incolu=mis maneret. Ipſi autem Antenori dimidium bono=rum Priami, regnumq; uni filiorum eius quem elegiſ=ſet, concederetur. Vbi ſatis tractatum uiſum eſt, Ante=nor ad ciuitatem dimittitur, referens ad ſuos compo=ſita inter ſe longe alia. In quis donum Mineruæ pa=rari à Græcis, eosq; cupere recepta Helena, accep=toq; auro, bellum omittere, atq; ad ſuos regredi. Ita compoſito negotio Antenor, traditoq; ſibi Taltibio, quo res finem acciperet ad Troiam uenit.

QVARTI LIBRI FINIS.

ARGVMENTVM QVIN=TI LIBRI.

ANTENOR aſſumpto Taltibio ad Tro=iam reuerſus, explicat legationem. Exin de=cernitur ut ipſe atq; Aeneas redeant ad Græcos, ex=

cem exturbare nitentes. Tum Achilles ubi à Barbaris intercedi uidet, pergit contrà, & nudatū ſcuto hoſtis iugulum, haſta transfigit. Ita præter ſpem interfecto Memnone, animi hoſtium cōmutantur, & Græcis aucta fiducia. Iam Aethiopū uerſa acie, noſtri inſtantes cædunt plurimos. Tum Polydamas renouare prælium cupiens, circumuentus, ad poſtremum atque ictus inguina ab Aiace interficitur. Glaucus Antenoris aduerſum Diomedem aſtans, Agamemnonis telo cadit. Tum uero cerneres hinc Aethiopes cum Troianis per omnem campum ſine ordine atq; imperio fugientes, multitudine ac feſtinatione inter ſe implicari, cædere, ac mox palātibus equis proculcari. Hinc Græcos reſumptis animis ſequi, cædere, impeditos diſſoluere, atq; ita confodere laxatos. Redundant circū muros campi ſanguine, & omnia, qua hoſtis ingruerat armis, atque cadaueribus repleta ſunt. In ea pugna Priami filiorū Atreus, & Echion ab Vlyſſe interfecti ſunt. Drapſis Bias & Corintha ab Idomeneo, Ab Aiace Oilei Ilioneus cum Philenore. Item Thieſtes, & Theleſites à Diomede. Ab Aiace uero altero Antiplus, Agapnus, Agathon, atq; Claucus, & ab Achille Aſteropeus. Neque prius finis factus, quàm Græcos ſatias, & ad poſtremum fatigatio inceſſit. At ubi à noſtris in caſtra receſſum eſt, miſſi fuere à Troianis, qui peterent corū qui in bello ceciderant corpora humandi ueniam. Ita collectos ſuos quiſq; igni cremant, & more

more patrio ſepeliunt,ſeorſum à cæteris cremato Memnone,cuius reliquias urna conditas, per neceſſarios regis remiſere in patrium ſolum. At Græci lautum bene cadauer Antilochi,iuſtis factis Neſtori tradunt, eumq; orant ferre æquo animo fortunæ belliq; aduerſa. Ita ad poſtremū corpora ſua quiſque curantes, uino atq; epulis per multam noctem Aiacem, ſimulq; Achillem laudibus celebrant,atq; ad cœlū tollunt. At apud Troiam ubi requies funerum eſt,non iam dolor ex caſu Memnoni,ſed metus ſummæ rei,& ad poſtremum deſperatio inceſſerat, quū hinc Sarpedonis interitus, inde inſecuta paulopoſt Hectoris clades ſpes reliquas animis abſtuliſſent, neq; quod poſtremū per Memnonē fortuna auxilium obtulerat,reliquum iam exiſteret. Ita confluentibus in unum tot aduerſis, curam omnem exurgendi omiſerant. Atq; poſt paucos dies Græci inſtructi armis proceſſere in campum,laceſſentes ſi auderent ad bellandum Troianos. Quis Alexander dux cum reliquis fratribus militem ordinat, atq; aduerſum pergit. Sed priuſquam ferire inter ſe acies,aut iaci tela cœpere, Barbari ſolutis ordinibus fugam faciunt,cæſiq; eorum plurimi,aut in flumen preceps dati, quum hinc atq; inde ingruere hoſtis,atq; undiq; adempta fuga eſſet. Capti etiam Lycaon & Troilus Priamidæ, quos in medium productos, Achilles iugulari iubet, indignatus nondum ſibi à Priamo ſuper his quæ ſecū tractauerat,mandatum.

Quæ ubi animaduertere Troiani, tollunt gemitus, & clamore lugubri Troili caſum, miſerãdum in modum deflent, recordati ætatem eius admodum immaturam. Qui in primis puericiæ annis, cum uerecundia & probitate, tum præcipue forma corporis amabilis, atq; acceptus popularibus, adoleſcebat.

DEIN *tranſactis paucis diebus ſolenne Thymbræi Apollinis inceßit, & requies bellandi per inducias interpoſita. Tunc utroque exercitu ſacrificio inſiſtente, Priamus tempus nactus, Ideum ad Achillem ſuper Polyxena cum mandatis mittit. Sed ubi Achilles in luco ea quæ illata erant, tum ab Ideo ſeparatim ab alijs recognoſcit, cognita re apud naues, ſuſpitio alienati ducis, & ad poſtremum indignatio exorta eſt. Nanq; antea rumorem proditionis dementer ortum per exercitum in uerum traxerant. Ob quæ ſimul uti concitatus militis animus leniretur, Aiax cum Diomede & Vlyſſe ad lucum pergunt. Hiq; ante templũ reſiſtunt, opperientes ſi egrederetur, Achillem, ſimulq; uti rem geſtam iuueni referrent. De cætero etiam deterrent, ne colloquium clàm cum hoſtibus haberet. Interim Alexander compoſitis iam cum Deiphebo inſidijs, pugione cinctus Achillem aggreditur, confirmator ueluti eorum quæ Priamus pollicebatur. Moxq; ad aram Apollinis quo ne hoſtis dolum perſentiſceret, auerſusq; à duce, aßiſtit. Dein ubi tempus uiſum eſt, Deiphebus amplexus inermem iuuenem,*

quippe

quippe in ſacro Apollinis nihil hoſtile metuentem, exoſculari, gratulariq; ſuper his quæ conceßiſſet, neque ab eo diuelli aut omittere. Quo Alexander librato gladio procurrens aduerſus hoſtem per utrumq; latus geminato ictu tranſfigit. At ubi diſsolutum uulneribus animaduertere, parte alia quã uenerant proruunt. Re ita maxima, & ſuper uota omnium perfecta, in ciuitatem recurrunt. Quos uiſos Vlyſſes, non temere eſt inquit, quod turbati ac trepidi repẽte proſiliere. Dein ingreßi lucum, circumſpicienteſq; uniuerſa, animaduertũt Achillem ſtratum humi exanguem, atque etiam ſeminecem. Tum Aiax fuit, inquit confirmatum, ac uerum etiam per mortales nullum hominum exiſtere potuiſſe, qui te uera uirtute ſuperaret, ſed uti palam eſt, tua te inconſulta temeritas perdidit. Deinde Achilles extremum adhuc retentans ſpiritum, dolo me atq; inſidijs inquit, Deiphebus atque Alexãder Polyxenæ gratia circumuenere. Tum expirantem eum duces amplexi cum magno gemitu, atque exoſculati, poſtremum ſalutant. Deniq; Aiax exanimem iam humeris ſublatum, luco effert. Quod ubi animaduertere Troiani omnes ſimul portis proruunt, eripere Achillem nitentes, atque auferre intra mœnia ſcilicet more ſolito, illudere cadaueri eius geſtientes. Cõtrà Græci cognita re arreptis armis tendũt aduerſum, paulatimq; omnes copiæ pductæ, ita utrin-

que certamē breui adoleuit. Aiax tradito his qui ſecū erant cadauere, Dein infenſus Aſium, Dimanthis Hecubæ fratrem quem primum obuium habuit, interficit. Dein plurimos uti quenq; intra telū fecerant. In quis Iaſtes, et Amphimacus reperti, Cariæ imperitātes. Iamq; duces Aiax Oilei, & Menelaus adiuncti, fundunt plurimos, atque in fugam cogūt. Quare Troiani cæſis ſuorum plurimis, nuſquam ullo certo ordine aut ſpe reliqua reſiſtendi, diſperſi palanteſq;, ruere ad portas, neque uſquam niſi in muris ſalutem credere. Quare magna uis hoſtiū ab inſequentibus noſtris obtruncatur. Sed ubi clauſis portis finis cædendi factus eſt, Græci Achillem ad naues referunt. Tuncq; reflentibus cunctis ducibus caſum tanti uiri, plurimi militum haud dolere, neque uti res expoſcebat, triſticia commoueri, Quippe quis in animo hæſerat Achillem ſæpe conſilia prodendi exercitus iniſſe cum hoſtibus. Cæterum interfecto ſummam militiæ orbatam, & ademptum ſpei quàmplurimum, cui egregio bellandi ne honeſtam quidē mortem, aut aliter quàm in obſcuro oppetere licuerit. Igitur propere ex Ida apportata ligni uis multa, atq; in eodem loco, quo antea Patroclo buſtum extruunt. Dein poſito cadauere, ſubiectoq; igni iuſta funeri peragunt, Aiace precipue inſiſtente, qui per triduū continuatis uigilijs haud prius abire deſtitit quàm reliquiæ coadunarentur. Solus

nanq;

nanque omnium penè ultra uirilem modum interitu Achillis conſternatus eſt, quem dilectum præter cæteros animo ſummis officijs percoluerat. Quippe quū amiciſſimum, & ſanguine coniunctum ſibi, tum præcipue plurimum uirtute cæteros antecedentem ſciret. Contrà apud Troianos læticia atque gratulatio cunctis inceſſerat, interfecto quàm metuendo hoſte. Alexandriq; commentum laudantes ad cælum ferunt, ſcilicet quum inſidijs tantum perfecerit, quantum in certamine ne auderet quidem. INTER quæ tam læta, nuncius Priamo ſuperuenit Euripilū Thelephi ex Myſia aduentare, quem rex multis antea illectum premijs, ad poſtremum oblatione Caſſandræ cōfirmauerat. Sed inter cætera quæ ei pulcherrima miſerat, addiderat etiam uitem quandam auro effectam, et ob id per populos memorabilem. Cæterum Eurypilus uirtutibus multis clarus, Myſiæ inſtructus legionibus, ſumma fama, leticiaq; à Troianis exceptus, ſpes omnes Barbaris in melius conuerterat. Interim Græci Achillis oſſa urna condita, adiunctaq; ſimul Patrocli in Sygæo ſepeliere. Cui ſepulchrum etiam extruendum ab ijs qui in eo loco habitabant, mercede Aiax locat, indignatus iam Græcis quod nihil in his dignum doloris iuxta amiſſionē tāti Herois animaduerteret.

PER IDEM tempus Pyrrhus, quem Neoptolemum memorabant Achille genitum ex Deidamia Lycomedis, ſuperueniens, offendit tumulum extru-

ctum iam ex parte maxima. Dein percontatus exitium patris, doctusq; Myrmidonas gẽtem fortiſsimam & inclytam bellandi, armis atque animis confirmat. Impoſitoq; faciendo opere Phœnici ad naues atq; tentoria parentis uadit, ibi cuſtodem rerũ Achillis Hippodamiam animaduertit. Moxq; cognito aduentu eius, in eundem locum à cunctis ducibus cõcurritur, uti animum æquum haberet, deprecantur. Quis benigne reſpondens, nec ſibi ait ignoratum eſſe, omnia quæcunque diuinitus fierent, forti animo pectoreq; patienda, neq; cuiquam ſuper fatum uiuendi conceſſam legem. Turpem nanque ac deteſtandam uiris fortibus conditionem ſenectæ, contrà imbellibus optabilem. Cæterum ſibi eò leuiorem dolorem eſſe, quod non in certamine, neq; in luce belli Achilles interfectus eſſem, quò fortiorem nõ optaſſe quidem quenquã exiſtere nunc, uel præteritũ, excepto uno illo Hercule. Addit præterita ſolum uirum dignum ea tempeſtate, ſub cuius manibus excindi Troiam deceret. Neque tamen abnuere, quod infectum à patre relictum eſſet à ſe, atq; à circumſtantibus perfici.

POSTQVAM finem loquendi fecit, in proximum diem certamen pronunciatum, duces omnes, ubi tempus uiſum eſt, ſolito ad Agamemnonem cenatum ueniunt. In quis Aiax cum Neoptolemo, Diomedes, Vlyſſes, & Menelaus. Hiq; inter ſe eundem locũ cenandi capiunt. Interim inter epulas plurima iuueni

patris

patris fortia facinora enumerare, uirtutēq; eius commemorando efferre laudibus. Quis Pyrrhus non mediocriter lætatus, accenſusq; induſtria, ſe omni opere conari reſpondit, quò ne indignus patris meritis exiſteret. Dein ad ſua quiſque tentoria quietum abeunt. At poſtero die ſimul cū luce iuuenis caſtris egreſſus, offendit Diomedē cum Vlyſſe. Quos ſalutatos, quid cauſæ ad ſe ueniendi foret rogat, hiq; aiunt interponendam dierum moram ad reficiendos milites, cum eius animo, è longo maris itinere torpentibus etiam nunc membris, & ob id nequaquam ſatis firmo niſu, ut ſolitis uiribus agerent. Itaque ex eorum ſententia biduum interpoſitum eſt. Quo trāſacto omnes duces regesq; ſuis, quiſq; militibus inſtructis exercitū ordinant, atq; in pugnam uadunt. In quis Neoptolemus regens medios, circum ſe Mirmidonas atque Aiacem ſtatuit quem affinitatis merito, parentis loco percolebat. Interim Troiani uehementer pauere, maxime quod ſuis in dies deficientibus auxilijs, nouus aduerſum ſe miles pararetur cum memorādo duce. Tamen Eurypyli hortatu arma capiunt. His nanq; adiunctis ſecum regulis copias ſuas Troianis mixtas, porta educit, atque ita ordinata acie medium ſe locat. Tum primum Aeneas aſpernato certamine intra muros manet, execratus quippe Alexādri facinus cōmiſſum in Appollinem, cuius ſacra is præcipue tuebatur. Sed ubi ſignū bellandi datū eſt, manus conſerūt, magnaq;

tu utrinq; decertare, cadũtq; plurimi. Interim *Euripi lus obuiũ forte nactus* Peneleũ, *proturbat haſta, atque interficit.* Inde *multo ſenior* Nerea *aggreſſus, mox obtruncat.* Iamq; *obturbatis qui in acie ſteterant, medios aggrediebatur.* Quũ Neoptolemus *re cognita, cominus aduolat, deiectumq; curru hoſtem, & ipſe deſiliens, gladio impigre interficit.* Tum *ablatum prope re cadauer, atque ad naues iuſſu eius perlatũ.* Quod *ubi animaduertere* Barbari, *quibus ſpes omnis in* Euripilo *fuerat, ſine certo ordine atque rectore, fuga prælium deſerunt, atque ad muros reuolant.* Tum *plurimi eorum in fuga interfecti.* Poſtquam *uero hoſtibus fuſis ad naues reuertere* Græci, *ex conſilij ſententia,* Euripili *cremata oſſa, atque urna condita patri remittunt, ſcilicet memores beneficiorum atq; amicitiæ.* Cremati *etiam per ſuos* Nereus, *atque* Peneleus, *ſeorſum ſinguli.* At *poſtero die per* Chryſen *cognoſcitur,* Helenum Priami, *fugientem ſcelus* Alexandri, *apud ſe in templo agere, moxq; ob id miſsis* Diomede, & Vlyſſe, *tradidit ſeſe, deprecatus prius uti ſibi partem aliquam in regionis in qua reliquã uitam degeret, ſemotam ab alijs concederent.* Dein *ad naues ductus, ubi concilio mixtus eſt, multa prius locutus non metu ait ſe mortis patriam, parentesq; deſerere, ſed* Deorum *coactum auerſione, quorum delubra uiolari ab* Alexãdro, *neque ſe, neq;* Aeneam *nequiſſe pati.* Qui *metuens* Græcorum *iracundiam, apud* Antenorẽ a-

Troianis

gere. Senemq; parentem de cuius oraculo imminentia Troianis mala cognouiſſet, ultro ſupplicē ad eos decurrere. Tunc noſtris feſtinantibus ſecreta dignoſcere, Chryſes manu uti ſilentium ageretur, ſignificat, atque Helenum ſecū abducit. A quo doctus, cuncta Græcis ut audierat, refert. Addit præterea tempus Troiani excidij, idq; à miniſtris Aenea atque Antenore fore. Tum recordati eorum quæ Calchas dixerat, eadē cuncta cōgruentiaq; animaduertūt. Dein poſtero die, egreſſo utrinque milite ad bellandum, plurimi Troianorum cadunt, ſed ex ſocijs tamen pars maxima. At uero ubi uehementius à noſtris inſtatur, & omni opera bellum finire in animo eſt, ſigno dato dux duci occurrit, atque in ſe prælium conuertunt.

TVM Philocteta progreſſum Alexandrum laceſſit, ſi auderet ſagittarū certamine. Ita cōſenſu utriuſque partis Vlyſſes atque Deiphœbus ſpacium certaminis definiunt. Igitur primus Alexander incaſſum ſagittam contendit. Dein Philocteta inſecutus ſiniſtrā manū hoſti transfigit, reclamātiq; per dolorē dexterū oculū perforat. Et iam fugientē inſecutus, tertio uulnere per utrunque pedem traijcit, fatigatumq; ad poſtremū interficit. Quippe Herculis armatus ſagittis quæ infectæ hydræ ſanguine, haud ſine exitio corpori figebantur. Quod ubi animaduertere Barbari, magna ui irruūt, eripere Alexandrū cupientes, multisq; ſuorū interfectis à Philocteta, negocium tamen peragunt,

atq; in ciuitatem reportant. Tumq́; Aiax Telamoni us inſecutus fugientes, aduſq; portam pergit. Ibi cæſa uis hoſtium multa, quum feſtinantibus inter ſe Troia nis, & ſingulis euadere inter primos cupientibus, ma gis in ipſo aditu multitudine ſua detinerentur. Inte rim multi eorum qui primi euaſerant, ſuper muros ſi ti, collecta undiq; eiuſmodi ſaxa, ſuper clypeum Aia cis deijcere, cõgeſtamq́; plurimã terram deſuper uo luere, ſcilicet ad depellendũ hoſtẽ. Quũ ſupra modũ grauaretur egregius dux, facile ſcuto decutiens, haud ſegnius imminere. Denique Philoctetа eos qui in mu ris locati erant, eminus ſagittis perturbat, multoſq́; interficit. Neq; ſecus à reliquis in parte alia, res ge ſtæ, Atq; eo die exciſa, uerſaq́; mœnia hoſtium forent, ni nox iam ingruens, noſtros ab incepto cohibuiſſet. Qui ubi ad naues regreßi ſunt, læti Philoctetæ facino ribus, & ob id maximam animo fiduciam geſtantes, ſummo fauore ac laudibus ducem celebrant. Qui ſi mul cum luce, adiunctis ſibi reliquis ducibus in præli um egreſſus, hoſtes metu ſuo adeò terruit, ut uix ſe mœnibus defenſarent. Interim Neoptolemus apud tu mulum Achillis, poſtquam in autorem paternæ cædis uindicatum eſt, initiũ lugendi ſumit, & unà cum Phœ nice atq; omni Mirmydonum exercitu, comas ſepul chro deponit, pernoctatq́; in loco.

PER *idem tempus filij Antimachi, de quo ſupra memorauimus, adiuncti Priami rebus, ad Helenũ ue niunt,*

niunt, cumq́; ut in amicitiam cum ſuis redeat deprecati. Vbi nihil proficiunt, ad ſuos remeantes, Diomedi atq; Aiaci alteri itineris medio occurrunt. A quis cõprehenſi, perductiq; ad naues, quinam eſſent, & rem omnem ob quam uenerant, expediunt. Tum noſtri recordati patris eorũ, & quæ aduerſum legatos noſtros dixerit, molitusq́; ſit, tradi eos popularibus, atq; ante conſpectũ Babarorũ produci iubent, dein lapidibus iniectis necari. INTERIM Alexandri funus per partem aliam portæ ad Oenonẽ, quæ ei ante raptum Helenæ nupſerat, neceſſarij ſui uti ſepeliretur, perferunt. Sed fertur Oenonem uiſo Alexandri cadauere, adeò cõmotam, uti amiſſa mente obſtupeſceret, ac paulatim per mœrorem deficiente animo, concideret. Atq; ita uno eodemq́; funere cum Alexandro contegitur. CAETERVM apud Troiã ubi hoſtis muris infeſtus, magis magisq́; ſæuit, nec iam reſiſtendi ex mœnibus ſpes ulterius eſt, aut uires ualent, cuncti proceres ſeditionẽ aduerſus Priamũ extollunt, atq; eius regulos. Deniq; accito Aenea filijsq́; Antenoris, decernunt inter ſe uti Helena cum his quæ ablata erant, ad Menelaũ duceretur. Quod poſtquã Deiphebus cognouit, traductam ad ſe Helenam matrimonio ſibi adiungit. Cæterũ ingreſſus conciliũ Priamus, ubi multa ab Aeneã contumelioſa ingeſta ſunt, ad poſtremũ ex conſilij ſententia, iubet Antenorẽ ad Græcos cum mandatis belli deponendi ire. Qui ex muris

ſignum oſtendens legationi, ubi à noſtris receſſum eſt, ad naues uenit. Vbi benigne ſalutatus, atq; exceptus, ſummum fidei beniuolenciæq; erga Græciam teſtimonium capit, maximeq; à Neſtore, quod Menelaum inſidijs Troianorum appetitum, conſilio ſuo atq; auxilio filiorum ſeruauerit. Pro quis euerſa Troia, multa præclara polliceri, hortariq; uti dignũ memoria, pro amicis aduerſum perfidos moliretur. Tum longam exorſus Antenor orationem, ſemper ait principes Troiæ pœnam ob male conſulta diuinitus conſecuti. Dein ſubiungit Laomedontis aduerſum Herculẽ famoſam periuriam, inſecutamq; eius, atq; regni euerſionem. Qua tempeſtate Priamus admodum paruulus, atq; expers omnium quæ geſta erant, petitu Heſionæ, regno impoſitus eſt. Tum iam inde male deſipientem, cunctos ſanguine & iniurijs inſectari ſolitum prauum, inſuetum atq; appetẽtem alieni Quo exemplo ueluti contagione peſſima imbutos filios eius, neque ſacro, neque profano abſtinuiſſe. Cæterum ſe eadem ſtirpe qua Priamum Græcis coniunctum, animo ſemper ab eo diſſenſiſſe. Heſionã quippe Danai filiã, Electrã genuiſſe, ex qua ortus eſt Dardanus, qui Teucri filiæ iunctus Erichthoniũ dedit. Eiuſdẽ eſt Tros, ex eo Ilus, Ganimedes, Cleomeſtra, et Aſſaracus. Atque ex eo Capys Anchiſæ pater. Illũ deinde Tithonũ & Laomedontem genuiſſe. Ex Laomedonte Icetaonem, Clytium, Lampũ, Timœrem, Bucolionem, atque

que Priamum genitos. Ruſuſq; ex Cleomeſtra Lyſerſum genitum. Cæterum Priamum cuncta iura affinitatis proculcantem magis in ſuos ſuperbiam atque odium exercuiſſe. Poſtquam finem loquendi fecit, poſtulat uti quoniam à ſenibus legatus pacis miſſus eſſet darent ex ſuo numero cum quis ſuper tali negotio diſſertaret. Electiq; Agamemnon, Idomeneus, Vlyſſes atq; Diomedes. Qui ſecreti ab alijs proditionem cōponunt. Præterea placet uti Aeneæ, ſi permanere uellet in fide, pars prædæ & domus uniuerſa eius incolumis maneret. Ipſi autem Antenori dimidium bonorum Priami, regnumq; uni filiorum eius quem elegiſſet, concederetur. Vbi ſatis tractatum uiſum eſt, Antenor ad ciuitatem dimittitur, referens ad ſuos compoſita inter ſe longe alia. In quis donum Mineruæ parari à Græcis, eoſq; cupere recepta Helena, acceptoq; auro, bellum omittere, atq; ad ſuos regredi. Ita compoſito negotio Antenor, traditoq; ſibi Taltibio, quo res finem acciperet ad Troiam uenit.

QVARTI LIBRI FINIS.

ARGVMENTVM QVINTI LIBRI.

ANTENOR aſſumpto Taltibio ad Troiam reuerſus, explicat legationem. Exin decernitur ut ipſe atq; Aeneas redeant ad Græcos, ex-

ploraturi certam uoluntatẽ. Helena clàm uenit noctu ad Antenorẽ. Vlyſſes, atq; Diomedes ad Troïam ueniunt. Duo Helenæ filij extincti. Antenor conſulit Græcis ut à templo Mineruæ palladiũ ſurripiant. Tractatur de redemptione patriæ. Ignis nõ comprehendit exta. Aquila partẽ extorũ portat ad Græcos. Impoſitis item extis ab Hecuba ignis extinguitur, ſed cõſulente Caſſandra ad rogum Hectoris cõſumuntur. Palladiũ clàm per Antenorem ad Græcos deducitur. Helenus Priami qui apd' Græcos captiuus erat, dixit imminere exitiũ Troianis. Fit donũ Mineruæ equus ex ligno fabricatus per Epeum. Decem duces electi. Priamus orat pro Heleno. Equus cũ rotis ſub pedibus diſciſſis muris ingreditur. Sinon dat ſignum. Troia deſtruitur. Domus Aeneæ & Antenoris ſeruantur. Menelaus Deiphebũ crudeliter truncatis naribus & cæteris membris, interficit. Neoptolemus occidit Priamũ. Aiax Oilei abſtrahit Caſſandram. Helena conceditur Menelao. Polyxenam mittunt inferias Achilli. Caſſandra datur Agamemnoni. Andromacha Neoptolemo. Hecuba Vlyßi. Palladiũ Aiaci, ſed per cõtentionẽ conceßũ fuit Vlyßi. Aiax reperitur interfectus. Vlyſſes aufugit. Palladiũ apud Diomedẽ manet. Hecuba obruitur lapidibus. Caſſandra multa prædicit. Aiacis funus. Filij Aiacis ex Tegmeſſa cõmendantur Teucro. Aeneas manet apd' Troiã. Antenor ad mare Adriatcũ uenit. Teſtificatio autoris de ſe.

DICTYS CRETENSIS DE BELLO TROIANO LIBER QVINTVS.

ANTENORE Taltibioq́; ciuitatem ingreſsis, cuncti populares, ſocijq́; cognita re propere concurrũt, cupientes dignoſcere quæ apud Græcos actitata eſſent. Quis Antenor in proximum diem relata differt, atque ita dimiſſo conuentu, diſceditur. Tum inter epulas, quũ Taltibius intereſſet, filios ſuos monere Anthenor, nihil his in uita cuſtodiendum, quàm uti antiquiſsimam ducerent cum Græcis amicitiam. Dein ſingulorum probitatem, fidem atq; innocentiam commemorando, admirari. Ita finito conuiuio, tum diſceditur. At lucis principio, cunctis iam in concilio expectantibus audire, ſiquis modus tantis malis fieret. Cum Taltibio ipſe uenit. Neq; multo poſt Aeneas, Dein Priamus cum reſiduis regulis. Denique ubi ea quæ à Græcis audierat, iuſſus eſt dicere, hoc modo diſſeruit. Graue Troiani principes, uóſque ſocij graue bellum nobis excitaſſe aduerſum Græciam, grauius uero multoq́; durius mulieris cauſa effectos quàm amiciſsimos, qui inde iam à Pelope orti, affinitatis etiam iure nobis cõiuncti ſunt. Namque ſi præterita mala ſummatim attingere opor

teat quando ciuitas noſtra depreſſa erumnis ad requi em emerſerit? Vnquàm nobis defuere fletus? aut ſocijs imminutæ calamitates? Quando non amici, propinqui, parentes, filij denique in bello amiſſi? Et ut ex me reliquorum luctuum memoriam recenſeam, quid nam in Glauco filio toleraui? Cuius interitus quanq̃ acerbus mihi, non tamen ita dolori fuit quàm tempus illud, quo adiunctus Alexandro ad raptum Helenæ comitatum ſui præbuit. Sed præteritorum ſatias, futuris ſaltem parcendum ac conſulendum eſt. Græci homines cuſtodes fidei ac ueritatis, principes beniuolentiæ atq; officiorum. Teſtis his rebus Priamus, qui in ipſo ſtrepitu diſcordiarum, fructum tamen miſericordiæ eorũ tulit. Neque inferendo bellum quicquam prius tentatum ab his quàm perfidiam in ipſa legatione, inſidias æque à noſtris experti ſunt. In qua re (dico enim quod ſentio) Priamus eiusq; filij autores, in his etiam Antimachus, qui recẽs amiſſis liberis, iniquitatis ſuæ pœnas luit. Hæc omnia in gratiam geſta Helenæ, eius ſcilicet mulieris quam nec Græci quidem recipere geſtiunt. Retineatur igitur in ciuitate ea fœmina ob quam populi amici etiam, aut non infeſti huic regno. Nónne ſponte ſupplices ut iam recipiant rogabimus? non omni modo faciemus læſis iam toties per nos? Non in futurum ſaltem reconciliabimus tales uiros? Ego quidem abibo iam hinc, & diſcedam longius. Neq; committam ulterius ut interſim malis noſtris. Fuit tempus

pus quo manere in hac ciuitate iocundũ erat, ſocij, amici, propinquorum ſalus, patria deniq; incolumis attinuere in hunc diem. Contrà *nunc quid horum nõ imminutum, aut in totum ſublatum nobis eſt?* Non *ferram me cum his morari, quorum opera, cuncta mihi cum patria concidere.* Et *eos quidem quos in bello fortuna eripuit, utcumq; iam ſepeliuimus, concedentibus ultro ueniam hoſtibus.* Sed *poſtquam* Deorum *aræ atq; delubra, ſanguine humano per ſcelus infecta ſunt, hoc etiam amiſimus?* Quippe? Quis *maiora ſupplicio poſt mortem cariſsimorum quàm in ipſa amiſsione ſubeunda ſunt.* Quæ *ne accidant, nunc ſaltem prouidete.* Auro *atque huiuſmodi alijs præmijs, redimenda patria eſt.* Multæ *in hac ciuitate dites domus, ſinguli pro facultatibus in mediũ conſulamus.* Poſtremo *offeratur pro uita hoſtibus, quod mox interitu noſtro, ipſorum futurum eſt.* Templorum *etiam ſi neceſſe erit ornamẽtis, pro incolumitate patriæ utendum eſt.* Solus *ſuas opes intus cuſtodiat* Priamus, *ſolus diuitias potiores ſuis ciuibus teneat.* His *etiam quæ cum* Helena *raptæ ſunt, incubet.* Ipſe *uiderit quem ad finem utendum putet, patriæ calamitatibus.* Nos *uicti iam ſumus malis noſtris.* Hæc *atq; alia cum lachrymis eo diſſerente, cuncti ſimul gemitũ edunt, tendenteſq; ad cœlum manus annuere tot aduerſis rebus* Priamum, *ſinguli uel inter ſe omnes, finem miſeriarum deprecantes.* Ad *poſtremum uno ore patriam redimendam clamant.* In

quis Priamus dilanianus caput fletu quàm miſerabili, non ſolum iam odio, uerum ſuis hoſtem effectũ. Quippe cui Dijs non amicus antea, non deniq; ciuis inueniri poſſet, qui erumnis ſuis ingemiſceret. Namq; optaſſe hæc non nũc demum, uerum uiuis Alexandro atq; Hectore agi cœpta. Sed quoniam præterita reuocare nulli conceſſum eſt, præſentium habendam rationem, ſpemq; futuris adhibendam. Se namq; omnium quæ haberet ad redemptionem patriæ, poteſtatem dare. Quam rem Antenori agendam committere. Cæterũ ſe quoniam iam odio ſuis eſſet, abire è conſpectu, conſentientem his quæ inter ſe decernerent. Tũ ſeparato rege, placet ut Antenor ad Græcos redeat exploratũ uoluntatẽ certam, adiunctusq; ei Aeneas. Ipſa cõpoſita re, diſceditur. Sed media ferme nocte, Helena clàm ad Antenorem uenit, ſuſpicans tradi ſe Menelao, & ob id iram derelictæ domus metuens. Itaq; cum orat uti inter cætera ſui quoq; apud Græcos commemorationem faceret, ac pro ſe precaretur, Cæterum, ut cognitum eſt, poſt Alexandri interitum inuiſa ei apud Troiam fuere omnia, deſideratusq; ad ſuos, reditus. At lucis initio quibus imperatum erat ad naues ueniunt, decretum ciuium cunctis narrant. Itaq; cum quis ante ad confirmanda quæ tempus monebat, ſecedunt. Ibi quum multa de republica ac ſumma rerum diſſererent, uoluntatẽq; Helenæ docent, ueniamq; orant. Et ad poſtremum confirmant inter ſe proditionis pactionem.

nem. Dein ubi tempus uiſum eſt, cũ Vlyſſe & Diomede ad Troiam ueniunt, cohibito Aiace ab Aenea, ſcilicet ne qua inſidijs opprimeretur talis uir, quem ſolum Barbari nonſecus quàm Achillem metuebant. Igitur poſtquam duces Graeciae in ciuitate conſpecti ſunt, cuncti ciues tollunt ſpe animos, exiſtimantes finem belli atq; diſcordiarum. Itaq; propere ſenatus habitus, ubi noſtris praeſentibus decernitur primum omnium Antimachũ ex omni Phrygia exulandum, ſcilicet autorẽ tanti mali. Dein ſuper conditione pacis tractari coeptum. Inter quae ſtrepitus repente ex Pergamo, ubi regia Priami erat, clamorq; ingens editur. Quare turbati qui in cõſilio erant, foras proſiliunt, credentes inſidias à regulis ſolito more fieri, Itaq; in templũ Mineruae propere cõcedunt. At paulo poſt, ex his qui ex arce deſcenderant, cognoſcitur Alexandri filios quos ex Helena ſuſceperat, caſu camerae extinctos, hique erant Bunomus Corinthus, atq; Idus. Quare conſilio dilato, duces noſtri ad Antenorem abeunt, ibiq; acceptis epulis pernoctant. Praeterea cognoſcunt ab Antenore editum quondam oraculum Troianis maximo exitio, ciuitatiq; fore, ſi palladium quod in templo Mineruae eſſet, extra moenia auferretur. Namque id antiquiſsimum ſignum caelo lapſum, qua tempeſtate Ilus templum Mineruae extruens, prope ſummum faſtigij peruenerat, ibiq; inter opera quum necdum tegmen ſuperpoſitum eſſet, ſedem ſui occupauiſſe, idque ſi

gnum ligno fabrefactum eſſe. Hortantibus dein nōſtris uti ſecū ad ea omnia eniterentur, facturū ſe quæ cuperent, reſpondit. Atque his prædicit, publice ſe in cōcilio ſuper qualitate eorum quæ poſtulaturi eſſent, exercitum deſerturum, ſcilicet ne qua ſuſpicio ſui apud Barbaros oriretur. Ita compoſito negocio cum luce ſimul Antenor ac reliqui proceres ad Priamum uadunt, noſtri ad naues redeunt. Dein ubi iuſta pueris Alexandri facta ſunt, poſt diem tertium Ideus ſupradictos duces accitum uenit. Quis præſentibus Lampus, cæteriq; quorum conſiliū præualebat, multa diſſerere, atque docere ea quæ ante geſta eſſent, temere & inconſulte, non per ſe, quippe qui contempti deſpectiq; à regulis, arbitrio alieno agerent. Cæterū quod arma aduerſum Græcos tuliſſent, non ſponte factum. Nanque qui ſub imperio alieno agerent, expectandū his, atque exequendum eſſe nutum eius qui teneat. Ob quæ dignum eſſe Græcos data uenia conſulere his, qui ſemper autores pacis fuerint. Cæterum à Troianis ob male conſulta, ſatis pœnarum exactum. Dein multo hinc, atque inde habito ſermone, ad poſtremum de modo premiorū agi cœptum. Tum Diomedes quinq; milia talentorum auri, atq; argenti totidem optat. Præterea tritici centena milia, eaq; per annos decem. Tum ſilentio habito à cunctis, Antenor non Græcorum more agere eos aduerſum ſe ait, ſed barbaro. Nā quum impoſsibilia poſtularent, palam fieri, prætextu

pacis

pacis bellum eos inſtruere. Cæterum auri atq; argen ti tantum ne tum quidem priuſquam in auxilia condu cta dilaceraretur, ciuitati fuiſſe. Quod ſi permanere in eadem auaricia uellent, ſupereſſe Troianis uti clau ſis portis, incenſiſq; intus Deorũ ædificijs, ad poſtre mum idem ſibi cum patria exitium peterent. Contrà Diomedes non ciuitatem ueſtram conſideratum Argis uenimus, uerũ aduerſum uos dimicaturi. Quo circa ſiue etiam nunc bellare in animo eſt, parati Græci, ſiue ut ais, igni dabitis Iliũ, non prohibebimus. Quippe Græcis affectis iniuria, quoquomodo ulciſci hoſtes ſuos finis eſt. Tum Panthus in proximũ diem deliberandi ueniam orat. Ita noſtri ad Antenorem abeunt, atque inde in ædem Mineruæ. Interim cognoſcitur in apparatu rerum diuinarum portẽtum ingens. Nanque compoſita ſacrorum conſueta mox ſubiectus ignis non comprehendere, neque conſumere uti antea, ſed aſpernari. Quare turbati populares, ſimul uti fidem nuncij noſcerent ad aram Apollinis confluunt, atq; ibi ſuperpoſitis extorũ partibus, ubi flamma admota eſt, repente cũcta quæ inerant diſturbata, ad terram decidunt. Quo quidem ſpectaculo perculſis, atque attonitis omnibus, ſubito aquila ſtridore magno immittit ſeſe, atque extorum partem eripit. Moxq; ſuperuolans, ad naues Græcorum pergit, ibiq; raptũ omittit. Id uero Barbari iam nõ leue aut in obſcuro, ſed palã pernicioſum credere. Interim Diomedes cũ

Vlyſſe diſsimilantes quæ gerebantur, obambulare in foro, circumſpicientes laudantesq́; præclara opera ciuitatis eius. At apud naues auſpicio tali, motis omnium animis, Calchas uti bonum animum gererent hortatur, breui quippe dominos fore eorũ quæ apud Troiam eſſent. Cæterum Hecuba re cognita, placatum Deos egreditur, præcipue Mineruam atq; Apollinẽ. Quis tum dona multa uictimasq́; opimas admouet, ſed in adolendo quæ ſacra aris reddebantur, eodẽ modo reſtingui ignes, ac repente interire uiſi. Inter quæ tam ſolicita, Caſſandra deo plena, uictimas ad Hectoris tumulum transferri, inferriq́; iubet. Deos quippe aſpernari iam ſacrificia, indignatos ob cõmiſſum paulo ante ſcelus in Apollinem. Ita tauris qui immolati erant, ad rogum Hectoris, ſicuti imperatum eſt, apportatis, Moxq́; igni ſubiecto, conſumuntur cuncta. Inde ubi iam ueſper erat, domum diſceſſum eſt. Atque eadem nocte Antenor clam in templum Mineruæ uenit, ubi multis precibus mixtis Theanæ (quæ tẽpli ſacerdos erat) perſuaſit uti palladiũ ſibi traderet, habiturã nanque magna eius rei premia. Ita perfecto negocio ad noſtros uenit, hisq́; promiſsũ offert. Id Græci obuolutum bene, quo ne intelligi à quoquam poſsit, uehiculo ad tentoria Vlyſsis per neceſſarios fidosq́; ſuos remittũt. At lucis principio poſtquã ſenatus coactus, & noſtri ingreſsi ſunt, Atenor ueluti iracundiã Græcorum metuens, ueniam orare eorum, quæ aduerſum

cos

eos pro patria exercitus diſſeruiſſet. Dein Vlyſſes nõ ſe his moueri neque indignari, ſed quod finis in tractando non adhiberetur, maxime quum opportunum ad nauigandũ tempus, breui prætervolet. Tum multo inuicem habito ſermone, ad poſtremum binis milibus talentorum auri atq; argenti, rem decidũt. Quod ut ad ſuos referrent, Græci ad naues abeunt. Ibi conductis ducibus, cuncta quæ geſta ſunt, exponunt. Palladiũ etiam ablatũ per Antenorem docent. Dein ex omniũ ſententia, reliquus miles rem cognoſcit. Ob quæ placet uniuerſis mitti Mineruæ donum quàm honoratiſsimum. Tum accitus ad eam rem Helenus cuncta quæ antè geſta erant non ſecus ac ſi præſens fuiſſet ordine exponit, additq; finem iam aduenisse Troianarum rerũ. Quippe quo maxime ſuſtentaretur, ſummam ciuitatis palladium fuiſſe, quo ablato exitium ingruere. Cæterum donum Mineruæ fatale Troiani eſſe, equum ligno fabrefactum forma ingenti, cuius magnitudine muri ſoluendi eſſent, adnitente atque miniſtro Antenore. Dein recordatus parentem Priamum reſiduosq; fratres, fletum edit miſerabilem, conſternatusq; per dolorem atq; obſtupefactus ruit. Tum Pyrrhus collectum eum, refectumq; animi, ad ſe deducit, cuſtodesq; addit, ueritus ne quã per eum hoſtibus quæ geſta erant, patefierent. Quod ubi Helenus perſenſit, Pyrrhum uti bonum animum gereret hortatur, ſecurum ſui ſecretorumq;. Nanque ſecum eo etiam poſt

patriæ excidium, multis tempeſtatibus in Græcia moraturum. Itaq; ut Heleno placuerat, multa materies quæ apta huiuſmodi fabricæ uidebatur per Epeũ, atq; Aiacem Oilei aducta. Interim firmatores pactæ pacis ad Troiam eunt. Decem lecti duces, Diomedes, Vlyſſes, Idomeneus, Aiax Telamonius, Neſtor, Meriones, Thoas, Philocteta, Neoptolemus, atque Eumelias. Quos ubi in foro animaduertere populares, læti animos tollunt, finem iam erumnarum credentes. Itaque ſinguli plures'ue, uti quiſque occurrerat, benigne adeunt, ſalutantes, gratulantésque exoſculantur. Tum Priamus pro Heleno orare Græcos, multisq; adhibitis precibus, commendare chariſsimum ſibi & inter cæteros dilectum, magis propter prudentiam. Dein ubi tempus uiſum eſt, conuiuium publice cœptũ eſt in honore ducum, aſcitæq; pacis, Antenore deſeruiente Græcis, atque omni modo benigne exhibente cũcta. At lucis initio ſenes omnes in ædem Mineruæ conueniunt. In quis Antenor refert miſſos à Græcis ſuper conditionibus prædictæ pacis, decem lectos uiros. Quos ubi deduci in ſenatum placuit, & dextræ inuicem datæ atque acceptæ ſunt. Statuunt inter ſe uti proximo die, campi in medio atque in ore omnium aras ſtatuant, in quis fidẽ pacis iuriſiurandi religionibus firmarent. Quis perfectis Diomedes atque Vlyſſes iurare occipiunt, permanſuros ſe in eo quod ſibi cum Antenore conueniſſet, teſtésque in eam rem Iouem

ſummũ,

ſummum. Terramq; matrem, Solem, Lunam, atq; Oceanum fore. Dein excisis in partes duas hostijs quæ ad eam rem admotæ erant, ita ut pars ad ſolem, reſiduum ad naues ſpectaret, per medium tranſeunt. Dein Antenor in eadem uerba placitum cõfirmat. Ita perfecto negocio, ad ſuos quiſq; abeunt. Cæterum Barbari Antenorem ſummis laudibus efferre, uenientemq; ſinguli quaſi deum uenerari. Solum quippe omnium credere autorem pacis eius, aſcitæq; cum Græcis amicitiæ. Ita ſopito iam inde bello, paßim uti quiſque partium uoluerat, nunc Græci cum Troianis, rurſusq; hi apud naues amice agere. Interim ubi fœdus interuenerat, cuncti Barbari ſocijq; qui bello reſidui erant, gratulantes interuentu pacis ad ſuos diſcedũt, nõ opperientes quidem præmia tantorũ diſcriminũ atque erũnarum, ſcilicet ueriti ne qua pacti fides apud Barbaros diſſolueretur. Interim apud naues, uti Heleno placuerat, equus tabulatus extruitur per Epeum fabricatorẽ eius operis. Cui edito in immenſum, ima quæ ſub pedibus erãt, rotis interpoſitis ſuſpenderat, ſcilicet q͛d à tractu motus facilis foret, unde offerri donum Mineruæ maximum, omnium ore agitabatur. Cæterum apud Troiam auri atque argenti prædictum pondus, per Antenorem atque Aeneam ſummo ſtudio in ædẽ Mineruæ portabatur. Et Græci poſtquam auxilia ſociorum dimiſſa, cognitum eſt, impenſius pacem atque amicitiam agitauere, nullo poſt Barbarorum interfe

cto, aut uulnerato, quò magis ſine ulla diſcordiarum ſuſpitione apud hoſtes ſerent. Dein equum compactum affabre, confixumq; ad muros mouent. Nunciatum Troianis, ut cũ ſumma religione ſuſciperent, Mineruæ ſcilicet ſacrũ dicatumq;. Quare magna uis hominum portis egreſſa, ſumma lætitia, ſacrificióque donum excipit, attrahitq; propius mœnia. Sed poſtquam magnitudine operis impediri per portas ingreſſum animaduertere, cõſilium deſtruendorum deſuper murorum capiunt, neque quiſquam ſecus præ tali ſtudio decernebat. Ita inuiolatum multis tempeſtatibus murorũ opus, Neptuniq; ut perhibebatur, atque Apollinis maxima monumenta, multo delectu ciuium manibus diſſoluuntur. Sed poſtquam maior pars operis eius deiecta eſt, conſulto à Græcis interceſſum, confirmantibus non ſe paſſuros intra mœnia duci equum, priuſquam prædicti pondus auri atque argenti ſuſciperent. Ita intermiſſo opere, ſemiruptisq; mœnibus, Vlyſſes cunctos ciuitatis Troianæ artifices, ad reficiendas naues conducit. Compoſita dein uniuerſa claſſe, ubi cũcta nauigia inſtructa, & premium perſolutũ eſt, iubent noſtris peragere cœpta. Itaq; deſtructa murorum parte, cum ioco, laſciuiáque induxere equũ, fœminis inter ſe atque uiris certatim attrahere feſtinantibus. Interim Græci ubi cũcta nauibus impoſita ſunt, incenſis omnibus ad Sigæum ſecedunt, ibiq; noctẽ opperiuntur. Feſſis dein uino, multóque ſomno Barbaris,

ris,

ris, quæ utraq; per læticiam ſecuritatémque pacis interuenerant, noſtri multo ſilentio ad ciuitatem nauigant, ſeruantes ſignum quod igne elato Sinon ad eam rem clàm poſitus tulerat. Móxque omnes poſtquam intrauere mœnia, diuiſis inter ſe ciuitatis locis, ubi ſignum datū magna ui cædere eos quos ſors obiecerat, atq; obtruncare paßim per domos atque uias, loca ſacra atque profana. Et ſiqui perſenſerant priuſquam armari, aut aliquid pro ſalute caperent, opprimere. Prorſus nulla requies ſtragis, atque funerum, quū palam & in ore ſuorum liberi, parentésque magno inſpectantium gemitu necarentur. Móxque ipſi qui ſpectaculo carißimorum interfuerant, miſerandum in modum interirent. Neque ſegnius per totam urbem incēdijs geſtum, poſitis prius defenſoribus domui Aeneæ atque Antenoris. Interim Priamus re cognita, ad aram Iouis Aedificialis cōfugit. Multiq; ex eo loco ad reliqua deorū templa. Caſſandra in ædem Mineruæ. Sed poſt uniuerſos qui in manus uenerant fœde, atque multos obtruncauere, occipiente luce domū in qua Helena erat aggrediuntur. Ibi Menelaus Deiphebum, quem poſt Alexandri interitum, Helenæ matrimoniū intercepiſſe, ſupra docuimus, exectis primo auribus, brachijsq; ablatis, dein naribus, ad poſtremum truncatum omni ex parte, fœdatumq; ſummo cruciatu necat. Poſt quæ Priamū Neoptolemus ſine ullo ætatis, honorisq; delectu, retinentem utraq; manu, ad aram

iugulat. Cæterum Caſſandram Aiax Oilei ex ſacrō Mineruæ captiuam abſtrahit. Hoc modo conſumptis cum ciuitate Barbaris, deliberatio inita ſuper his qui ad Deorum aras auxilium uitæ implorauerant, decretumq; ab omnibus, uti per uim auulſi necarentur. Tantus dolor iniuriæ, & ob id ſtudium extinguendi nominis Troiani inceſſerat. Ita comprehenſi qui cruciatū prædictæ noctis ſubterfugerāt, trepidantes uice pecorum interficiuntur. Dein more belli, per templa ac ſemiuſtas domos, populatio rerum omnium, ac per dies plurimos ne quis hoſtium euaderet, ſtudium inquirendi. Interim ad coaceruandū auri atq; argenti materiā opportuna loca deſtinantur, & alia ob precioſam ueſtē. Igitur ubi ſatias Troiani ſanguinis tenuit, et urbs incendijs cōplanata eſt, initiū ſoluendæ per prædā militiæ capiunt. Primo à captiuis fœminis, pueriſq; adhuc imbellibus. Itaque ex his prima omnium Helena, ſine ſorte Menelao cōceditur. Dein Polyxena ſuadente Vlyſſe, per Neoptolemum Achilli inferias miſſa. Agamemnoni Caſſandra datur poſtquam forma eius captus, quin palam deſiderium fateretur, diſsimulare nequiuerat. Aetram & Clymenā, Demophoon & Achamas habuere. Reliquorum ſors agi cœpta, atque Neoptolemo Andromacha euenerat, adiunctis etiam eius filijs in honorem tanti ducis. Vlyſsi Hecuba obuenit. Hactenus nobilium fœminarum ceſſere ſeruitia. Alij ut quenque ſors contigerat, predam, aut ex

captiuis,

captiuis, quantum pro merito diſtribuebatur, habuere. Interim ſuper palladio ingens certamen inter ſe ducibus exortum. Aiace Telamonio expoſtulante in munus ſibi, pro his quæ in ſingulos uniuerſosq́; uirtute atque induſtria ſua contulerat. Quare coacti penè omnes uti ne læderetur animus tanti uiri, cuius præclara facinora uigiliasq́; pro exercitu, in animo retinebant, concedunt Aiaci, cōtradicentibus ſolis omniū Diomede, atque Vlyſſe, ſua quippe opera id ablatum contrà inſinuantibus. Contra Aiax adfirmare, non labore aut uirtute eorum rem geſtam, Antenorē namq; contemplatione communis amicitiæ, abſtuliſſe. Tum Diomedes honori eius per uerecundiam cedens, à certamine deſtitit. Igitur Vlyſſes cum Aiace ſumma ui contendere, atque inuicem induſtriæ meritis expoſtulare adnitentibus Vlyßi, Agamemnone & Menelao, obſeruatam pauloante opera ſua Helenam. Namque poſt captum Ilium, Aiax recordatus eorū quæ tantis tempeſtatibus propter mulierem perpeßi, expertiq́; eſſent, primus omnium interfici eam iuſſerat. Iámque approbantibus conſiliū Aiacis multis bonis, Menelaus amorē coniugij etiam nū retinens, ſingulos ambiendo orandoq́; ad poſtremum perfecerat, ut interceſſu Vlyßis, Helena incolumis ſibi traderetur. Ob quæ ueluti iudicio amborum merita ſpectantes (quum etiam num bellū in manibus, atque hoſtiles multæ nationes circumſtreperent, nullo delectu uirorum fortium,

ſpretisq; Aiacis tot egregijs facinoribus, ac frumen ti quod ex Thracia aduexerat, per totum exercitũ di ſtributione) Vlyßi palladium tradunt. Quare cuncti duces qui memores uirtutũ Aiacis, nihil ei præferen= dum cenſuerant. Quiq; ſecuti gratiam Vlyſſis impu= gnauerant talem uirum, ſtudio in partes diſcedunt. Interim Aiax indignatus, & ob id uictus dolore ani= mi, palam atque in ore omnium ultionem ſe ſanguine eorum à quis impugnatus eſſet, exacturum denunciat. Itaque ex eo Vlyſſes, Agamemnon, & Menelaus cu= ſtodiam ſui agere, & quò tutiores eſſent ſumma ope inuigilare. At ubi nox aderat, deſcendentes uno ore omnes, lacerare utrumque regem, neque abſtinere ma ledictis, quippe quis magis libido deſideriũq; in fœ= mina, quàm ſumma militiæ potiora forent. At lucis principio, Aiacem in medio exanimẽ offendunt, per= quirentesq; mortis genus, animaduertere ferro inter= fectũ. Inde ortus per duces atque exercitus tumultus ingens, ac dein ſeditio breui adulta, quum ante iam Pa lamedem uirum domi belliq; prudentißimũ, nunc A= iacem inclytũ tot egregijs pugnis, atque utroſq; inſi= dijs circũuẽtos ingemiſcerẽt. Ob quæ ſupradicti reges ueriti ne qua uis ab exercitu pararetur, intus clauſi fir matiq; per neceſſarios manent. Interim Neoptole= mus aducta ligni materia, Aiacẽ cremat, reliquiasq; urna conditas, in Rhetæo ſepeliendas procurat. Bre= uiq; tumulum extructum conſecrat, in honorem tanti

ducis.

ducis. Quæ ſi ante captum Ilium accidere potuiſſent, profecto magna ex parte promotæ res hoſtium, ac dubitatum de ſumma rerum fuiſſet. Igitur Vlyſſes ueritus uim offenſi exercitus, clàm mari aufugit, ita palladium apud Diomedem manet. Cæterum poſt abſceſſum Vlyſſis, Hecuba quo ſeruitium morte abſolueret, mulia ingerere maledicta, imprecariq; infauſta omnia in exercitũ. Quare motus miles, lapidibus obrutã necat, ſepulchrumq; apud Abydum ſtatuitur, appellaturq; Cynoſſeni, ob linguæ proteruiam, imprudentémque petulantiã. Per idem tempus Caſſandra deo repleta, multa in Agamemnonẽ aduerſa pronunciat. Inſidias quippe ex occulto cædémque domi per ſuos compoſitam. Præterea uniuerſo exercitui profectionẽ ad ſuos incommodam, exitialémque. Inter quæ Antenor cũ ſuis Græcos orare omitterent iras, atq; urgẽte nauigij tempore in commune conſulerent. Præterea omnes duces ad ſe epulatum deducit, ibique ſingulos quammaximis donis replet. Tum Græci Aeneæ ſuadent ut ſecum in Græciam nauiget. Ibi nanque ei ſimile cum cæteris ducibus ius, regniq; eandem poteſtatẽ fore. Neoptolemus filios Hectoris Heleno concedit. Præterea reliqui duces auri atque argenti quantũ ſingulis uiſum eſt. Dein conſilio habito decernitur, uti per triduũ funus Aiacis publice ſuſciperetur. Itaque exactis diebus, cuncti reges comam apud tumulũ eius deponunt. Atque exin contumelijs Agamemnonem,

fratremq́; agere, eosq́; nõ Atreum, *ſed* Pliſthenidas, *& ob id ignobiles appellare. Quare coacti ſimul, ut odium ſui apud exercitum per abſentiam leniretur, orant uti ſibi ire è conſpectu eorum ſine noxa concederent.* Itaque *conſenſu omnium primi nauigant, deturbati expulſiq́; à ducibus. Cæterum* Aiacis *filij* Achantides Glauca *genitus, atque* Euriſathes *ex* Tegmeſſa Teucro *traditi. Dein* Græci *ueriti ne per moram interuentu hyemis, quæ iam ingruebat, à nauigãdo excluderentur, deductas in mare naues, remigibus reliquisq́; nauticis inſtrumentis complent. Atque ita cũ his quæ ſinguli, præda multorum annorum quæſiuerant, diſcedunt.* Aeneas *apud* Troiam *manet, qui poſt* Græcorum *profectionem cunctos ex* Dardano, *atque ex proxima peninſula adit, orans uti ſecum* Antenorem *regno exigerent. Quæ poſtquam præuerſo de ſe nuncio,* Antenori *cognita ſunt, regrediens ad* Troiam *imperfecto negocio aditu prohibetur. Ita coactus cũ omni patrimonio à* Troia *nauigat, deuenitque ad mare* Adriaticum, *multas gentes* Barbaras *interim præuentus.* Ibique *condit cum his qui ſecum nauigauerant ciuitatem, appellatam* Corcyrem Melenam. *Cæterum apud* Troiam *poſtquam fama eſt* Antenorem *regno potiri, tum cuncti qui bello reſidui, nocturnam ciuitatis cladem euaſerant ad eum confluunt, breuique ingens coalita multitudo.* Tantus *amor erga* Antenorem, *atque opinio ſapientiæ inceſſerat.*

Fitq́;

Fitq; princeps amicitiæ eius rex Gebrenorum Oeni deus. HAEC ego Gnoſius Dictys, comes Idomenei conſcripſi, oratione ea quam maxime inter diuerſa loquendi genera conſequi ac comprehendere potui, literis punicis à Cadmo Danaóque traditis. Neque ſit mirum cuiquam, ſi quamuis Græci omnes, tamen diuerſo inter ſe ſermone agunt, quando ne nos quidem unius eiuſdémque inſulæ, ſimili lingua, ſed uaria permixtéque utamur. Igitur ea quæ in bello euenere Græcis ac Barbaris, cuncta ſciens, perpeſſusq; magna ex parte, memoria edidi. De Antenore eiúsq; regno, quæ audiui rettuli. Nunc reditum noſtrorum narrare libet.

QVINTI LIBRI FINIS.

ARGVMENTVM SEXTI ET VLTIMI LIBRI.

EVERSA Troia Græcorum principes Phrygijs opibus ditati, quū in patriam nauigarent, alij uaſtis procellis ſunt obruti, alij turpiter alio caſu occubuerunt. Aiax Oilei ſcopulis Euboicis cum ſuis naufragat. Nauplius uxores armat in uiros. Agamēnon interficitur. Diomedes regno expellitur. Demophoon ab Anthenienſibus non recipitur. Concilium apud Corinthum. Idomeneus receptus à ſuis mittit auxilia Oreſti contrà Aegiſtum. Clytemneſtra cum

Aegiſto interficitur. Menelaus petijt Cretam. Teucer expellitur à patre. Oreſtes purgatur crimine cædis. Hermione denubit Oreſti. Vlyſſes peruenit ad Leſtrigonas, Siciliamq́;. Inde ad Circen, Syrenas, atque Alcynoū. Deinde interficit procos. Caſtitas Penelopis. Idomeneus moritur cui Meriones ſuccedit. Multa deſcribuntur digna ſcitu, ut de nuptijs Thetidis & Pelei, Deq́; Neoptolemi, atq; Vlyßis morte.

DICTYS

CRETENSIS DE REDITV GRAECORVM LIBER SEXTVS ET VLTIMVS.

POSTQVAM *impoſitis, quæ ſinguli bello quæſierant, aſcendere ipſi, ſolutis anchoralibus nauigāt. Dein à puppi ſecūdante uento, paucis diebus peruenere ad Aegeum mare. Vbi multa imbribus uentisq́;, & ob id ſæuiente mari indigna experti, paſſim ut ſors tulerat, diſpalantur. In quis Loccorum claßis perturbatis per tempeſtatem officijs nautárum, & inter ſe implicatis, ad poſtremum fulmine cōminuta, & incenſa eſt. At rex*

Locrorum Aiax poſtquam natando euadere, naufra• gium eniſus eſt, reliqui per noctē tabulis, aut alio ex naufragio leuamine fluitantes ubi ad Euboëam deuenere, Cheradibus ſcopulis appulſi pereūt. Eos nanq; re cognita, Nauplius ultum iri cupiens Palamedis necem, per noctem igni elato ad ea loca deflectere, tanquam ad portum coëgerat. Per idem tempus Oeax Nauplij filius, Palamedis frater, cognito Græcos ad ſuos remeare, Argos uenit. Ibi Aegialem atq; Clytemneſtram falſis nuncijs aduerſum maritos armat, prædicto ducere eos ſecū uxores ex Troia prælatas his. Præterea addidere ea quibus mobile ſuapte natura ingenium muliebre magis aduerſum ſuos incenderentur. Ita Aegiale aduenientem Diomedem, per ciues aditu prohibet. Clytemneſtra per Aegiſtum adulterio ſibi cognitum Agamemnonem inſidijs capit, eumq́; interficit. Breuiq́; denupta adultero Erigonem, ex eo edit. Interim Talthibius Oreſtem Agamemnonis filium manibus Aegiſti ereptum, Idomeneo, qui tum apud Corinthum agebat, tradit. Eo Diomedes expulſus regno, & Teucer prohibitus Salamine à Telameon, ſcilicet quod fratrem inſidijs circumuentum non defendiſſet, conueniunt. Interim Neſtheus cum Aetra & Clymena filia eius ab Athenienſibus recipitur. Demophoon atq; Achamas foris manent. Cæterum ubi plures eorum qui mare inſidiasq́; ſuorum euaſerant, apud Corinthum fuere, conſilium

habent uti iuncti inter ſe ſingula aggrederētur regna belloq́; aditum ad ſuos patefacerēt. Eam rem Neſtor prohibet, ſuadens tentandos prius ciuiū animos, neque committendū uti per ſeditionem Græcia omnis, inteſtinis diſcordijs corrūperetur. Neque multo poſt cognoſcit Diomedes Aetholiam ab his qui per abſentiam eius regnum infeſtabāt, eo nomine multis modis afflictari. Ob quæ profectus ad ea loca, omnes quos autores iniuriæ reppererat interficit, metuq́; omnibus circū locis iniecto, facile à ſuis receptus eſt. Inde per omnem Græciam fama orta, ſuos quiſq; reges accipiunt: ſummam in his qui apud Troiam bellauerāt uirtutem, neq; in reſiſtendo cuiuſquam uires ſatis idoneas exiſtimantes. Ita nos quoque cum Idomeneo rege, Cretam patrium ſolum ſumma gratulatione ciuium remeauimus. Dein ubi Horeſtes tranſactis pueritiæ annis, officia uiri exequi cœpit, Orat Idomeneum ut ſecum ex ea inſula quàmplurimos mitteret, Cupere nanq; ſe Athenas nauigare. Itaq; collecto numero eorum quos idoneos credebat, Athenas uenit, Auxilium ab his contrà Aegiſtū orat. Dein oraculū adijt, reſponſum refert uti matrem & cum ea Aegiſtum interficiat. Ex quo fore, uti regnum patrium reciperet. Huiuſmodi nomine armatus cum predicta manu ad Strophum uenit. Is nanq; Phocenſis, cuius filiam in matrimonium Aegiſti denupſerat, indignatus quod ſpreto coniugio priore Clytemneſtram ſuperduxerit, &

rit, & regem omniũ Agamemnonẽ interfecerit, ultro ei auxilium aduerſum inimiciſſimum obtulerat. Ita conſpirati inter ſe cum magna manu Mycenas ueniũt. Statimq́; Aegiſtus aberat, primo Clytemneſtrã interficiũt, multosq́; alios qui reſiſtere auſi erãt. Dein cognito Aegiſtum aduentare, inſidias ponunt, eũq́; circumueniunt. Inde per omnem Argiuorum populum diſſenſio animorum exorta, quod diuerſa inter ſe cupientes, ad poſtremum in partes diſcederent. Per idem tempus Menelaus appulſus Cretam, cũcta ſuper Agamemnone, regnóque eius cognoſcit. Interea per omnem inſulam poſtquam cognitum eſt Helenam cõueniſſe, multi undique uirilis ac muliebris ſexus conſluunt, ambientes dignoſcere cuius gratia orbis penẽ omnis ad bellum conſpiraſſet. Vbi inter cætera Menelaus refert Teucrum expulſum patria, ciuitatẽ apud Cyprum Salaminam nomine, condidiſſe, Multa etiã apud Aegyptum miranda refert, & Canopi gubernatoris ſui, qui ibi morſu ſerpentis perierat, extructum magnificum monumentum. Dein ubi tempus uiſum eſt Mycenas nauigat, ibiq́; multa aduerſum Oreſtem molitus. Ad poſtremum multitudine popularium coãbitus, ab eo quod cœperat negotio deſtitit. Inde placet cunctis Oreſtem ſuper eo facinore cauſam dicere apud Athenienſes, ubi Ariopagitarum iudicium ſeueriſſimum per omnem Græciam memorabatur. Apud quos dicta cauſa, iuuenis abſoluitur. Erigona, quæ ex

Aegiſto edita erat, ubi fratrem abſolutum intelligit, uicta dolore immodico, laqueo interijt. Mneſteus liberatum Oreſtem à parricidij crimine, purgatumq; more patrio, cunctis remedijs quæ ad obliuionem huiuſmodi facinoris adhiberi ſolita erant, Mycenas remittit, ibiq; regnũ ei conceſſum. Dein tranſacto tempore accitu Idomenei Cretam uenit. Neq; multo poſt Menelaus ibi multa in patruum ſeuere per eum geſta, quod ſibi per diſſenſionem populariũ multis modis periclitanti, ipſe etiam inſidiatus eſſet. Ad poſtremum interceſſu Idomenei uterq; reconciliatus Lacedemonam diſcedit. Ibi Menelaus ſicuti conuenerat, Hermionem Oreſti in matrimonium deſpondit.

PER IDEM tempus Vlyſſes Cretam appulſus eſt duabus Phœnicum nauibus, mercedis pacto acceptis. Nanq; ſuos cum ſocijs atque omnibus quæ ex Troia habuerat, per uim Telamonis amiſerat, ſcilicet infeſti ob illatam per eum filio necem, uix ipſe liberatus induſtria ſua. Percunctantique Idomeneo quibus ex cauſis in tantas miſerias deueniſſet, erroris initium narrare occipit. Quo pacto appulſus Zimarum multa inde per bellum quæſita præda nauigauerit, appulſusq; ad Lotophagos, atq; aduerſa uſus fortuna, deuenerit in Siciliam. Vbi per Cyclopem atq; Leſtrigona fratres, multa indigne expertus, ad poſtremum ab eorum filijs Antiphate & Polyphemo, plurimos ſociorum amiſerit. Dein per miſericordiam Polyphemi in

mi in amicitiam receptus, filiam regis Arenen poſtquam Elponoris ſocij eius amore deperibat, rapere conatus. Vbi res cognita eſt interuentu parentis puella ablata per uim, exactus per Aeloi inſulas deuenit ad Circen, atque inde ad Calipſo utramque reginam inſularum. In quis morabantur, & quibuſdam illecebris animos hoſpitum ad amorem ſui illicientes. Inde liberatus peruenerit ad eum locũ in quo exhibitis quibuſdam ſacris, futura defunctorum animis dignoſcerentur. Poſt quæ appulſus Syrenarũ ſcopulis, ubi per induſtriam liberatus ſit. Ad poſtremũ inter Scyllam & Caribdim mare ſæuiſſimum, & illata ſorbere ſolitum, plurimas nauiũ cum ſocijs amiſerit. Ita ſe cum reſiduis in manus Phœnicum per maria prædantium incurriſſe, atq; ab his per miſericordiam reſeruatũ. Igitur uti uoluerat acceptis à rege noſtro duabus nauibus, donatusq; multa præda, ad Alcinoum regem Pheacum remittitur. Ibi ob celebritatẽ nominis per multos dies benigne acceptus, cognoſcit Penelopen à triginta illuſtribus uiris diuerſis ex locis in matrimonium poſtulari. Hiq; erant à Zacyntho, Echinadibus, Leucadia, Ithaca. Ob quæ multis precibus perſuadet regi, uti ſecum ad uindicandam matrimonij iniuriam nauigaret. Sed poſtquã deuenere ad eum locum, paulisper occultato Vlyſſe, ubi Telemachũ rem quæ parabatur edocuere, domum ad Vlyſſem clam ueniunt. Ibique uino multo atq; epulis repletos iam procos in

greſsi interficiunt. Dein per ciuitatem Vlyſſem adueniſſe, popularibus cognitum eſt. A quis benigne & cum fauore exceptus, cuncta quæ domi geſta erant cognoſcit. Aut ſupplicijs meritos aut donis afficit. De Penelope, eiusq; pudicitia, præclara fama. Neq; multo poſt precibus atque hortatu Vlyſſis, Alcinoi filia Nauſica Telemacho denubit.

PER IDEM tempus Idomeneus dux noſter apud Cretam interijt, tradito per ſucceſsionem Merioni regno, & Lacertæ. Triennio poſtquam filius domum redijt, uitæ finem fecit. Telemacho ex Nauſica natum filium Vlyſſes Ptoliportũ appellat. Dum hæc apud Ithacã geruntur, Neoptolemus apud Moloſſos, naues quaſſatas tempeſtatibus reficit. Atq; inde poſtquam cognitum eſt ab Acaſto expulſum regno Pelea, ultum iri cupiens iniurias aui, primo exploratum duos quàm fidiſsimos, & incognitos illis locis Chryſippum & Aratum Theſſaliam mittit. Hiq; cuncta quæ gerebantur, inſidiáſque ei paratas per Acaſtum ab Aſcandro non alieno Pelei, cognoſcunt. Is nanque Aſcandrus iniquitatem tyranni euitans, ad agrum Pelei cõceſſerat, notusq; adeò eius domus uti inter cætera originem etiam nuptiarum Pelei cum Thetide Chironis filia, Chryſippo atque Arato narrauerit. Qua tempeſtate multi undiq; reges acciti domũ Chyronis, inter ipſas epulas nouam nuptam nouis ac magnis laudibus ueluti deam celebrauerant, parentem

eius

eius Chyrona, appellantes Nerea, ipſamq; Nereidam. Et ut quiſq; eorũ regum qui conuiuio interfuerãt, choro modulisq; carminũ præualuerat, ita Apollinem, Liberum'ue, & ex fœminis plurimas, Muſas cognominauerunt. Vnde ad id tempus, conuiuium illud Deorum appellatum eſt. Itaq; ubi cuncta quæ uoluerant cognouere, ad regem redeũt, eiq; ſinguli per ordinem narrant. Ob quæ coactus Neoptolemus aduerſo mari, & multis regionis eius prohibentibus, claſſem exornat, aſcenditq;. Ipſe dein ſæuitia hyemis multũ mari fatigatus, appulſusq; ad Sepianum littus, quod propter ſaxorũ difficultatem nomen huiuſmodi quæſiuerat, omnes ferè naues amittit. Vix ipſe cum his qui in eodem nauigio fuerant, liberatus. Ibi Pelea auum reperit occultatũ ſpelunca abdita & latebroſa, ubi ſenex uim atq; inſidias Acaſti euitans, aſsidue nepotis deſiderio, nauigantes, & ſi qui forte eo appulſi eſſent, ſpeculari conſueuerat. Dein ubi cuncta domus fortunarumq; edoctus eſt, conſilium aggrediendi hoſtis inire occipit, quũ forte cognoſcit filios Acaſti Menelippum & Pliſthenen uenatum profectos, dein ueniſſe ad ea loca. Itaq; mutata ueſte Locrum ſimulans, iuuenibus offert ſe, hisq; cupitum ſui interitũ refert. Ob quæ iunctus his uenando, ubi ſeorſũ à cæteris Menalippũ uidet, eumq;, ac paulo poſt fratrem eius inſecutus, interficit. Ad quorum inquiſitionẽ ſeruus quidam Cirmas nomine, perquam fidus profectus, in ma

nus iuuenis deuenit. Comprehenſusq; Acaſtũ affore nũciat,atq; ita occidit. Itaq; Neoptolemus mutata ueſte Phrygia tanquam filius Priami Neſtor qui captiuus cum Pyrrho ad ea loca nauigauerat, Acaſto obuiam uenit. Eiq; quiſnam eſſet indicat,& Neoptolemũ in ſpelunca fatigatũ nauigio, ſomnoq; iacere. Ob quæ anxius Acaſtus opprimere quam inimiciſsimum cupiens, ad ſpeluncam pergit, atque ipſo aditu à Thetide quæ ad ipſa loca quæſitum Pelea uenerat, re cognita reprimitur. Dein cunctis quæ aduerſum domũ Achillis inique & aduerſum fas geſſerat enumeratis, increpatus,ad poſtremum interceſſu ſuo manibus iuuenis liberat,perſuadens nepoti ut ignoſceret potius,neque ſanguine ulterius ulciſci cuperet ea quæ anteceſſerãt. Itaque Acaſtus ubi ſe præter ſpem liberatum animaduertit,ſponte in loco cũcta regni Neoptolemo tradit. Inde iuuenis cum auo & Thetide,reliquisq; qui ſecũ nauigauerant,ſummam regni adeptus, in ciuitatẽ uenit. Ibi à cunctis popularibus,quiq; iuxta inhabitantes ſub imperio eius agebant,benigne ac cum gratulatione exceptus,amorem ſui breui confirmat.

HAEC EGO *à Neoptolemo cognita,memoriæ mandaui, accitus ab eo qua tempeſtate Hermionem Menelai in matrimoniũ ſuſceperat. Ab eo etiã de reliquijs Memnonis cognitũ eſt mihi,uti tradita eius oſſa apud Paphum his qui cum Pallante duce Memnonis mari ad Troiam profecti,ductore interfecto,ablataq; præda,*

præda, ibidem morabantur. Vtq; Himera (quam non nulli materno nomine Hemerem appellabant) ſoror Memnonis ad inueſtigandū cadauer fratris, eò profecta, poſtquam reliquias repperit, & de intercepta præda Memnonis palam ei factum eſt, utrumq; recipere cupiens, interceſſu Phœnicum qui in eo exercitu plurimi fuerant, optionem rerum omnium ac ſeorſum fratris acceperit, prælataq; ſanguinis affectione, recepta urna Phœnicē nauigauerit. Delata dein ad regionem eius Phalonē nomine, ſepultisq; fratris reliquiis nuſquā comparuerit. Cuius opinio exorta tripartita eſt. Seu quod poſt occaſum ſolis cum matre Hemera è cōſpectu hominum exceſſerit: Siue ſupra modum dolore affecta fraternæ mortis, ultro præceps ierit: uel ab his qui incolebant ob eripienda quæ ſecum habuerat, circūuenta interierit. Hæc de Mēnone, eiusq; ſorore comperta mihi per Neoptolemum. Poſt quæ profectus Cretam anno poſt nomine publico, cū duobus alijs ad oraculū Apollinis remedium petitum uenio. Nanq; nulla certa cauſa ex improuiſo, tanta uis locuſtarum inſulam eam inuaſerat, uti cuncta fructuum quæ in agris erant, corrūperentur. Itaq; multis precibus ſupplicijsq; reſponſum editur, diuina ope animalia interitura, inſulamq; prouentu frugum breui redundaturā. Dein nauigare cupientes ab his qui apud Delphos erant prohibemur, importunū nanq; & perniciosum tempus eſſe Lycophion & Ixeus qui

nâ ad oraculum uenerant, contemptui habentes aſcẽdunt nauem, medioq; ferè ſpacio fulmine icti, intereunt. Interim ut diuinitus prædictum erat, eodem ictu fulminum ſedata uis mali immerſaq; mari, & regio omnis repleta frugibus.

PER *idem tẽpus* Neoptolemus *confirmato iam cum* Hermione *matrimonio,* Delphos *ad* Apollinem *gratulatum, quod in autorem paternæ cædis* Alexandrum *uindicatum eſſet, profiſciſcitur, relicta in domo* Andromacha, *eiuſq; filio* Laodamãta, *q reliquis iam filiorũ* Hectoris *ſuperfuerat. Sed* Hermione *poſt abſceſſum uiri, uicta dolore animi, neq; pellicatum captiuæ patiens, parentem ſuum* Menelaum *accitum mittit. Cui multa conqueſta ſuper iniuria prælatæ ſibi à uiro captiuæ mulieris, perſuadet uti filium* Hectoris *necet.* Andromacha *re cognita, inſtãtis periculi uim ſubterfugit, auxilio popularium liberata. Qui miſerati fortunam eius, ultrò* Menelaum *cõtumelijs proſecuti, uix à pernicie uiri retenti ſunt. Interim* Oreſtes *adueniens rem cunctã cognoſcit, hortaturq;* Menelaum *uti incœpta perageret. Ipſe dolens prærerptũ ſibi à* Neoptolemo Hermionæ *matrimonium, inſidias aduenienti parare cœpit. Itaq; primo ex his quos ſecum habebat quamfidiſſimos ſpeculatum de aduentu* Neoptolemi, Delphos *mittit. Quis cognitis,* Menelaus *euitare huiuſmodi facinus cupiens, Spartã cõcedit. Sed illi qui præmiſſi erant, regreſſi,* Neoptolemum

mum Delphis eſſe negant. Quare coactus Oreſtes, ipſe ad inquiſitionem uiri profectus alio quo ierat die remeat, ut ſermo hominũ ferebatur, imperfecto negocio. Dein poſt paucos dies fama perfertur interẽptum eſſe Neoptolemũ, eumq́; ſermone omnium cicumuentum inſidijs Oreſtis per populũ diſſeminatur. Ita iuuenis ubi de Pyrrho palã eſt recepta Hermione, quæ ſibi antea deſpõſa erat, Mycenas diſcedit. Interim Peleus cum Thetide cognito nepotis interitu, ad inueſtigationem eius profecti, cognoſcunt iuuenẽ Delphis ſepultum. Ibi ut mos erat, iuſta perſoluunt. Cognoſcuntq́; in his locis interiſſe, ubi uiſus Oreſtes negabatur. Ea res per populum haud credita, adeò præſumpta ante iam opinio de Oreſtis inſidijs cunctorũ animis inhæſerat. Cæterum Thetis ubi Hermionem Oreſti iunctam uidet, Andromacham partu grauidam ex Neoptolemo, Moloſſos mittit domum, Oreſtem eiusq́; coniugem de interimendo fœtu uitans.

PER IDEM VERO *tempus Vlyſſes territus crebris augurijs ſomnijsq́; aduerſis, omnes undique regionis eius interpretandi ſomnia peritiſsimos, atq́; ſolertiſsimos cõducit. Hisq́; refert inter cætera uiſum ſibi ſæpius ſimulachrum quoddam, inter humanũ diuinumq́; uultum formæ perlaudabilis, ex eodem loco repente edi. Quod cõplecti ſummo deſiderio cupienti ſibi, porrigentiq́; manus, reſponſum ab eo humana uoce ſceleratam huiuſmodi coniunctionem. Quippe*

eiuſdem ſanguinis atq; originis, nanq; ex eo alterum alterius opera interiturum. Dein percontanti ſibi uehementius, cupientiq́; cauſas eius rei perdiſcere, ſignũ quoddam mari editum, interuenire uiſum, idq́; ſecundum imperium eius in ſe iactum utrumq; diſiunxiſſe. Quam rem cuncti qui aderãt exitialem uno ore pronunciant, adduntq́; caueret ab inſidijs filij. Ita ſuſpectus patris animo Telemachus, agris qui in Cephalonia erant relegatur, additis ei quamfidiſsimis cuſtodibus. Præterea Vlyſſes ſecedens in alia loca abdita, ſemotaq́;, ſomniorũ uim euitare nitebatur. Per idem tempus Thelegonus quem Circe editum ex Vlyſſe apud Aæam inſulam educauerat, ubi adoleuit ad inquiſitionem patris profectus, Ithacam uenit, gerens manibus quoddam haſtile, cui quidem ſummitas marinæ cuiuſdam turturis oſſe armabatur, inſigne ſcilicet inſulæ eius in qua ipſe genitus erat. Dein edoctus ubi pater Vlyſſes ageret, tandem ad eum uenit, Ibiq́; per cuſtodes agri ſuſpectior primo aditu prohibitus, ubi uehementius ꝑſuadet, è diuerſo repellitur, clamare occipit, indignũ facinus prohiberi ſe à parentis cõplexu. Ita creditum Telegonum ad inferendam uim regi aduentare, acrius reſiſtitur: nulli quippe compertum, eſſe alium etiam Vlyſsi filium. At iuuenis ubi ſe uehemẽtius, & per uim repelli uidet, dolore elatus multos cuſtodũ interficit, aut grauiter uulneratos debilitat. Quæ poſtquam Vlyſsi cognita ſunt, exiſtimãs

iuuenẽ à Telemacho immiſſum, egreſſus foras lanceam quã ob tutelam ſui gerere conſueuerat, aduerſum Thelegonũ iaculatur. Sed poſtquã huiuſmodi ictum iuuenis caſu quodam ſubterfugit, ipſe in præſentẽ inſigne iaculum mittit, felicißimum caſum uulnerantis contemplatus. At ubi eo ictu Vlyſſes concidit, gratulari cum fortuna, confiteriq; optime ſecũ actum, quod per uim externi hominis interemptus, parricidij ſcelere Thelemachum charißimũ ſibi liberauiſſet. Dein reliquum adhuc retentans ſpiritũ, iuuenẽ percontari quiſnam, & ex quo ortus loco, qui conſilio belloq; inclitum Vlyſſem Laertis filiũ, interficere auſus eſſet. Telegonus tum cognito parentem eſſe, utraque manu dilanians caput fletum edit quammiſerabilem, maxime diſcruciatus ob illatam per ſe patri necem. Itaque Vlyßi uti uoluerat, nomen ſuum atq; matris, inſulam quoq; in qua ortus eſſet, & ad poſtremũ inſigne iaculi oſtẽdit. Ita Vlyſſes ubi uim ingruentium ſomniorũ prædictũ ab interpretibus uitæ exitũ recordatus eſt, uulneratus ab eo quẽ minime crediderat, triduo pòſt mortem obijt, ſenior & iam prouectæ ætatis, neque tamen inualidus uirium.

Dictys Cretenſis de bello Troiano, ac de reditu Græcorum, Finis.

DE ORIGINE TRO- IANORVM.

ORIGO Troianorũ Dardanus fuit qui ex Ioue & Electra filia Atlantis natus, ab Italia ex reſponſo locũ cõmutans, per Thraciam Samo delatus eſt, quam Samothraciam nominauit. & hinc ad Phrygiam deuenit, quam Dardaniã à ſuo nomine nominauit. Ex quo natus eſt Erichthonius, qui in iſtis locis regnauit. Ex Erichthonio Tros, qui iuſtitia & pietate laudabilis fuit. Iſq; ut memoriam ſui nominis æternam faceret, Troiam appellari iuſsit: qui duos filios habuit Ilum Aſaracũq;. Hic Ilus, qui maior natu erat, regnauit, atq; Troiã de ſuo nomine Ilium nominauit. Aſaracus à primatu diſceſsit. Ilo Laomedon fuit filius. Ex Laomedonte Priamus natus eſt. Aſaracus Capim filium genuit, ex quo Anchiſes editus eſt, qui Aeneam filium procreauit.

CORNELII NEPOTIS AD Salluſtium Criſpum Epiſtola.

Cornelius nepos Salluſtio Criſpo S.

Qvum multa Athenis curioſe agerē, inueni hiſtoriam Daretis Phrygij ipſius manu ſcriptā, ut titulus indicat, qui de Græcis & Troianis memoriæ commēdauit. Quam ego ſummo amore complexus, continuo tranſtuli. Cui nihil adijciendum uel diminuēdum rei formidandæ cauſa putaui, alioquin meā eſſe poſſet dubitari. Optimū ergo duxi ita ut fuit uere & ſimpliciter perſcripta, ſic eā ad uerbū in latinitatē tranſuerterē. Vt legentes cognoſcere poßint quomō res geſtæ eſſent quas Dares Phrygius memoriæ cōmendauit, qui per id tempus uixit & militauit, quo Græci Troianos oppugnarent. Minime Homero credendum, qui póſt multos annos natus eſt, De quo Athenis iudiciū fuit, cū pro inſano Homerus haberetur, qui Deos cum hominibus belligeraſſe deſcripſerit. Sed hactenus iſta. Nūc adpollicitū reuertamur.

DARETIS
PHRYGII DE EXCIDIO TROIAE, HISTORIA,
Cornelio Nepote interprete.

PELIAS rex in Peloponneſo Aeſonem fratrē habuit. Aeſonis filius erat Iaſon uirtute præſtans, & qui ſub ipſius regno erant omnes eos hoſpites habebat, & ab his ualidiſsime amabatur. Pelias autem rex ut uidit Iaſonem acceptum eſſe omni populo, ueritus eſt ne ſibi iniurias faceret, & ſe regno eijceret. Dicit Iaſoni Colchis pellem inauratam arietis eſſe, dignam eius uirtute ut eam inde auferret, omnia ſe ei daturū pollicetur. Iaſon ubi audiuit, ut erat animo fortiſsimus, & quia loca omnia noſſe uolebat, atque clariorem ſe exiſtimabat futurum, ſi pellem inauratam Colchis abſtuliſſet, Dicit Peliæ regi ſe uelle eò ire ſi uires ſocijq; nō deeſſent. Pelias rex Argum architectum uocari iuſsit, et ei imperat ut nauem ædificaret quampulcherrimā ad uoluntatem Iaſonis. Per totam Græciam rumor cucurrit nauem ædificari in qua Colchos eat Iaſon, pellem auream petiturus. Amici & hoſpites ad Iaſonem uenerunt, & pollicentur ſe unà ituros. Iaſon illis gratias egit, & rogauit ut parati eſſent. Quū tempus ſuperueniſſet, Iaſon literas ad eos mittit qui erant polli-

citi ſeſe

citi ſeſe unà ituros, & illico conuenerunt ad nauē, cui nomen erat Argo. Pelias rex quibus opus fuerat naui imponi iuſsit, & hortatus eſt Iaſonem & qui cum eo ibant, animo forti ad perficiendum irent quæ conati eſſent. Ea res claritatem Græcis & ipſis factura uidebatur. Demonſtrare eos qui cum Iaſone profecti ſunt nō uidetur noſtrū eſſe. Sed qui uolunt eos cognoſcere argonautas legant. Iaſon ut ad Phrygiam uenit, nauem admouit ad portum Simoëntis. Deinde omnis exercitus de naui ad terrā deſcendit. Laomedonti regi nunciatum eſt mirandam nauim in portum Simeontis intraſſe, & in ea multos iuuenes de Græcia aduectos eſſe. Vbi audiuit Laomedon rex, commotus eſt, & conſiderauit commune periculum eſſe ſi cōſueſcerent Græci ad ſua littora nauibus aduentare. Mittit itaque ad portum qui dicant ut Græci de finibus eius diſcedant, ſin edicto ſuo nō audientes eſſent, ſeſe armis eos eiecturum de ſuis finibus. Iaſon & qui cum eo erant, grauiter tulerunt crudelitatē Laomedontis ſic ſe ab eo tractari, quum nulla ab eis iniuria facta eſſet, ſimul timebant multitudinem Barbarorum ſi contrà imperium conarentur permanere, ne opprimerētur, quū ipſi nō eſſent parati ad præliandum, nauim conſcenderunt. A terra diſceſſere, Colchos profecti ſunt, pellem abſtulere, domum reuerſi ſunt. Hercules grauiter tulit à rege Laomedonte contumelioſe ſe tractatum, & eos qui unà profecti erant Colchos, cum Iaſone ſtatim Spar-

tam ad Caſtorem et Pollucem uenit. Agit cum his ut ſuas iniurias defendant, ne Laomedon impune ferat, quod illos à terra & portu prohibuiſſet. Multos adiutores fuiſſe futuros ſi ſe accõmodaſſent. Caſtor & Pollux omnia promiſerunt ſe facturos quæ Hercules uellet. Ab his Salaminam profectus ad Thelamonem uenit, rogatq; eum ut ſecũ ad Troiam eat, & ut ſuas ſuorumq; iniurias defendat. Thelamon promiſit ſe in omnibus rebus paratum eſſe quæ Hercules uellet facere. Inde Phrygiam profectus eſt ad Peleum, rogátque eũ ut ſecum eat ad Troiam, pollicitusq; eſt ei Peleus ſe iturum. Inde ad Neſtorem profectus eſt, rogátque eum Neſtor quid ueniret. Hercules dicit, quod dolore cõmotus ſit uelle exercitũ ducere in Phrygiam. Neſtor Herculem conlaudauit, operamq; ſuam pollicitus eſt. Hercules ubi omnium uoluntates intellexit, naues xv parauit, milites elegit. Vbi tempus datum eſt proficiſcendi, literas ad eos quos rogauerat miſit, ut cum ſuis omnibus uenirent. Quum ergo omnes unanimiter cõueniſſent, in Phrygiam profecti ſunt, & ad Sigæum noctu acceſſerunt. Inde Hercules, Thelamon, & Peleus exercitum eduxerunt. Et nauibus qui præſidio eſſent, Caſtorem Pollucem, & Neſtorem reliquerunt. Laomedonti regi nunciatum eſt claſſem Græcorũ ad Sigæum acceſſiſſe, & ipſe ſtatim cum equeſtri copia ad mare uenit, cœpitq; præliari. Hercules ad Ilium ierat, & imprudentes qui erant in oppido, urgere cœpit.

Quod

Quod ubi Laomedoti nunciatũ eſt, urgeri ab hoſtibus Ilium, ilico reuertitur, & in itinere obuius Græcis factus, ab Hercule occiditur. Thelamon prius oppidum Ilium introijt. Cui Hercules uirtutis cauſa Heſionem Laomedontis regis filiam dono dedit. Cæteri uero filij qui cum Laomedonte erant, occiduntur. Priamus in Phrygia erat, ubi eum Laomedon pater eius exercitui præfecerat. Hercules & qui cum eo uenerant prædam magnã fecerũt, & ad naues deportant. Inde domum proficiſci decreuerunt. Thelamon Heſionam ſecum conuexit. Hoc ubi Priamo nunciatum eſt patrem occiſum, ciues ereptos, prædam euectam, Heſionam ſororem dono datam, grauiter tulit Phrygiã tam contumelioſe tractatam eſſe à Graijs. Ilium petit cum uxore Hecuba, & liberis Hectore, Alexandro, Deiphebo, Heleno, Troilo, Andromacha, Caſſandra, Polyxena. Nam erant ei etiam alij filij ex concubinis nati quos nemo ex regio genere dixit eſſe, niſi eos qui eſſent ex legitimis uxoribus. Priamus ut Ilium uenit, ampliora mœnia extruxit, & ciuitatem munitiſsimam reddit. Et multitudinem militum ibi eſſe fecit ne per ignorantiam opprimeretur, ita ut Laomedon pater eius oppreſſus eſt. Regiam quoq; ædificauit, & ibi Iouis aram, ſtatuamq́; cõſecrauit. Tunc quando Ilio portas fecit, quarum nomina ſunt hæc, Antenoride, Dardanie, Ilia, Scæa, Catumbria, Troiana. Et poſtquam Ilium ſtabilitũ uidit. Tempus expectauit ut uiſum eſt

ei iniurias patris ulciſci. Antenorem *uocari iubet, diſ ciq́; ei ſe uelle legatum Græciam mittere, ut conquera tur graues ſibi iniurias ab his qui cum exercitu uene rant, factas.* Idem in Laomedontis *patris nece, & in abductione ſororis* Heſione, *regniq́; prædatione per tuliſſe, quæ omnia æquo ſe animo paſſurū ſi tamen* He *ſiona ei reddatur.* Antenor *ut* Priamus *imperauit na uim conſcendit, & profectus uenit* Magneſiam *ad* Pe *leum.* Quem Peleus *hoſpitio recepit triduo, die quar to interrogat eum ad quid uenerit.* Antenor *dicit quæ à* Priamo *mandata erant, ut* Graios *poſtularet, ut* He *ſiona tantum redderetur.* Hæc *ubi* Peleus *audiuit gra uiter tulit, eò quod ad eum pertinere uidebatur, iubet eum de finibus ſuis diſcedere.* Antenor *nihil moratus nauim aſcendit, ſed in* Boëciam *iter fecit.* Salaminam *aduectus eſt ad* Thelamonē, *rogare cœpit eum ut* Pria *mo ſororem redderet, dicens non eſſe dignum in ſerui tute habere regis filiam.* Cui Thelamon *reſpondit, ni hil à ſe* Priamo *factum, quod uirtutis cauſa donatū ſit ſe nemini daturum, ob hoc* Antenorem *de inſula diſce dere iubet.* Tunc *nauim conſcendit, et in* Achaiā *per uenit.* Inde *ad* Caſtorem *&* Pollucem *delatus, cœpit ab eis poſtulare ut* Priamo *ſatisfacerent, &* Heſionā *ſororem redderent.* Caſtor *&* Pollux *negauerūt iniu riam ab eis* Priamo *factam eſſe, &* Laomedontem *eos priorem læſiſſe.* Antenorē *diſcedere iubent.* Inde Pi *lum ad* Neſtorem *uenit, dixitq́; ei qua de cauſa ueni ret.*

ret. Qui ut audiuit cœpit Antenorem obiurgare cur auderet in Græciam uenire cum à Phrygibus prius Græci læſi eſſent. Vbi Antenor audiuit nil ſe impetraſſe, & contumelioſe Priamum tractari, nauim cõſcendit, domum reuertitur. Priamo regi demonſtrat quomodo ab unoquoque illorum tractatus ſit, ſimulq; hortatus eſt regẽ ut eos bello proſequatur. Continuò Priamus filios uocari iubet, & omnes amicos ſuos Antenorem, Anchiſen, Aeneam, Vcalegon, Talantum, Lampotem, Panthum, et omnes filios qui ex concubinis nati erant. Qui ut conuenerunt, dixit ſe Antenorem legatum in Græciam miſiſſe, ut hi qui patrem ſuum necauere, in hoc ſibi ſatis facerent, Heſionam remittendo: illos autẽ contumelioſe tractaſſe Antenorem, & nihil ab eis impetraſſe. Verum quoniam ſuam uoluntatem facere noluiſſet, uideri ſibi exercitum in Græciam mitti qui pœnas reciperet ab eis, ne Barbaros Græci haberent in riſu. Hortatusq; eſt Priamus liberos ſuos ut huius rei principes forent, maxime Hectorem. Erat enim maior natu, qui cœpit ſe dicere uoluntatẽ patris executurũ, et Laomedontis aui ſui necem, et quaſcunque iniurias Græci Troianis feciſſent uindicaturum, ne id impunitũ Graijs foret. Sed uereri quod nõ perficere poſſent quod conarentur, multos adiutores Græciæ futuros, Europam bellicoſos homines habere. Aſiam ſemper in deſidia uitam exercuiſſe, & ob id claſſem non habere. Alexander cœpit cohortari ut claſſis

præparetur, & in Græciam mitteretur, ſe rei principem futurum, ſi pater uellet in deorum benignitate ſe confidere, uictis hoſtibus laude adepta, de Græcia domum rediturum eſſe. Nam ſibi in Ida ſylua quũ uenatum abiſſet, in ſomnis Mercurium adduxiſſe Iunonē, Venerem, & Mineruam, ut inter eas de ſpecie iudicaret. Et tunc ſibi Venerem pollicitam eſſe, ſi ſuam faciē ſpecioſam iudicaret, daturam ſe ei uxorē quæ in Græcia ſpecioſiſsima uideretur. Vnde ſperare deberet Priamus Venerem adiutricem Alexandro futuram. Deiphebus placere ſibi dixit Alexandri conſilium, & ſperare Græcos Heſionam reddituros & ſatisfacturos, ſi ut diſpoſitum eſſet, claſsis in Græciam mitteretur. Helenus uaticinare cœpit Graios uenturos Iliũ, euerſuros parentes, & fratres hoſtili manu interituros ſi Alexander ſibi uxorem de Græcia adduxiſſet. Troilus minimus natu non minus fortis quàm Hector, bellum geri ſuadebat, & non debere terreri uerbis Heleni, quod omnibus placuit, claſſem cõparari, et in Græciam proficiſci. Priamus Alexandrum & Deiphebũ in Pconiam miſit ut milites eligerent, & populum ad concionē uenire iuberent. Commonefacit filios ut maiores natu minoribus imperarent. Monſtrauit quas iniurias Greci Troianis feciſſent, ob hoc Antenorem legatum in Græciam miſiſſe ut ſibi Heſionam ſororem redderent, & ſatis Troianis facerent. Antenorem cõtumclioſe ab eis tractatum, nec quicquam ab his impetrare

trare potuiſſe, ob hoc placere ſibi Alexandrum mitti cum claſſe in Græciã, qui aui ſui mortem & Troianorũ iniurias ulciſcatur. Antenorem dicere iuſsit quomodo in Græcia tractatus eſſet. Antenor hortatus eſt Troianos ne horreſcerent ad debellandam Græciam, fortes & alacriores ſuos fecit. Paucis demonſtrauit quæ in ipſa Græcia geſſerat. Priamus dixit, ſi cui diſpiiceret bellum geri, ſuam uoluntatem ediceret. Tũc Panthus Priamo & propinquis prodit ea quæ à patre ſuo Euforbio audierat, dicens. Si Alexander uxorem de Græcia adduxiſſet, Troianis extremum exitium futurum. Sed pulchrius eſſe in ocio uitam degere, quàm in tumultu libertatem amittere, & periculum inire. Populus Panthi autoritatem contempſit. Regem dicere iuſſere quid fieri uellet. Priamus dixit naues eſſe præparandas, ut eatur in Græciam. Vtenſilia quoque populo non deeſſe ad eam rem faciendam, iuſsitq; ut ire parati eſſent. Populus conclamauit per ſe moram non eſſe quo minus regis præceptis pareatur. Priamus illis magnas gracias egit, cõtionẽq; dimiſit. At mox in Idam ſyluam miſit qui materiem ſuccidêrent, naues ædificarent. Hectorem in ſuperiorem Phrygiam miſit, ut exercitum pararet, & ita profectus eſt. Caſſandra poſtquam audiuit patris conſilium, dicere cœpit quæ Troianis futura eſſent, ſi Priamus perſeueraſſet claſſem in Græciam mittere. Interea

tempus ſuperuenit, naues ædificatæ ſunt. Milites ſu
peruenerunt quos Alexander & Deiphebus in Pe-
onia elegerant. At ubi uiſum eſt poſſe nauigare,
Priamus exercitum ſuum alloquitur. Alexandrum
exercitui imperatorem præfecit, mittit cum eo Dei-
phebum, Aeneam, Polidamantem. Imperátque A-
lexandro ut primum Spartam accedat, Caſtorem
& Pollucem conueniat, & ab his petat ut Heſiona
ſoror reddatur, & ſatis Troianis fiat. Quod ſi ne-
gaſſent continuò ad ſe nuncium mitteret, ut exercitū
poſſit in Græciam mittere. Poſt hæc Alexander in
Græciam nauigauit, adducto ſecum duce eo qui cum
Antenore iam prius nauigauerat non multos ante
dies, quibus Alexander in Græciam nauigauit. Et
antequam in inſulam Cithercam accederet, Menela
us ad Neſtorem in Pilum proficiſcens, Alexandro
in itinere occurrit, & mirabatur regiā claſſem quò
tenderet. Vtriq; occurrentes aſpexere ſe inuicem,
inſcij quò quiſque iret. Caſtor & Pollux ad Clitem
neſtram ierant, ſecum Hermonam neptem ſuam He
lenæ filiam adducentes. Argis Iunonis dies feſtus
erat his diebus quibus Alexander in inſulam Cithe
ream uenit, ubi ad fanum Veneris & Dianæ ſacrifi
cauit. At hi qui in inſula erant mirabantur claſſem
regiam, & interrogabant ab illis qui cum Alexan-
dro uenerant, qui eſſent, uel ad quid ueniſſent, reſpō
dere à Priamo rege Alexandrum legatum miſſum
ad

ad Caſtorem & Pollucem, ut eos conueniret. Helena uero Menelai uxor quũ Alexander in inſula eſſet Cithereа, uoluit eum uidere. Qua de cauſa proceßit ad opidum quod eſt Helena, peruenitq; ad mare ubi Dianæ & Apollinis fanum eſt, ubi rem diuinam Helena facere diſpoſuerat. Quod ubi Alexandro nunciatum eſt Helenam ad mare ueniſſe, conſcius formæ ſuæ, in conſpectum eius ambulare cœpit, cupiens eam uidere. Helenæ nunciatum eſt Alexandrum Priami regis filium ad Helenam opidum, ubi ipſa erat ueniſſe, quẽ etiam illa uidere cupiebat. Et quũ ſe utriq; reſpexiſſent, ambo forma ſui incenſi tempus dedere ut gracias inuicẽ referrent. Alexander imperat ut omnes ſint in nauibus parati. Nocte claſſem ſoluunt, de fano Helenam eripiunt, ſecum ducunt, & cum ea aliquas mulieres rapiunt. Dum opidani uidiſſent Helenam raptam, diu pugnauere cum Alexandro, nec Helenã eripere ualuere. Quos Alexander fretus multitudine ſociorum ſuperauit, fanum expoliauit, homines ſecum inde quampluriмos captiuos duxit, naui impoſuit, et ſtatim claſſem ſoluit, domum reuerti diſpoſuit. In portum Tenedon peruenit, ubi Helenam mœſtam alloquio mitigauit, patriq; rei geſtæ nunciũ miſit. Menelao poſtquam in Pilo nunciatum eſt, cum Neſtore Spartam profectus eſt ad Agamemnonem, fratrem miſit Argos rogans ut ad ſe ueniant. Interea Alexander ad

patrem ſuum cum magna præda peruenit, & rei geſtæ ordinē refert. Priamus gauiſus eſt ſperans Græcos ob hanc cauſam recuperationis Helenæ ſororem Heſionam reddituros, & ea quæ à Troianis inde abſtulere. Helenam mœſtam conſolatus eſt, eámque Alexandro uxorē dedit. Vt aſpexit Caſſandra Helenam, uaticinari cœpit, memorās ea quæ ante prædixerat. Quam Priamus abſtrahi & includi iuſſit. Agamemnon poſtquam Spartam uenit fratrem conſolatus eſt, & placuit ut per totam Græciam conqueſturi mitterentur ad conuocandos Græcos, & Troianis bellum indicerent. Cōuenere autem hij Achilles cum Patroclo, Tlepolemus & Diomedes. Poſtquam Spartam acceſſere, decreuere iniurias Troianorum perſequi cum exercitu. Agamemnonem imperatorem & ducem præficiunt. Tunc legatos mittunt per totam Græciam ut armati ad Athenienſem portum cū nauibus uenirent, ut inde pariter ad Troiam proficiſcantur ad defendendas ſuas iniurias. Caſtor & Pollux iere poſtquam audierunt Helenam ſororem ſuam raptam, nauim aſcendere, & ſecuti ſunt. Quū in littore Leſbio nauim ſoluerent, maxima tempeſtate correpti, nunquam eos comparuiſſe creditum eſt, poſtea dictū eſt eos immortales factos. Itaque Leſbios nauibus eos uſque ad Troiam quæſitum eſſe, neque horum ueſtia inuenta, renunciaſſe.

Dares Phrygius qui hanc hiſtoriam ſcripſit ait

ſe militaſſe uſque dum Troia capta eſſet, hoc ſe uidiſſe quũ induciæ eßent, pariter prælio interfuiße, à Dardanis autem dixit ſe audijße quum interrogaretur qua facie & natura fuißent Caſtor & Pollux. Fuere autem alter alteri ſimilis, capillo flauo, oculis magnis, facie pura, bene figurati, corpore deducto.

Helenam ſimilem illis, formoſam, animo ſimplici, blandam, cruribus optimis, notam inter duo ſupercilia habentem, ore puſillo. Priamum Troianorum regem uultu pulchro, magnũ, uoce ſuaui, aquilino corpore. Hectorem bleſum, candidum, criſpum, ſtrabum, pernicibus membris, uultu uenerabili, barbatum, decentem, bellicoſum, animo magnũ, ciuibus clementem, dignum & amori aptum.

Deiphebum & Helenum ſimiles patri, dißimiles natura, Deiphebum fortem. Helenum clementem, doctum uatem. Troilum magnum, fortißimum, pulcherrimum, ætate ualentem, fortem, cupidum uirtutis. Alexandrum candidum, longum, fortem, oculis pulcherrimis, capillo flauo & molli, ore uenuſto, uoce ſuaui, ueloccm, cupidum imperij. Aeneam rufum, quadratum, facundum, affabilem, fortem in conſilio, pium, uenuſtum, oculis hilaribus & nigris. Antenorem longum, gracilem, uelocibus membris, uerſutum, cautum. Hecubam magnam, aquilino corpore, pulchram, mente uirili, iuſtam, piam. Andromacham oculis claris, candidam, lon

gam, formoſam, modeſtam, ſapientem, pudicam, blandam. Caſſandram candidam, mediocri ſtatura, ore rotundo, rufam, oculis micantibus, futurorum præſciam. Polyxenam candidam, altam, formoſam, collo longo, oculis uenuſtis, capillis flauis et longis, compoſitam membris dignis, digitis prolixis, cruribus rectis, pedibus optimis, quæ forma ſua omnes ſuperaret, animo ſimplici, largam, dapſilem.

AGAMEMNONEM albo corpore, magnũ, membris ualentibus, facundum, prudentem, nobilẽ, diuitem. Menelaum mediocri ſtatura, rufum, formoſum, acceptũ, gratum. Achillem pectoroſum, ore uenuſto, membris ualentibus, magna ui brachiorum, bene criſpatum, clementem, in armis acerriſmum, uultu hilari, largũ, dapſilem, capillo mirteo.

Patroclum pulchro corpore, oculis cæſijs, uiribus magnis, uerecundum, rectum, prudentem, dapſilem. Aiacem Oileum, quadratũ, ualentibus membris, aquilino corpore, iocundum, fortem, ſagacem.

Aiacem Thelamonium ualentem, uoce clara, capillis nigris, coma criſpa, ſimplici animo, in hoſtem atrocem. Vlyſſem firmum, doloſum, ore hilari, ſtatura media, eloquentem, ſapientem. Diomedem fortem, quadratum, corpore honeſto, uultu auſtero, in bello acerrimum, clamoſum, cerebro calidum, impacientem, audacem. Neſtorem magnũ, naſo longo, longum, latum, candidum, conſiliarium,

um, prudentem. Proteſilaum corpore candido, uultu honeſto, uelocem, confidentem, temerarium.

Neoptolemum magnum, uiroſum, ſtomacho-ſum, bleſum, uultu bonum, aduncum, oculis rotundis, ſuperciliosſum. Palamedem gracilem, longum, ſapientem, animo magno, blandum. Podalirium craſſum, ualentem, ſuperbum, triſtem.

Machaonem magnum, fortem, certum, prudentem, pacientem, miſericordem. Merionem ruſum, mediocri ſtatura, corpore iocundo, uicioſum, pertinacem, crudelem, impatientem. Briſeidam formoſam, nec alta ſtatura, candidam, capillo flauo & molli, ſupercilijs iunctis, oculis uenuſtis, corpore æquali, blandam, uerecundam, animo ſimplici, & piam. Sic igitur claſſe ornata Græci Athenas peruenerunt, Agamemnon ex Mycenis cum nauibus numero centum. Menelaus ex Sparta nauibus numero ſexaginta. Archelaus & Protenor ex Boëcia nauibus numero quinquaginta. Aſcalaſus & Ialmenus ex Orcomeno, nauibus numero triginta. Epiſtrofus & Schedius ex Phocide nauibus numero quadraginta. Aiax Thelamonius ex Salamina adduxit ſecum Teucrum fratrem, Bublationem, Amphimachum, Dorium, Theſium, Poliſenum nauibus numero quadraginta. Neſtor ex Pilo nauibus numero lxxx. Toas ex Aetholia nauibus numero lx. Aiax Oileus ex Locris na-

uibus numero xxxvij. Anthippus, Phidippus, Thoas ex Alcedone nauibus numero xxx. Idomeneus & Meriões ex Creta nauibus numero lxxx. Vlyſſes ex Itacha nauibus numero xl. Emeleus ex Pirgis nauibus numero x. Proteſilaus & Protarchus ex Philaca, nauibus numero xl. Podalirius & Machaon Aeſculapij filij Ectrici nauibus numero xlij. Achilles cum Patroclo & Myrmidonibus ex Pithia, nauibus numero l. Tlepolemus ex Rhodo nauibus numero ix. Euripilius ex Orcomeno, nauibus numero lx. Xantippus & Amphimachus ex Clide, nauibus numero xij. Polibætes & Leontius ex Lariſſa, nauibus numero xl. Diomedes, Euripilus, Steneleus ex Argis, nauibus numero lxxx. Philocetes ex Melibæa nauibus numero vij. Cuneus ex Cypro nauibus numero xxi. Protheus ex Magneſia nauibus numero xl. Agapenor ex Arcadia nauibus numero xl. Mneſteus ex Athenis nauibus numero l. Creneus ex Pilo, nauibus numero uiginti duabus. Hij fuere duces Græcorum numero ſexaginta nouem, qui adduxere naues numero MCXL.

POSTQVAM Athenas uenere Agamẽnon, duces in conſiliũ uocat, collaudat, hortatur ut quàm primum iniurias ſuas defendant. Rogat ſi cui quid placeat, ſuadétque ut antequã proficiſcerentur, Delphos ad Apollinem, conſulendum de tota re mittit, cui omnes aſſentiuntur. Huic rei Achilles præficitur, &

tur, & cum Patroclo proficiſcitur. Priamus ut audiuit quia hoſtes parati ſunt, miſit per totam Phrygiã qui finitimos adducant exercitus, domiq́; milites cõparat qui magno animo ſe defendãt. Quũ Achilles Delphos ueniſſet, ad oraculũ pergit, & ex adyto reſpondetur Græcos uicturos, decimóque anno Troiam capturos. Achilles res diuinas ſicut imperatum eſt, fecit. Et eo tempore uenerat Calchas à Teſtore natus, & diuina dona pro Phrygibus à ſuo populo miſſus, Apollini portabat. Simulq́; cõſulit de regno rebuſq́; ſuis. Huic ex adyto reſpondetur, ut cum Argiuorum claſſe militum contra Troianos proficiſcatur, eoſq́; ſua intelligentia iuuet, ne uel inde prius diſcedant quàm Troia capta ſit. Poſtquam in fanum uentum eſt, inter ſe Achilles & Chalchas reſponſa cõtulere, gaudenteſq́; hoſpitio, amicitiã cõfirmant, Athenas unà proficiſcentes perueniunt. Et Achilles eadem in concilio refert. Argiui gaudent, Chalcantem ſecum recipiunt, claſſem ſoluunt quũ eas tempeſtates ibi retinerent. Calchas ex augurio reſpondit ut hinc reuertantur, & in Aulidem proficiſcantur. Profecti perueniunt, Agamemnon Dianam placat, dicitq́; ſocijs ſuis ut claßem ſoluant, ad Troiam iter faciant. Vtuntur duce Philocteta, qui cũ Argonautis ad Troiam fuerat. Deinde applicant claßem ad oppidum quod ſub imperio Priami regis erat, et id expugnant, prædáq́; facta proficiſcuntur. Poſt ue

niunt Tenedon, ibi omnes occidunt. Agamemnon prædam diuidit, concilium uocauit. Inde legatos ad Priamum mittit, ſi uelit Helenam reddere, & prædam quã Alexander fecit reſtituere. Legati eliguntur Diomedes & Vlyſſes, ad Priamũ ueniũt. Dũ legati mandato parẽt, mittũtur Achilles, et Telephus ad prædandam Myſiam. Ad Teutrantẽ regem ueniunt, prædamq; faciunt. Teutras cum exercitu ſuo ſuperuenit, quem Achilles fugato exercitu uulnerat, quem iacentem Telephus clipeo protexit, ne ab Achille interficeretur. Eo tempore Telephus adhuc puer erat à patre Hercule progenitus, à Theutrante rege hoſpitio ſuſceptus eſt. Diomedem regem ferũt eo tempore uexatũ cũ equis potentibus & feris ab Hercule interfectũ, Teutrantiq; regnũ tradidiſſe totũ, ob hoc eius filium Telephum ei ſuppecias ueniſſe. Quod quum Theutras intelligeret, tunc ſe eodem uulnere mortem effugere non poſſe, regnum ſuum & Myſiam uiuus Telepho tradidit, & eum regem ordinauit. Mortuum Telephus magnifice ſepeliuit. Achilles ut nouum regnum conſeruet ſuadet, & plus iuſtò exercitum adiuturum, ſi commeatus frumento quotannis ex eo regno aduehat, quàm ſi ad Troiam dimicaturus accedat. Itaque Telephus remanet. Achilles cum magno prædæ cõmertio ad exercitum Tenedon reuertitur. Agamemnoni & ſocijs rem geſtam narrat, illi collaudant induſtriam

eius.

cius. Interea legati miſsi ad Priamum ueniunt, mandatáque Agamemnonis referunt, poſtulantes ut Helena & præda reddatur, ſatísque regi fiat ut pacifice diſcedant. Priamus iniurias Argonautarum commemorat, patris interitum, Troiæ expugnationem, & Heſionæ ſororis ſeruitutem. Denique Antenorem legatum quàm contumelioſe ab eis tractatus ſit. Pacem repudiat, bellum indicit, Græcorum legatos de finibus repelli iubet. Legati in caſtra Tenedon reuertuntur, renunciantes reſponſum, res conſulto geritur. Aderant uero ad anxilium Priami aduerſus ductores duces Græcorum hi cùm exercitibus ſuis, quorum nomina & prouincias inſinuãdas eſſe duximus. E Celia, Pandarus, Amphidaraſtus. De Colophonia à ſuis Carijs Amphimachus, Mneſteus. De Licia Sarpedõ, Glaucus. De Lariſſa Hipotogus & Cupeſus. De Cironia Remus. De Thracia Pirus, & Alcamus. De Peonia Paracteſmeſus, Teropeus. De Phrygia Aſcanius, Xandippus, Portius. De Fliconea Euſemeus. De Boëcia Sanias, Aſimaus, & Foricus. De Buctino Epiſtropolis, et Boccius. De Palaconia Philleminus. De Aethiopia Pirſes et Mẽnõ. De Thracia Heſeus et Archillogus. De Agreſtia Adraſthus et Amphius. De Auzonio Epiſtrophus. His ductoribus et exercitibus q cuncta paranda pararẽt, præfecit Priamus principẽ & ductorem Hectorem. Deinde Deiphebum, Ale

xandrum, Troilum, Aeneam, Memnonem. Dum Agamemnon conſulit de tota re, & ex Cormo aduenit Nauplij filius, Palamedes cum nauibus xxx. Ille ſe excuſauit morbo affectum Athenas uenire nõ potuiſſe, qui ueniret quũ primum potuerit, illi gratias agunt, rogantq; eum in cõſilio eſſe. Deinde quũ Argiuis non conſtaret exeundi ad Troiam clàm nocte an interdiu facerent. Palamedes ſic iam detractionem reddit in lucẽ, in Troiam exceſſionem fieri oportere, & manum hoſtium deduci. Itaque omnes ei aſſentiunt, conſulte Agamemnonẽ exercitui præficiũt. Legatos ad Miſyam ceteroſq; locos mittunt, ut exercitui commeatus ſupportandos curent, Heſiodum, Demorantem & Anium. Deinde exercitũ ad cõcionem uocat, collaudat, imperat, hortatur, monet diligenter, ut dicto audientes eſſent. Signo dato naues ſoluunt, tota claſſis ad latitudinem accedit ad Troiam, littora Troiani fortiter defendunt. Proteſilaus in terram excurſionem facit, fugat, cædit. Cui Hector obuiam uenit, & eũ interfecit, cæteros proturbat, unde Hector recedebat, ibi Troiani fugabantur. Poſtquam magna cædes utrinque facta eſt, aduenit Achilles, totum exercitum in fugam conuertit, redegitq; omnes in Troiam. Nox prælium dirimit. Agamemnon exercitum totum in terram ducit, caſtra facit. Poſtero die Hector exercitum ex urbe educit & inſtruit. Agamemnõ contrà acri clamore occurrit,

currit, prælium acre atque iracundum geritur, nam fortiſsimus quiſque in primis cadit. Hector Patroclum occidit, & ſpoliatum ex acie accepit, Merionemq́; perſequitur & occidit. Quem quū ſimiliter ſpoliare uellet, Mneſtheus ſuperuenit, & Hectorem in fœmore uulnerauit. Qui ſaucius multa milia occidit, & feſtinauiſset Argiuos in fugam uertere, niſi obuius illi Aiax Thelamonius ſuperueniſset. Aduerſus quem quū congrederetur, cognouit eum eſſe de ſanguine ſuo: erat enim de Heſiona ſorore Priami natus. Hoc pacto Hector à nauibus ignem reuocari iuſsit, & utrique ſe inuicem remunerauere, & amici diſceſsere. POSTERA DIE Græci inducias petunt. Agamemnon Proteſilaum magnifico funere effert, cæterosq́; ſepeliendos curat. Achilles Patroclum plangit, Argiui ſuos. Achilles Patroclo ludos funebres facit. Dum induciæ ſunt Palamedes nō ceſsat ſeditionem facere, & indignum aiebat Agamemnonē regem eſſe qui exercitui imperaret. Ipſe corā exercitu multa ſua oſtendit ſtudia, excurſionē facit, caſtrorum munitionem, ſigni dationem, uigiliarum circuitionem, librarum ponderumq́; dimenſionem, exercitusq́; inſtructionem. Hæc quū à ſe orta eſſent, non æquum eſſe ut quum à paucis imperium datum Agamemnoni eſſet, eum omnibus qui poſtea ueniſsent, imperare, quum præſertim omnes ſignum uirtutis expectaſsent in ducibus ſuis. Dum Achilles

de imperio inter ſe uiciſsim certant, prælium poſt bi
ennium repetitum eſt. Agamemnon, Achilles, Dio=
medes, Menelaus exercitũ educũt. Contrà Hector,
Troilus, Aeneas occurrunt. Fit magna cædes, ex
utraq; parte fortiſsimi cadunt. Hector Boëtem, Ar-
chilochum, Protenorem occidit, nox prælium diri-
mit. Agamemnon duces omnes in concilium uocat,
ſuadet, hortatur ut omnes in aciem prodeãt, & ma-
xime Hectorem perſequantur, qui de his aliquos for
tiſsimos duces occidit. Mane autẽ facto Hector, Ae=
neas, Alexander exercitũ educũt. Omnes duces Ar
giuorũ prodeunt. Fit magna cædes. Multa milia ex
utroq; exercitu mittũtur Orco. Menelaus & Aiax
Alexandrum perſequuntur. Quos reſpiciens Ale-
xander, ſagitta Menelai fœmur tranſfigit. Ille dolo
re commotus pariter cum Aiace Locro non ceſſa-
uit eũ perſequi. Quos ut uidit Hector inſtantes fra-
trẽ ſuũ perſequi, ſuppecias laturus uenit cũ Aenea
Quem Aeneas clypeo protexit, & de prælio ad
ciuitatem abduxit, Nox præliũ dirimit. Achilles cũ
Diomede poſtera die exercitum eduxit. Contrà He
ctor & Aeneas aciem dirigunt. Fit magna cædes.
Hector Orcomeneum, Oramenẽ, Palamonem, Epi
ſtrophum, Schedium, Delpenorem, Dorium, Poli=
xenum duces occidit. Aeneas Amphimachum, &
Nerium, Achilles Euphennium, Hippotem, Aſteri
um, Diomedes Xandippum, Meſtem. Agamemnõ
ut ui

ut uidit duces fortiſsimos cecidiſſe, pugnam reuocauit. Troiani læti in caſtra reuertuntur, Agamemnon ſollicitus duces in conſilium uocauit, hortatur ut fortiter pugnarent, neq; deſiſterent, quoniam maior pars ex ſuis exuperata ſit, ſperare ſe exercitum ex Myſia quotidie ſuperuenturum.

POSTERA die Agamemnon totum exercitum, & omnes duces in pugnā prodire coēgit. Contrà Troiani duce Hectore aciem direxerūt. Fit magna cædes, acriter ex utraq; parte pugnatur, multa milia hinc & inde cadunt, nec differebatur pugna, ita ut continuis octuaginta diebus animoſe pugnatum ſit. Agamemnon ut uidit multa milia quotidie occidi, nec ſufficere mortuos ſepelire, miſit legatos ad Priamum ut inducias ad trienniū peterent. Vlyſſes & Diomedes legati ad Priamum ueniunt, inducias ſicut imperatum eſt poſtulant, ut ſuos funerarent, uulneratos curarent, naues reficerent, exercitum compararent, commeatum conueherent. Vlyſſes & Diomedes noctu ad Priamum legati uadunt, occurrit illis ex Troianis Dolon. Qui quum interrogaret quid ita armati ad oppidum ueniſſent, dixere ſe ab Agamēnone legatos ad Priamū miſſos. Quos ut Priamus audiuit ueniſſe, & deſiderium ſuum expoſuiſſe, in conſilium omnes duces cōuocat. Quibus refert legatos ueniſſe ab Agamemnone, inducias ad triennium peterent. Hectori ſuſpectū uidetur quod

tam longũ tempus poſtulaſſent. Priamus dicere im perat quid cuiq; uideatur, omnibus placitum eſt inducias ad triennium dare. Interim Troiani mœnia renouãt, ſuos ſaucios curant, & mortuos cum ingenti honore ſepeliunt.

TEMPVS *pugnæ poſt triennium ſuperuenit. Hector & Troilus exercitum educunt. Agamemnon, Menelaus, Diomedes etiam, ipſi exercitũ educunt, fit magna cædes. Hector in prima acie Phidippum, & Xantippum duces interficit. Achilles Liconium, Euforbium occidit. Et cætera ex plebe multa milia ex utraq; parte cadũt, acriter pugnatur diebus continuis triginta. Priamus ut uidit multos de ſuo exercitu cecidiſſe, mittit legatos ad Agamemnonem ut inducias peterent menſibus ſex. Et ex cõſilij ſententia Agamemnon concedit inducias. Vt autem prælij tẽpus aduenit, acriter per duodecim dies pugnatur. Multi duces fortiſsimi hinc & inde cadunt, plures uulnerantur, plurimi in ipſa curatione moriuntur. Agamemnõ mittit ad Priamũ legatos & triginta dierũ inducias poſtulauit, ut funerare mortuos ſuos poſsit. Priamus cõſulte fecit annuitq;. At ubi tẽpus pugnæ ſuperuenit, Andromacha uxor Hectoris in ſomnis uidit Hectorẽ non debere eo die in pugnam procedere, & quum ad eum uiſum referret hæc muliebria uerba abijcit. Andromacha mœſta miſit ad Priamum ut illum prohibeat ne ea die pugnaret.*

gnaret. Priamus Alexandrum, Helenum, Troilum, & Aeneam in pugnā miſit. Hector ut iſta audiuit, multum increpans Andromacham, arma ut proferret popoſcit, nec retinere ſe ullo modo potuit. Dum planctu fœmineo oppidum concitat, ad Priamum in regiā cucurrit, refert ea quæ in ſomnis uiderat, uelle Hectorem ueloci ſaltu in pugnam ire. Proiectaq; ad genua, aſtante filio ſuo Aſtionacte, eum reuocare mandat. Priamus in pugnam omnes prodire iuſsit, Hectorem retinuit. Agamemnon, Achilles, Diomedes, Aiax, Locrus, ut uidere Hectorē in pugna non eſſe, acriter pugnauerunt, multosq; duces ex Troianorum numero occidere. Hector ut audiuit tumultum, Troianosq; in bello nimis laborare, proſilijt in pugnam. Statimq; Idumeum obtruncauit, Hiphilum ſauciauit, Leontheum occidit, Stenelei iaculo femur figit. Achilles ut reſpexit multos duces eius dextera cecidiſſe, animum in eum dirigebat, ut illi obuius fieret. Conſiderabat enim Achilles niſi Hectorem occideret, plures de Græcorū numero, eius dextera perituros. Præliū interea acre colliditur. Hector Polibætem ducem fortiſſimū occidit, dumq; eum ſpoliare cœpit, Achilles ſuperuenit. Fit pugna maior, & clamor ab oppido, & à toto exercitu ſurgit. Hector Achillis femur ſauciauit. Achilles dolore accepto magis eum perſequi cepit, nec deſtitit niſi occideret. Quo interempto Troianos in fugam

uertit, & maxima cæde eos uſque ad portas ſequitur. Cui tamen Memnon reſtitit, & inter ſe acriter pugnauerunt, læſi utrique diſceßere. Nox præli*um dirimit. Achilles ſaucius de bello redit.* No*ctu Troiani* He*ctorem lamentabantur.*

POSTERA *die Memnon Troianos educit contra Græcorum exercitum. Agamemnon exercitum conſuluit, ſuadetq́; inducias duorum menſium poſtulare, ut ſuos unuſquiſque ſepelire poſſit.* Le*gati ad* Pri*amum proficiſcuntur, deſiderium proſecuti ſunt, duorum menſium inducias accipiunt.* Pri*amus* He*ctorem ſuorū more ante portas ſepeliuit, ludosq́; funebres facit. Dum induciæ ſunt* Palamedes *iterum non ceſſat de imperio conqueri. Itaq; Agamemnon ſeditionem excitat, & dixit ſe de ea re libenter laturum ut quem uellet, imperaret.*

POSTERO *die populum ad concionem uocat, negat ſe unquam cupidum imperij fuiſſe, animo æquo ſe accipere ſi cui uellēt dare, ſufficere ſibi exercitum* Troiæ. *Sed tamen Mycenis regnum habere, iubet dicere, ſi cui quid placeat.* Pal*amedes prodijt, ſuum ingenium oſtendit. Itaque* Ar*giui imperium ei libenter tradūt.* Pal*amedes* Ar*giuis gracias agit, imperium accipit, adminiſtrat. Achilles uituperat imperij commutationem, induciæ exeunt. Palamedes ornatus exercitum inſtruit, hortatur. Contrà idem fecit* Dei*phebus, pugnatur acriter à Troianis.*

Sarpedon

Sarpedon Licius cum ſuis impreßionem in Argiuos facit, cædit, pſternit. Obuius ei fit Tlepolemus Rhodius, ſed inſtando, pugnandoq́; male uulneratus cadit. Secundo Perſes Admeſtæ filius prælium reſtituit, diuq́; cum Sarpedone communius pugnando occiditur. Sarpedon quoque uulneratus de prælio recedit. Itaq; per aliquot dies prælia fiunt. Ex utraq; parte multi ductores occiduntur, ſed plures à Priamo. Troiani legatos mittunt, inducias petũt, mortuos utroſque ſepeliunt, ſaucios curant, fide data ultro citroq́; in oppidũ & caſtra Argiuũm commeant. Palamedes Agamemnonem, & Demophoontem, Athamantẽ ad Theſidas mitttit. Quos legatos Agamemnoni præfecerat, ut cõmeatus compararent. Et frumentũ de Myſia à Telepho acceptum ſupportent. Hi ſubueniunt ſeditioni, Palamedis proditionem narrãt. Palamedes moleſte fert. Agamemnon ait moleſte non ferre, ſua uoluntate eſſe factum. Naues onerandas curãt. Palamedes caſtra munit, turribus circundat. Quærũt Troiani quare exercitũ exerceãt, cur murũ urbis diligẽter inſtaurẽt, foſſam & uallũ addant, cæteraq́; diligenter cõparent.

POSTQVAM aũt anni dies uenit quo Hector ſepultus eſt, Priamus et Hecuba, Polixena, cæteriq́; Troiani ad Hectoris ſepulchrũ pfectiſunt. Quibus obuius fuit Achilles, Polixenã contẽplatur, figit animum, amare eam uehementißime cœpit. Tunc aro

dore compulſus odioſam in amore uitam conſumit, & ferebat ægre ademptum imperium Agamemnoni, ſibiq; Palamedem præpoſitum cogētem. Igitur Phrygio fideliſſimo ſeruo mandata dat ad Hecubā, & ab ea ſibi uxorē Polixenam poſcit: ſi dederit ſecum ſuis Myrmidonibus domum rediturum. Quod quū ipſe fecerit, cæteros idem facturos. Seruus proficiſcitur ad Hecubam, conuenit, mandata dixit. Hecuba reſpondit uelle, hoc pacto ſi Priamo uiro ſuo placeat, dum ipſa cum Priamo agat. Seruum reuerti iubet. Agamemnon cū magno comitatu ad caſtra reuertitur. Hecuba cū Priamo de conditione Achillis loquitur. Priamus reſpondit fieri non poſſe, non quod eum indignum uel affinitate extremū æſtimet, ſed ſi ei dederit & ipſe diſceſſerit, cæteros Graios non diſceſſuros, & iniquum eſſe filiam ſuam hoſti cōiungere. Quapropter ſi id fieri uellet, pax perpetua fiat, exercitus diſcedat, fœderum iura ſanciantur. Si id factū ſit, ſibi illum libenter filiam daturū. Itaque Achilles ut conſtitutum erat, ſeruum ad Hecubam mitt.. ut ſciat quid cum Priamo egerit. Hecuba Priamo narrat omnia mandata, Seruus hæc Achilli refert. Achilles in uulgo queritur in unius mulieris Helenæ cauſa totam Græciam. Europāq; uaſtatam eſſe, tanto tempore tot milia hominum periiſſe, libertatē mancipatam eſſe, unde oportere fieri pacem, & exercitum reducere. Annus circum-

actus

actus eſt. Palamedes *exercitũ ducit, & inſtruit* Dei*phebus.* Contrà, Achilles *iratus in prælium nõ pro dit.* Palamedes *occaſione ductus impreßionẽ in* Dei*phebum facit, eumq́; obtruncat, prælium acriter in-ſurgit, ab utriſq; multa milia hominum cadunt.* Pa*lamedes in prima acie uerſatur, hortaturq́; præliũ ut fortiter gerant.* Contra *eũ Sarpedon currit, eũq́;* Palamedes *interficit.* Eo *facto lætus in acie uerſatur.* Cui *glorianti Alexander pari ſagitta collum tranſfigit.* Phryges *animaduertunt, tela conijciunt, atque ita* Palamedes *occiditur.* Rege *occiſo Argiui cedunt cuncti, impreßionem faciunt, in caſtra confugiunt.* Troiani *perſequuntur, caſtra oppugnant, naues incendunt.* Achilli *nunciatũ eſt, dißimulat.* Aiax Telamonius *fortiter defendit, nox prælium dirimit.* Argiui *in caſtris* Palamedis *ſcientiam, æquitatẽ, clementiam, bonitatem lamentabantur.* Troiani *Sarpedonem & Deiphebum miſerabiliter deflent.* Ne*ſtor qui maior natu erat, nocte ductores in conciliũ uocat, ſuadet hortari ut imperatorẽ eligant, et ſi eis uidetur eundem Agamemnonem minima cum diſcordia fieri poſſe.* Item *cõmemorat dum fuerat imperator quod res proſpere geſtæ ſint, ſatis fœlicem fuiſſe exercitũ, ſi cui quid aliud uideatur, dicere ſuadet.* Omnes *aſſentiunt, Agamemnonem ſummum imperatorem præficiunt.*

POSTERO *die Troiani alacres in aciẽ pro-*

deunt, Agamemnon contra exercitum educit, prælio cōmiſſo uterq; exercitus inter ſe fugantur. Poſtquā maior pars diei tranſijt, in primis prodijt Troilus, cædit, deuaſtat, Argiuos in caſtra fugat. Poſtera die exercitum Troiani educunt contra Agamemnonem. Fit magna cædes, uterq; exercitus inter ſe pugnant, prælium acriter ſurgit. Multos duces Argiuorum Troilus interficit. Pugnatur continuis diebus ſeptem. Agamemnon inducias petit in duos menſes. Palamedem magnifico funere effert, cæterosq; duces ac milites ſepeliendos curat. Interea Agamēnon dum induciæ fiunt, mittit ad Achillem, Vliſſem, Neſtorem, & Diomedem ut rogent eum in bellum prodire. Achilles autem mœſtus qui iam deſtinauerat in bellum non prodire, ob id quod promiſerat Hecubæ, aut certæ minus pugnaturum, quoniam Polixenam intenſiſſime amabat, cœpit male eos accipere qui ad eum uenerant, dicit ſe debere perpetuam pacem expoſtulare, pugnam negat. Agamemnoni renunciatur quod ab Achille actum ſit, illum pertinaciter negare. Agamemnon omnes duces in conſilium uocat, exercitum quid fieri debeat conſulit, imperat dicere quid cuiq; uideatur. Menelaus hortatur fratrem ſuum ut exercitum in pugnam produceret, nec debere terreri ſi Achilles ſe excuſauerit, ſed tamen perſuaſum ei ut in bellum prodeat, nec uereri ſi noluerit. Commemorare cœpit Troianos non habere

bere alium uirum fortem ſicut Hector *fuit.* Diomedes *&* Vlyſſes *dicere cœperunt,* Troilum *non minus quàm* Hectorem *uirum fortiſsimum eſſe.* Diomedi *&* Vlyßi Menelaus *reſiſtens, bellum geri ſuadebat.* Calchas *ex augurio reſpondit debere pugnare, quod ſuperiores* Troianis *fient. Tempus pugnæ ſuperuenit.* Agamemnõ, Menelaus, Diomedes, Aiax *exercitum ducunt contra* Troianos, *fit magna cædes, pugnatur acriter, utrerque exercitus inter ſe ſæuiunt.* Troilus Menelaũ *ſauciat, multos interficit, cæteros paulatim perſequitur, nox prælium dirimit.* POSTERA *autem die* Troilus *cum* Alexandro *exercitum educit. Contrà omnes* Argiui *prodeunt, acriter pugnatur.* Troilus Diomedem *ſauciat,* In Agamemnonem *impreßionẽ fecit et ipſum ſauciat.* Argiuos *cædit, per aliquot dies pugnatur acriter, multa milia hominum ex ùtraq; parte trucidantur.* Agamemnon *ut uidit maiorem partẽ exercitus ſe quotidie amittere, neq; ſufficere poſſe, petit inducias per ſex menſes.* Priamus *cõcilium cogit, indicat* Argiuorũ *deſideria,* Troiani *renuunt debere dari tam longo tempore inducias, ſed potius impreßionẽ fieri, naues incẽdi.* Priamus *quid cuiq; uideatur dicere imperat.* Omnibus *placitũ eſt debere fieri quod* Argiui *poſtulant.* Priamus *inducias dedit.* Agamemnon *honorifice ſuos ſepeliendos curat,* Diomedem, Menelaum *ſauciatos curat,*

Troiani ſuos æque ſepeliunt. Dum induciæ ſunt ex conſilij ſententia Agamemnon ad Achillē proficiſcitur, ut eum ad pugnam perſuaderet. Achilles triſtis rogare cœpit ſe non proditurum, ſed pacem peti oportere. Conqueri cœpit quod Agamemnoni nihil negare poßit, tamen quū tempus pugnæ ſuperueniſſet, ſe milites ſuos miſſurum, ipſum excuſatum habere, Agamemnon ei gratias condignas egit. Tēpus pugnæ ſuperueuit. Troiani exercitū ſuum educunt. Contrà Argiui prodeūt. Achilles primo Myrmidones inſtruit, ad Agamemnonem paratos mittit, fit pugna maior, acerrime ſæuitur. Troilus enim in prima acie Argiuos cædit, Myrmidones uero fugat, impreßionem uſq; ad caſtra Argiuorum facit. Multos hinc inde occidit, plurimos acriter ſauciat. Aiax Telamōius obſtitit, Troiani uictores in oppidum reuertuntur. Poſtera die Agamemnon exercitum educit, omnes duces & Myrmidones prodeūt. Contrà uero Troilus in aciem lætus exiuit. Prælio commißo uterq; exercitus inter ſe dimicat, acriter pugnatur, multa milia hominum ex utraque parte cadunt. Troilus Myrmidones perſequitur, ſternit, fugat. Agamemnon ut uidit ex ſuis partibus multos occiſos, inducias in dies triginta petit ut ſuos funerare poßit. Priamus inducias dedit, ſuosq; ſepeliendos curat. Tempus pugnæ ſuperuenit, Troiani exercitum educūt. Contrà Agamemnon omnes du

ces

ces in pugnam coëgit, prælio cõmiſſo fit magna cæ des, acriter pugnatur. Poſtquam primum tempus diei tranſijt, prodit in primo Troilus, cædit, proſter nit. Argiui fugam cum clamore fecerunt. Achilles ut animaduertit Troilum iracunde ſæuire, & Argiuis inſultare, ſimulq́; ſine intermiſſione Myrmido nes proſternere, procedit in bellum. Quem Troilus continuo excepit & ſauciat. Achilles de prælio ſau cius redit, pugnatur continuis diebus ſex. Die ſepti mo dum uterq; exercitus prælio facto inter ſe fungã tur, Achilles qui aliquibus diebus uexatus in pugnam non prodierat, Myrmidones inſtruit. Horta tur, alloquitur ut fortiter impreſſionem in Troilum faciant. Poſtquam pars diei tranſit, prodijt Troilus ex equo lætus. Argiui maximum clamorem faciunt, Myrmidones ſuperuenere, impreſſionem in Troilũ faciunt, de quorum numero multi à Troilo occidun tur. Dum acriter pugnatur, equus Troili uulneratus corruit, Troilum implicitum excutit. Tum cito Achilles adueniens eum occidit, & de ipſo prælio eum trahere cœpit, quod Achilles interuentu Mem nonis complere non potuit. Adueniens enim Mem non, & Troili corpus eripuit, & Achillem uulnere ſauciauit. Achilles de prælio ſaucius redit. Mem non inſequi eum cœpit cum multis. Quem Achilles ut reſpexit ſubſtitit, curato uulnere, & aliquandiu præliatus Memnonẽ multis plagis occidit, & ipſe

uulneratus ab eo ex prælio receßit. Poſtquam duꝰ ctor Perſarum occiſus eſt, reliqui in oppidum confu gere, prælium nox dirimit. Clauſis portis poſtera die à Priamo legati ad Agamemnonẽ mißi ſunt, qui dierũ uiginti inducias peterent, quod Agamemnon conceßit. Priamus igitur Troilũ, Memnonemq́; magnifico funere effert, cæterosq́; milites utriq; ſepeliendos curant. HECVBA mœſta quod duo filij eius fortißimi Hector et Troilus ab Achille interfecti eſſent, conſilium muliebre temerarium iniјt ad ulciſcendum dolorem. Alexandrum filium accerſit, hortatur ut ſe & ſuos fratres uindicaret, inſidias Achilli faceret, & eum nec opinantem occidat, quoniam ad ſe miſerit & rogauerit ut ſibi Polixenam daret in matrimonium, ſe ad eum miſſuram Priami uerbis, ut pacem fœdusq́; inter ſe confirmarent. Conſtituũt in fano Apollinis Timbræi quod eſt ante portam, eò Achilli uenienti, collocuturó que inſidias collocari, ſibi ſatis uiſum eſſe ſi eũ occiderit. Quod tentaturum ſe Alexander promiſit. Noctu eliguntur de exercitu fortißimi, & in fanum Apollinis collocantur, ſignum accipiunt. Hecuba ad Achillem ſicuti condixerat nuncium mittit. Achilles lætus Polyxenam amans, poſtera die ad fanum ſe conſtituit uenturum. Interea Achilles conſequenti die cum Antilocho filio Neſtoris ad conſtitutum uenit, ſimulq́; fanũ Apollinis ingrediebatur. Vndiq; inſidias fieri Paris

ris hortatur, tela conijciunt. Achilles cum Antilocho brachio ſiniſtro chlamyde inuoluto, enſes exere re. Exinde Achilles multos occidit. Alexander Antilochũ interemit, ipſumq; Achillẽ multis plagis cõfodit. Ita animã ex inſidijs necquicquã fortiter faciens, amiſit, quẽ Alexãder feris et uolucribus proijci iubet. Hæc ne faciat Helenus rogat, & ſuis tradi. Quorũ corpora acepta Argiui in caſtra tulere. Agamemnõ eos occiſos magnifico funere effert, Achilliq; ſepulchrũ ut fieri liceret à Priamo inducias petit, ibiq; ludos funebres facit. Deinde cõcilio prouocat, Argiuos alloquitur ut ea quæ Achillis eſſent, Aiaci propinquo eius cõmendarent. Tũc ſic Aiax ait, quũ filius Neoptolemus ei ſuperſit, neminẽ æquius habere q̃ eũ, oportet ad pugnam accerſiri, eiq; uniuerſa quæ patris erant reſtitui. Cõſilio inde placuit ut detur negociũ Menelao qui Scyrũ proficiſcitur ad Lycomedẽ auũ eius. Imperat ut nepotẽ ſuũ mittat. Quod Lycomedes Argiuis libenter cõceſſit. Poſtq̃ induciæ trãſactæ ſunt, Agamemnõ exercitũ eduxit, inſtruit, hortatur. Contrà Troiani ex urbe prodeunt, prælũ committitur. In prima acie Aiax nudus uerſatur, clamore magno orto. Multi ex utraq; parte cadunt. Alexander arcũ tetendit, Multos interficit, Aiacis latus nudũ transfixit. Aiax ſaucius Alexandrũ perſequitur, nec deſtitit, niſi eum occideret. Aiax feſſus uulnere in caſtra refertur. Sagitta exem

pia moritur. Alexandri corpus ad urbẽ portatur. Diomedes uirili animo impreſsionem in hoſtes facit. Phryges feſſi ad portas confugiunt, quos Diomedes uſque in urbem perſequitur. Agamemnon exercitũ circa oppidum duxit, & tota nocte circa murum ſedit, alterna uice uigilias agit. Poſtera die Priamus Alexandrum magnifico funere effert, quem magno ululatu Helena proſecuta eſt, quoniam ab eo honorifice tractata ſit. Quam Priamus & Hecuba ut filiã aſpexere, & diligenter curauere, qđ nunquã Troiam deſpexiſſet, nec Argiuos deſideraſſet.

POSTERA die Agamemnon exercitum cœpit ante portas inſtruere, & Dardanos ad prælium prouocare. Priamus contrà iuſsit urbem munire, & inter ſubſiſtere uſq; dum Penteſilea cum Amazonibus ſuperueniret. Penteſilea poſtea ſuperuenit, exercitum contra Agamemnonem eduxit, fit prælium ingens per aliquot dies, diu pugnatur. Argiui fugantur in caſtra, opprimuntur. Cui uix Diomedes obſtitit, alioquin naues incendiſſet Argiuorũ, & uniuerſum prælium deuaſtaſſet. Prælio dirẽpto, Agamemnon in caſtris ſeſe cõtinuit. Penteſilea uero quotidie prodit, deuaſtat Argiuos, in bellum prouocans. Agamemnon ex conſilio caſtra muniuit, & in bellum non prodiuit uſq; dum Menelaus ueniret. Menelaus à Scyro uenit, arma Achillis Neoptolemo filio eius tradit. Quæ quum accepiſſet in Argiuorum caſtris

uehementer circa patris tumulum lamentatus eſt. Penteſilea ex more prælium inſtruxit, & uſq; Argiuorum caſtra proceſsit. Neoptolemus Myrmidonum princeps, cōtra aciem duxit. Agamemnon exercitum inſtruit, pariter concurrunt. Neoptolemus ſtragem fecit, occurrit Penteſilea & fortiter in prælio uerſatur. Vtrique per aliquot dies acriter pugnauerunt, multos utrique occiderunt. Penteſilea Neoptolemum ſauciat. Ille dolore accepto, Amazonum ductricem Penteſileam obtruncat. Eo facto totū exercitum Troianorum in urbem fugere fecit. Statim Argiui cum omni exercitu murum circundant, ita ut foras Troiani exire non poſſent.

HOC POSTQVAM Troiani uidere, Antenor, Polidamas, Aeneas ad Priamū ueniūt. Agūt cum eo, & conſilium quærunt, ut deliberent quod de fortunis futurum ſit. Priamus conſilium cōuocat, quid poſtularent iubet eos dicere, & quid deſiderēt. Antenor memorat principes defenſoresq; Troiæ, cæterosq; natos eius cum aduenis ductoribus interfectos, Argiuorum principes remanere fortiſsimos. Agamemnonem, Menelaum, Neoptolemum nō minus fortiſsimum quàm pater eius fuit. Diomedem, Aiacem Locrum, cæterosq; complures ſummæ prudentiæ, Neſtorem, Vlyſſem. Contrà Troianos clauſos & obſeſſos, & penè contritos. Suadet potius eſſe ut Helena his reddatur, & ea quæ Alexander

cum ſocijs attulerat, & pax fiat. Poſtquam multis uerbis de pace concilianda ſatis fecerunt, ſurgit Amphimachus filius Priami adoleſcens fortiſſimus, malis uerbis Antenorē adortus eſt, eosq́; qui conſenſerant improperare eis facta eorū, ſuadere potius educendum exercitum, & irruptionem in caſtra faciendum uſq; dum uincant, aut uicti pro patria occumbant. Poſtquam finem fecit, exurgit Aeneas lenibus, mitibusq́; uerbis Amphimacho repugnat, ab Argiuis pacem petendā magnopere perſuadet. Poſtquā dicendi finis factus eſt, Priamus magno animo ſurrexit, ingerit multa mala Antenori & Aeneæ, eos belli appetendi ductores fuiſſe ut legati in Græciam mitterentur, quū ipſe quoq; Antenor legatus redierit & renunciauerit ſe contumelioſe tractatum eſſe, & ipſe bellum ſuaſerit. Deinde Aeneam qui cū Alexandro Helenam, & prædam de Argiuis nō modicam extraxit, quapropter certū ſibi eſſe pacem non fieri. Statimq́; imperauit ut hi omnes parati eſſent, ut quū ſignū daret portis irruptionem facerent, aut uincere moriue ſibi certum eſſe. Hæc poſtq̄ locutus eſt, concilium dimiſit. Amphimachum ſecū duxit, dixitq́; ei uereri ſe ab his qui pacē ſuadebant ne oppidum prodant, eosq́; habere multos de plebe qui unà ſentirent, opus eſſe eos interfici. Quod ſi hoc factum fuerit ſe eſſe patriam defenſurū, Argiuosq́; ſuperaturum. Simulq́; rogat ut ſibi fidelis & audiens, paratusq́;

tusq́; cum armatura eſſet, ut ſine ſuſpicione fieri poſ-ſit. Simulq́; ſuaſit Amphimachus ad cœnã eos uoca-ri, diuinamq́; rem facturũ, & ita inſidijs circumuen-turũ. Amphimachus ita ſe facturũ promiſit, & ab eo diſceſſit. EODEM die conueniũt Ante-nor, Polidamas, Vcalegon, Amphidamas, Dolon, di-cunt ſe mirari regis pertinaciã, quũ patriã & comi-tes perire malit quàm pacẽ facere. Antenor ait ſe in-ueniſſe quod ſibi & illis in cõmune proſpiciat ſi ſibi fides ſeruaretur. Omnes fidem obſtringũt. Antenor ut uidit ſe obſtrictum, mittit ad Aeneam, dicens pa-triam eſſe prodendam, & ſibi ſuisq́; cauendum eſſe, ad Agamemnonem de his rebus aliquem eſſe mitten-dum, qui id ſine ſuſpiciõe curet maturandũ eſſe. Ani-maduertiſſe Priamũ iratum, quia ei pacem ſuaſerit, de conſilio ſurrexiſſe, & uereri ne quid noui cõſilij ineat. Itaq; omnes promittunt, ſtatimq́; Polidaman-tem, qui ex his minime inuidioſus erat, ad Agamem-nonem clàm mittunt. Polidamas in caſtra Argiuo-rum peruenit, Agamemnonem conuenit, dixitq́; ea quæ ſuis placerent. Agamemnon clàm nocte omnes in concilium conuocat, & refert ea quæ audiuit, quid cuiq; uideatur dicere iubet. Inde omnibus placitum eſt ut fides proditoribus ſeruaretur. Vlyſſes & Ne-ſtor uereri ſe dixere hanc rem ſubire. Neoptolemus hos refutat, inter ſe certant, placitum eſt ſignum à Polidamante exigi. Et idipſum per Sinonem ad

Aeneam, & Anchiſem, & Antenorem mittit. Sinō ad Troiam proficiſcitur. Et quia nondum claues portæ Amphimachus cuſtodibus tradiderat. Signo dato Sinon uocem Aeneæ, & Antenoris audiendo confirmatus, Agamemnoni renunciat. Tunc placitum eſt omnibus fidem dari, fœdere firmari, iureiurando ſtringi, eo pacto ut ſi oppidum proxima nocte tradidiſſent, Antenori, Aeneæ, Vcalegoni, Polidamauti, Doloni, nec nō liberis, coniugibus, propinquis, amicis, ſuisq; omnibus fides ſeruaretur, & ſua cauſa omnia ſibi liceat habere.

PACTO *confirmato, iureiurando adſtricto, ſuadet Polydamus noctu exercitum ad portam Sceam adducant, ubi extrinſecus caput equi ſculptum eſt, ibi præſidia habere, noctu Antenorem & Anchiſem exercitui Argiuorū portam reſeruaturos, eisq; lumen prolaturos. Id ſignum eruptionis fore dicūt qui ibi præſto forent qui ad regem eos ducant. Poſtquam pacta data ſunt, Polidamas in oppidum rediјt, rem peractam denunciat, dicit Antenori & Aeneæ, cæterisq; quibus placitum erat ut ſuos omnes adducant, & noctu Sceam portam aperiant, lumen oſtendant, exercitum inducant. Antenor, & Aeneas noctu ad portam præſto fuere, Neoptolemum ſuſcepe runt, exercitui portam reſerauere, lumen oſtendere, fugam præſidio ſibi ſuisq; omnibus præuidere. Neoptolemus præſidium dat, Antenor cum in re*

giam

giam duxit, ubi Troianis poſitum præſidium erat. Priamum perſequitur, quem ante aram Iouis Hercei obtruncat. Hecuba dum fugit cum Polyxena Aeneas occurrit. Polyxena ei ſe tradidit, quam Aeneas ad patrem Anchiſem abſcondit. Andromacha & Caſſandra in ædem Mineruæ ſe occultant, tota nocte non ceſſant Argiui deuaſtare, prædamq́; facere. Poſtquàm dies illuxit, Agamemnon omnes duces in arcem conuocat, dijs gratias egit, exercitum collaudat, omnemq́; prædam iubet in medio reponendam, quam omni exercitui æque partitus eſt: ſimulq́; exercitum conſulit an placeat Antenori & Aeneæ, qui patriam prodiderit, fidem ſeruari. Exercitus omnis conclamat placere ſibi, cõuocatisq́; omnibus, uniuerſa quæ erant reddiderunt. Antenor rogat Agamemnonem ut ſibi loqui liceret. Agamemnon dicere iubet. Mox ut loqui cœpit, primo omnibus Graijs iuuenibus gratias egit, ſimulq́; cõmemorat Helenum & Caſſandram pacem ſemper patri ſuaſiſſe, Achillemq́; ſuaſu Heleni ſepulturæ conditum fuiſſe. Agamemnon ex conſilij ſententia Heleno & Caſſandræ libertatem reddidit. Helenus Agamemnonem pro Hecuba & Andromacha deprecatur, commemoratq́; ſemper ab his eſſe dilectum, etiam his ex conſilij ſententia libertas conceſſa eſt. Interea prædam omni exercitui diuiſit, dijs gratias egit, hoſtias immolauit, et quinto die ſtatuit iter pergere. Vt autme

dies profectionis aduenit, tẽpeſtates magnæ exortæ ſunt, & per aliquot dies remanſere. Chalcas reſpondit inferis ſatiſfactum non eſſe. Neoptolemo in mentem uenit, Polyxenam, cuius cauſa pater eius perierat, in regia non eſſe inuentam. Agamemnon poſcit, conqueritur, exercitum accuſat, Antenorem accerſiri iubet, imperat ut diligenter eam inquireret, inuentamq́; ad ſe adduceret. Mox Antenor ueniens ad Aeneam, & Polyxenã ab eo abſconſam ſuſcipiens, ad Agamemnonem eam duxit. Agamemnon Polyxenam Neoptolemo dedit, quam accipiens ad tumulum patris iugulauit. Tunc Agamemnon iratus Aeneæ quod Polyxenam abſconderat, cum omnibus ſuis à patria protinus diſcedere iubet. Aeneas cum ſuis proficiſcitur, Antenori terrã tradidit. Agamemnon profectus eſt de urbe, uictoria ſibi cõceſſa. Helena poſt aliquot dies mœſta magis quàm antè domũ reportatur cũ ſuo Menelao. Helenus cum Caſſandra ſorore, & Andromacha Hectoris fratris uxore, & Hecuba matre Cherroneſum petit.

HACTENVS *Dares phrygius quæ geſta ſunt literis mandauit: nam ipſe ibidem cum Antenoris factione remanſit. Pugnatum eſt annis x. menſibus vi. diebus xij. Ad Troiam corruere ex Argiuis ſicut Dares ſcribendo tradidit Dccc lxxxvi milia. Ex Troianis uſq; ad oppidum proditũ Dc lxxvi milia. Aeneas nauibus profectus eſt, in quibus Ale-*

xander

xander in Græciam ierat numero xxij. Quem omnis ætas ſecuta eſt hominū in milibus tribus & cccc. Antenorem ſecuti ſunt duo milia & quingenti. Helenum & Andromacham mille ducēti. Hucuſq; Daretis hiſtoria perſcripta eſt. QVI Troianorum, Græcorum principes occidere denotantur. Hector Proteſilaum, Patroclum, Merionem, Boëtem, Archilochū, Protenorem, Deipenorem, Dorium, Polixenum, Phidippum, Xantippum, Leonteum, Polibætum, Carpedontem, Lepodemon, Luſorem, Epiſtrophum, & Schedium, Maimentum, Palamonem. Aeneas Amphimachū, Nircum. Alexander Palamedem, Antilochum, Aiacem. Aiax Thelamonius, & Alexander mutuis uulneribus ſe occidere. Qui etiam Græcorum & Troianorum duces occidere literis ſubter notantur. Achilles Euphenium, Hippotum, Plebeum, Aſterium, Liconium, Euſorbium, Hectorem, Memnonem. Neoptolemus Penteſileam, Priamum, ad tumulum patris Polixenam iugulauit. Diomedes Xantippum, Mneſteū, Epiſtrophum Orcomeneum.

DICTYS CRETENSIS ATQVE Daretis Phrygij De bello Troiano hiſtori[illegible] finis.

REVEREN DO IN CHRISTO PATRI NICOLAO Ruterio, epiſcopo Atrebatenſi, inſignis ac flo rentiſſimæ Louanienſis Academiæ Cancel lario, illuſtriſs. Archiducis Auſtriæ Phi lippi conſiliario, S. D.

QVũ nuper eſſem declamationes aliquot Græcas nactus, Præſul ampliſſime, eiſq; uertẽdis periculũ de me ipſo facere ſtatuiſſem, quantum in utriuſq; linguæ facultate feciſſem operæprecium, circumſpicienti mihi, cui potiſſimum hoc progymnaſmatis conſecrarẽ, tu primus, atq; adeò ſolus, occurriſti. Cui enim potius, etiam ſi nihil aliud, cõuenit ſtudiorum noſtrorum prouentus appendere, quàm huius florentiſſimæ ſcolæ Cancellario, id eſt omnium ſtudiorũ moderatori, ac principi perpetuo? Huc igitur ſponte eunti, multum & fiduciæ, et animi addidit, quũ paſſim per ora mortalium uolitans tuarum uirtutũ fama, tum præcipue hoſpitis mei Ioannis Paludani, hominis doctiſſimi atq; humaniſſimi penè quotidiana prædicatio, qui mihi totius animi tui ſimulachrum quoddam abſolutum ita depinxit oratione, ut nullus Apelles corporis figurã penicillo expreſſerit euidentius. Atq; inter innumera tua decora, illud in primis memorabile, quod quũ perpaucis mortalium contigerit uni

A. STADERINI
Legatoria di Libri
ROMA